

การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการใน 56-1: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

**Corporate Social Responsibility Report in 56-1: A Case Study of
Companies in the Stock Exchange of Thailand**

ปทุมพร หิรัญสาลี

Patumporn Hiransalee

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Accountancy**

Prince of Songkla University

2557

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการใน 56-1:กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผู้เขียน นางปทุมพร หิรัญสวัสดิ์

สาขาวิชา การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....

.....ประธานกรรมการ

(ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

(ดร.จิราภา ซาลาธรวาวัฒน์)

.....กรรมการ

(ดร.กุลวดี ลิ้มอุสันโน)

.....กรรมการ

(ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลการวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคล
ที่มีส่วนช่วยเหลือ

ลงชื่อ.....

(ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....

(นางปทุมพร หิรัญสาตี)

นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อนและ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางปทุมพร หิรัญสาตี)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการใน 56-1: กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ผู้เขียน	นางปทุมพร หิรัญสาถิ
สาขาวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขอบเขต รูปแบบ และปริมาณของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในสื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี พร้อมทดสอบความแตกต่างของปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมและศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ประชากรในการศึกษานี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 489 บริษัทในปี พ.ศ. 2554 แบ่งออกเป็น 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 221 บริษัท การเก็บข้อมูลการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมใช้การวิเคราะห์สาระแบบนับค่า ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ Independent t-Test และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงที่สุดคือ กลุ่มทรัพยากร ต่ำที่สุด คือกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยพบว่าปัจจัยที่มีความแตกต่างคือลักษณะการถือครองหุ้นประเทศผู้ก่อตั้งกิจการ และลักษณะของกิจการ ทางด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีเพียงปัจจัยเดียวคือชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชี

ประโยชน์จากการศึกษาทำให้หน่วยงานที่ออกกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมได้พัฒนาและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งเป็นการเปิดเผยข้อมูลที่

เป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจร่วมลงทุนกับองค์กรธุรกิจและ ข้อจำกัดของการศึกษา คือสื่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

Thesis Title Corporate Social Responsibility Report in 56-1: A Case Study of Companies in the Stock Exchange of Thailand

Author Mrs. Patumporn Hiransalee

Major Program Master of Accountancy

Academic Year 2013

ABSTACT

This study aims to investigate extent, type, and level of corporate social responsibility reporting (CSRR) in 56-1 reports of companies in the Stock Exchange of Thailand (SET), to test differences between groups of CSRR, and to examine for factors influencing CSRR in 56-1 reports. The population in this study is all listed companies in SET. 221 firms are used as samples in this study. Word count is used to quantify the level of CSRR in 56-1. Descriptive analysis, t-test, and multiple regression are used to analyze. The finding indicates that companies in resource industry provide the most common CSRR, but the less common CSRR firms are in agriculture and food industry. There are differences of CSRR level between group of ownership status, country origin, auditor type, and business type. The factors influencing the level of CSRR are Type of Auditor. The contributions of this study may be able to develop and improve the regulation related to CSRR. The results can benefit for investors who use both financial and non-financial information for decision making. However, sample size and medium used can be mentioned as limitation in this study.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
ABSTRACT	(7)
กิตติกรรมประกาศ	(8)
สารบัญ	(9)
สารบัญตาราง	(12)
สารบัญภาพประกอบ	(14)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและปัญหาวิจัย	1
1.2 คำถามงานวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์งานวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 ขอบเขตการศึกษา	5
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
1.7 นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจ	9
2.1.1 ความเป็นมาและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	9
2.1.2 ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	11
2.1.3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	11
2.1.4 องค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	13

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.1.5 ประโยชน์ของความรับผิดชอบต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อม	16
2.2 รายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร ธุรกิจ	16
2.3 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในประเทศ ไทย	18
2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ขององค์กรธุรกิจ	20
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	
3.1 สมมติฐานการวิจัย	33
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	41
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	45
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	45
บทที่ 4 ผลการศึกษา	
4.1 ขอบเขต รูปแบบ และปริมาณของรายงานความรับผิดชอบต่อ สังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง ประเทศไทย	47
4.2 ความแตกต่างของปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีของบริษัทที่จด ทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	69
4.3 การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงาน ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการ ข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	72

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	77
5.1.1 การศึกษาขอบเขต รูปแบบ และปริมาณของรายงาน ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในสื่อแบบแสดงรายการข้อมูล ประจำปี และรายงานการพัฒนายั่งยืน	77
5.1.2 การทดสอบความแตกต่างของปริมาณการรายงานความ รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างแบบแสดงรายการ ข้อมูลประจำปี	80
5.1.3 การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานความ รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมและปริมาณข้อมูลการรายงาน	82
5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	86
5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา	87
5.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไปในอนาคต	87
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง ประเทศไทย ประจำปี 2554 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	97
ภาคผนวก ข แบบเก็บข้อมูล	103
ภาคผนวก ค รายละเอียดหัวข้อเกี่ยวกับข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อม 5 ด้าน	111
ภาคผนวก ง วิธีการวัดปัจจัยที่มีอิทธิพลกับปริมาณการรายงานความ รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	115
ประวัติผู้เขียน	117

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	จำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม	39
ตารางที่ 3.2	จำนวนสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม	40
ตารางที่ 3.3	วิธีการวัดตัวแปรอิสระต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษา	43
ตารางที่ 4.1	การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร ธุรกิจในรูปแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีโดยแยกตามอุตสาหกรรม	48
ตารางที่ 4.2	การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในรูปแบบแสดง รายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) แต่ละด้าน โดยแยกตามกลุ่ม อุตสาหกรรม	49
ตารางที่ 4.3	การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านแรงงาน ในรูปแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)	53
ตารางที่ 4.4	การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านผู้บริโภค ในรูปแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)	54
ตารางที่ 4.5	การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้าน สิ่งแวดล้อมในรูปแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)	55
ตารางที่ 4.6	การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านชุมชน และสังคมในรูปแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)	56
ตารางที่ 4.7	การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านการ ดำเนินงานอย่างเป็นธรรมในรูปแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)	57
ตารางที่ 4.8	การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร ธุรกิจในการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน	59
ตารางที่ 4.9	การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในการรายงาน การพัฒนาอย่างยั่งยืน แต่ละด้านแยกตามประเภทกลุ่มอุตสาหกรรม	61
ตารางที่ 4.10	การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านแรงงาน ในการรายงานการพัฒนาอย่าง	65

สารบัญตาราง(ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.11	66
การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านผู้บริโภคน ในรายงานการพัฒนายั่งยืน	
ตารางที่ 4.12	67
การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้าน สิ่งแวดล้อมในรายงานการพัฒนายั่งยืน	
ตารางที่ 4.13	68
การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านชุมชน และสังคมในรายงานการพัฒนายั่งยืน	
ตารางที่ 4.14	69
การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านการ ดำเนินงานอย่างเป็นธรรมในรายงานการพัฒนายั่งยืน	
ตารางที่ 4.15	70
การทดสอบความแตกต่างระหว่างลักษณะของอุตสาหกรรมที่มีผล ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	
ตารางที่ 4.16	70
การทดสอบความแตกต่างระหว่างลักษณะการถือครองหุ้น	
ตารางที่ 4.17	71
การทดสอบความแตกต่างระหว่างประเทศผู้ก่อตั้งกิจการ	
ตารางที่ 4.18	71
การทดสอบความแตกต่างระหว่างสำนักงานตรวจสอบบัญชี	
ตารางที่ 4.19	72
การทดสอบความแตกต่างระหว่างลักษณะกิจการ	
ตารางที่ 4.20	73
การทดสอบความสัมพันธ์โดยวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ	
ตารางที่ 4.21	75
สรุปผลการศึกษา	

สารบัญภาพประกอบ

		หน้า
ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ภาพที่ 2.1	พีระมิดของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	12
ภาพที่ 4.1	แผนภูมิวงกลมแสดงสัดส่วนจำนวนคำของการรายงานความ รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้านในแบบแสดง รายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)	50
ภาพที่ 4.2	แผนภูมิวงกลมแสดงสัดส่วนจำนวนคำของการรายงานความ รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้านในสื่อรายงาน พัฒนาอย่างยั่งยืน	62

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและปัญหาวิจัย

วัตถุประสงค์หลักในการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจในยุคอดีต คือ ผลกำไรสูงสุด องค์กรธุรกิจใดที่มีผลกำไรสูงสุดจะเป็นองค์กรธุรกิจที่มีความเจริญเติบโตและมั่นคง แต่ในยุคปัจจุบันวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินงาน ได้มีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากผลกระทบจากการพัฒนาเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจึงทำให้องค์กรธุรกิจต้องเพิ่มวัตถุประสงค์เชิงสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) คือ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมและส่งเสริมการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมมาร่วมเป็นวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจ(กรณีการ สัทธิต์ดำรง, 2551) การสร้างรากฐานในการประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน (Corporate Sustainability) ขององค์กรธุรกิจจะต้องยึดหลัก 3 ประการ ประกอบด้วย ความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจเป็นการสร้างธุรกิจให้เติบโตมีความมั่นคง ในขณะที่ความยั่งยืนทางด้านสังคมคือการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้ที่มีส่วนได้เสียต่อองค์กรธุรกิจ(Stakeholder) ส่วนทางด้านสิ่งแวดล้อม องค์กรธุรกิจต้องมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและระมัดระวังเพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการบริหารจัดการกระบวนการดำเนินงานให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด (พิพัฒน์ ยอดพฤติการ, 2550)

จุดเริ่มต้นของกระแสการพัฒนาอย่างยั่งยืน เริ่มต้นจากการประชุมสุดยอดระดับโลกครั้งสำคัญของสหประชาชาติ(United Nations Conference on Environment and Development: UNCED) ณ กรุงรีโอเดจาเนโร ประเทศบราซิล ในปีพ.ศ.2535 ผลจากการประชุมได้มีการประกาศทิศทางใหม่ของการพัฒนาเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน(Sustainable Development) เป็นการเรียกร้องให้เกิดการพัฒนาที่เอาใจใส่ในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม(ศิริชัย สาครรัตนกุล, 2555) ต่อมาจากการประชุมเวทีเศรษฐกิจโลก(World Economic Forum) ในปีพ.ศ.2542 สหประชาชาติเรียกร้องให้ธุรกิจทั่วโลกแสดงความเป็นพลเมืองที่ดีของโลก(Good Global Citizenship) โดยการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มเติมจากเดิมที่การดำเนินธุรกิจจะมุ่งผลกำไรสูงสุดและเน้นการเติบโตของธุรกิจในด้านตัวเงิน การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม คือ การยึดหลักการดำเนินธุรกิจอย่าง

โปร่งใส ไม่เอาเปรียบผู้บริโภคและเอาใจใส่ดูแลสังคมส่วนรวมทำให้ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ(Corporate Social Responsibility: CSR) เริ่มเป็นที่รู้จักและจริงจังมากขึ้น เมื่อองค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ได้ออกแนวปฏิบัติสำหรับบริษัทข้ามชาติ (The OECD Guidelines for Multi-national Enterprises: OECD 2000) ในปีพ.ศ. 2543 เสนอแนะให้บริษัทข้ามชาติของประเทศสมาชิก OECD มีความรับผิดชอบต่อสังคมและดำเนินธุรกิจร่วมกับกับคู่ค้าที่ดำเนินกิจการอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมเท่านั้น ซึ่งประเทศไทยรับเป็นพันธกรณีในปีพ.ศ.2545 (เพชรรัตน์ เรื่อง ศักดิ์, 2553)

เมื่อองค์กรธุรกิจนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ องค์กรธุรกิจจะทำการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมต่อผู้มีส่วนได้เสียผ่านสื่อต่าง ๆ ขององค์กรธุรกิจ โดยการรายงานขององค์กรธุรกิจในประเทศไทยจะรายงานผ่านสื่อ เช่น รายงานประจำปี (Annual Report) แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Report) เว็บไซต์ (Website) จดหมายถึงผู้มีส่วนได้เสีย ทีวี วิทยุ วารสาร จุลสาร เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีมานานกว่า 20 ปีและมักทำการวิจัยในประเทศที่พัฒนาแล้วมากกว่าประเทศกำลังพัฒนา ตัวอย่างเช่น ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ยุโรปตะวันตก เป็นต้น เนื่องจากประเทศที่พัฒนาแล้วมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่าและการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (Nik Ahmad & Sulaiman, 2004) นอกจากนี้ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมักจะสำรวจในสื่อรายงานประจำปีมากกว่าสื่ออื่น ๆ (Lianna, 2008) เนื่องจากสื่อรายงานประจำปีเป็นสื่อสำคัญที่องค์กรธุรกิจใช้สื่อสารกับผู้มีส่วนได้เสีย (Branco & Rodrigues, 2006) อย่างไรก็ตามในประเทศไทยยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจำนวนน้อยมากในทุก ๆ สื่อ

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตพบว่า การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจในสื่อที่แตกต่างกันจะส่งผลให้ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความแตกต่าง เช่น Branco & Rodrigues (2006), Said, Hariri, Haron & Zainuddin (2011), Villiers & Staden (2011) เนื่องจากผู้มีส่วนได้เสียมีหลากหลายกลุ่มโดยแต่ละกลุ่มจะใช้สื่อที่แตกต่างกัน อีกทั้งในยุคปัจจุบันองค์กรธุรกิจจะดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและ

สิ่งแวดล้อมซึ่งทำให้เกิดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมากมาย แต่สื่อรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเงิน (Financial Information) ขององค์กรธุรกิจจะมุ่งการทำกำไรสูงสุดแก่ผู้ลงทุนจึงทำให้ขาดความสอดคล้องระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมและการทำกำไรสูงสุด

การศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาเปรียบเทียบปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในสื่อทางเลือกระหว่างแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) เป็นสื่อรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเงิน (Financial Information) และรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนเป็นสื่อรายงานข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเงิน (Non-Financial Information) เนื่องจากระหว่างสื่อสองชนิดดังกล่าวมีการรายงานที่แตกต่างกัน โดยสื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี(แบบ 56-1) เป็นรายงานการเปิดเผยข้อมูลที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดหลักเกณฑ์ให้้องค์กรธุรกิจต้องจัดทำเพื่อเผยแพร่ข้อมูลต่อผู้ลงทุนบนเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) วัตถุประสงค์ของการจัดทำแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี(แบบ 56-1) เพื่อให้ผู้ลงทุนได้ศึกษาข้อมูลของบริษัท เช่น ลักษณะธุรกิจ ลักษณะรายได้ โครงสร้างการถือหุ้นและการบริหารงาน และข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2555) และสื่อรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนเป็นรายงานการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่จัดทำโดยความสมัครใจขององค์กรธุรกิจ วัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนซึ่งเป็นเอกสารที่เปิดเผยด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมเพื่อสนองความต้องการผู้ถือหุ้น ลูกค้า และผู้มีส่วนได้เสียอื่น กล่าวได้ว่ารายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนเป็นเครื่องมือของภาคธุรกิจในการสื่อสารข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเงินต่อภาคสังคม (สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม, 2555)

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจสำรวจปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในสื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ที่รายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเงิน (Financial Information) ด้านขอบเขต ปริมาณและรูปแบบการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม พร้อมตรวจสอบว่าปัจจัยใดมีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยในงานวิจัยนี้ได้เลือกกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนจากทุกกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ.2554

1.2 คำถามงานวิจัย

1.บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างไรในสื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Report)

2.ปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ระหว่างกลุ่มว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างหรือไม่ อย่างไร

3.ปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

1.3 วัตถุประสงค์งานวิจัย

1.เพื่อศึกษาขอบเขต รูปแบบ และปริมาณของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในสื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Report)

2.เพื่อทดสอบความแตกต่างของปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ระหว่างกลุ่ม

3.เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.สนับสนุนหรือโต้แย้งทฤษฎีที่ว่าด้วยความชอบธรรมทางกฎหมาย (Legitimacy Theory) และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Theory) ทั้งสองทฤษฎีสามารถอธิบายการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจในประเทศกำลังพัฒนาได้ดีเท่ากับประเทศที่พัฒนาแล้ว

2.ทำให้หน่วยงานที่ออกกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจได้พัฒนาและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้กับทุกองค์กรธุรกิจในอนาคต

3.เป็นการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจร่วมลงทุนกับองค์กรธุรกิจและเพื่อให้องค์กรธุรกิจปรับปรุงการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากเป็นข้อมูลชนิดหนึ่งซึ่งผู้ลงทุนใช้ประกอบการตัดสินใจ

4.เป็นการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับนักวิจัย นักเรียน และอาจารย์เกี่ยวกับขอบเขต รูปแบบ และปริมาณของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในสื่อทางเลือก โดยเฉพาะแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

5.การศึกษาครั้งนี้เป็นการขยายฐานข้อมูลของการศึกษาด้านการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย

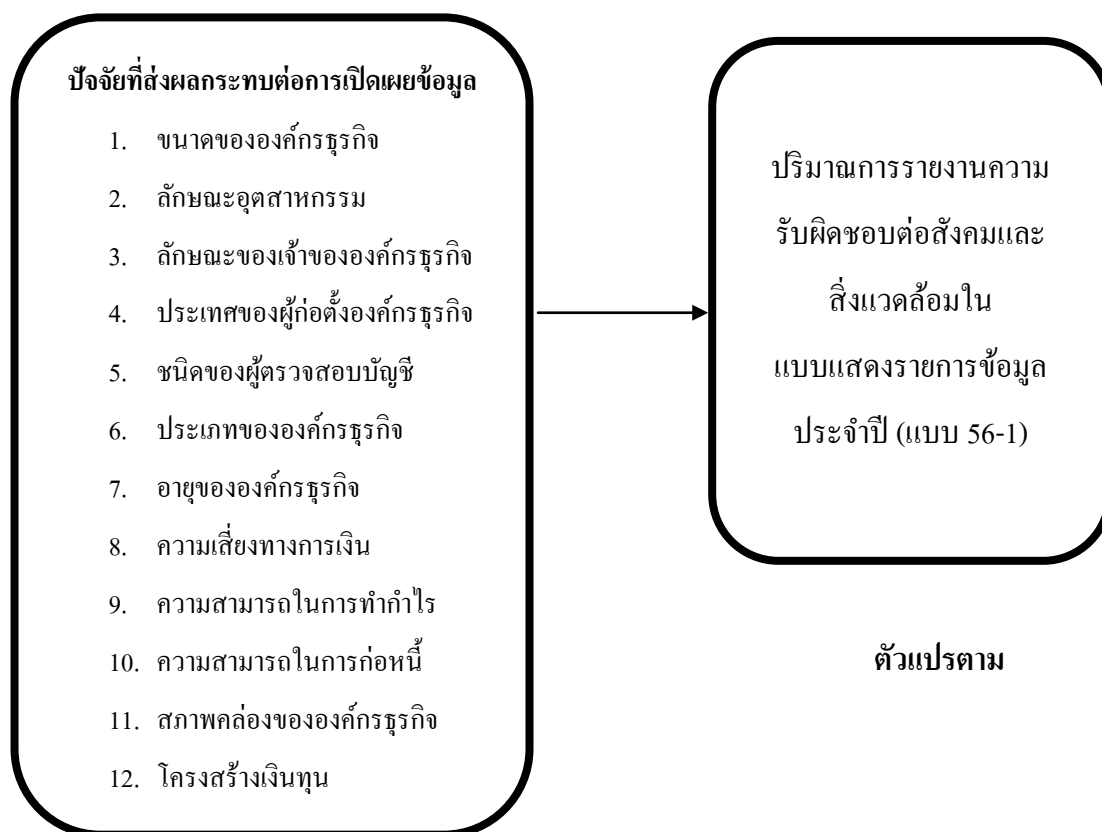
1.5 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาขอบเขต รูปแบบและปริมาณของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Report) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของสื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รวมทั้งการทดสอบความแตกต่างของปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ประชากรในการศึกษาคือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 489 บริษัท พ.ศ. 2554 แบ่งออกเป็น 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี โดยยกเว้นบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนด รวมถึงบริษัทจดทะเบียนที่เข้าข่ายถูกเพิกถอน และบริษัทที่อยู่ในกลุ่มเอ็ม เอ ไอ (บริษัทที่อยู่ในกลุ่มเอ็ม เอ ไอ คือ กิจการขนาดกลางและขนาดย่อมและกิจการเกี่ยวกับนวัตกรรม โดยหลักเกณฑ์ต่างๆ จะน้อยกว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาขอบเขต รูปแบบ และปริมาณของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในสื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Report) ความแตกต่างของปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรมและการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัยดังแสดงในรูปภาพที่ 1.1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

รูปภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 นิยามศัพท์

1.ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility: CSR) หมายถึง ความมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรมเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพร้อมกับการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม (สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม, 2555)

2.รายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility Report: CSRR) หมายถึง รายงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความเสมอภาคระหว่างชุมชนและโลก เหตุผลของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในรูปแบบสื่อต่าง ๆ เพราะความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียต่อองค์กรธุรกิจ การบังคับของกฎหมายและกฎข้อบังคับ และเพื่อการปรับปรุงผลผลิตและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน (Suttipun & Stanton, 2012)

3.ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand: SET) เป็นตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เปิดทำการซื้อขายอย่างเป็นทางการครั้งแรกเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2518 ทำหน้าที่ตลาดรองเพื่อแลกเปลี่ยนซื้อขายตราสารทุนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปัจจุบันการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 (สารานุกรมเสรี, 2555)

4.แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดทำประจำปีเพื่อส่งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ก.ล.ต.) วัตถุประสงค์ของการจัดทำแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) เพื่อให้ผู้ลงทุนที่สนใจได้ศึกษาข้อมูลในรายละเอียดด้านต่างๆ โดยแบ่งเป็นสองลักษณะ คือข้อมูลที่เหมือนกับรายงานประจำปี ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ปัจจัยความเสี่ยง ลักษณะการประกอบธุรกิจ โครงสร้างเงินทุนและการจัดการ รายการระหว่างกัน และคำอธิบายและการวิเคราะห์ของฝ่ายจัดการ (Management Discussion and Analysis: MD&A) และข้อมูลที่แตกต่างจากรายงานประจำปี ได้แก่ การประกอบธุรกิจแต่ละสายผลิตภัณฑ์ ทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ ข้อพิพาททางกฎหมายและการควบคุมภายใน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555)

5.รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Report) เป็นรายงานการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม วัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อให้ผู้ลงทุน ลูกค้า ชุมชน สังคม และผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ได้ศึกษาข้อมูลที่ไม่เป็นการเงินขององค์กรธุรกิจ (สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม, 2555)

6.ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสีย(Stakeholder Theory) สถาบันวิจัยสแตนฟอร์ด (Stanford Research Institute: SRI) ให้ความหมายทฤษฎีเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสียว่าบุคคลภายนอกผู้สนับสนุนให้องค์กรธุรกิจสามารถดำเนินงานหรือยุติการดำเนินงาน (Freeman, Harrison, & Wick, 2007) ซึ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย พนักงาน ลูกค้า ผู้จัดส่งวัตถุดิบ เจ้าหนี้ ผู้ถือหุ้น คู่แข่งขัน สื่อ องค์กรเอกชน หน่วยงานรัฐบาล ชุมชน สังคม เป็นต้น (Cormeier & Gordon, 2001)

7.ทฤษฎีที่ว่าด้วยความชอบธรรมทางกฎหมาย (Legitimacy Theory) คือ สัญญาทางสังคมระหว่างองค์กรธุรกิจและสังคม (Nik Ahmad & Sulaiman, 2004) ซึ่งเป็นสัญญาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรบุคคลสำหรับการดำเนินกิจการ โดยองค์กรได้รับสิทธิและการอนุญาตของสังคม ภายใต้เงื่อนไขการดำเนินกิจการขององค์กรธุรกิจจะต้องตรงตามบรรทัดฐาน ค่านิยมและความเชื่อของสังคม (Mahadeo, Oogarah-Hunuman & Soobaroyen, 2011)

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจ รายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจ การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจ

2.1.1 ความเป็นมาของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

การเกิดเหตุการณ์เรือบรรทุกน้ำมันดิบของ Exxon Valdez ล่มบริเวณทะเลอลาสกา ส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแถบทะเลอลาสกาอย่างรุนแรงเมื่อ พ.ศ.2532 กลุ่มการลงทุนแบบรับผิดชอบต่อสังคม (Socially Responsible Investing: SRI) จึงได้บัญญัติกฎ 10 ประการ (Waldez Principle) เพื่อกำหนดความประพฤติขององค์กรธุรกิจให้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และ พ.ศ.2535 สหประชาชาติจัดการประชุมเรื่องสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนา (United Nations Conference on Environment and Development: UNCED) ได้มีการประกาศทิศทางใหม่ของการพัฒนาเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน(Sustainable Development) เป็นการเรียกร้องให้เกิดการพัฒนาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพิ่มจากการมุ่งการเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจเป็นการสร้างสมดุลสามด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ด้านการสร้างสังคมให้เข้มแข็งและด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ต่อมา พ.ศ. 2538 การประชุมเพื่อการพัฒนาสังคม (World Summit for Social Development) เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมควบคู่กัน โดยเฉพาะประเด็นแรงงานที่ควรได้รับการจ้างงานและการพัฒนาคุณภาพชีวิตพนักงานตามกฎหมายขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) พ.ศ.2539 ได้มีการกำหนด มาตรฐานสากลว่าด้วยการจัดการสิ่งแวดล้อมมาตรฐาน(ISO 14000) ซึ่งกำหนดให้องค์กรธุรกิจมีการจัดตั้งระบบการดำเนินงานที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ประเทศต่างๆทั่วโลกได้มีการนำไปใช้เพื่อให้เกิดมาตรฐานขององค์กรธุรกิจร่วมกัน แนวคิดด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม(Corporate Social Responsibility :CSR) เริ่มเป็นที่รู้จักเมื่อพ.ศ. 2542 จากการประชุมเวทีเศรษฐกิจโลก(World Economic Forum :WEF) เมื่อนายโคฟี อันนัน(Kofi Annan) เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ เรียกร้องให้องค์กรธุรกิจทั่วโลกแสดงความเป็นพลเมืองที่ดีของโลก (Good Global Citizenship)

เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมจากการดำเนินธุรกิจมุ่งกำไรสูงสุด และการเติบโตทางธุรกิจ พร้อมทั้งได้มีการประกาศข้อตกลงโลกแห่งสหประชาชาติ(The UN Global Compact) ซึ่งแบ่งเป็นสี่หมวดหลัก ได้แก่ สิทธิมนุษยชน(Human Rights) แรงงาน(Labour) สิ่งแวดล้อม(Environment) และการต้านทุจริต(Anti-Corruption) เพื่อใช้เป็นกรอบดำเนินการการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับองค์กรธุรกิจ

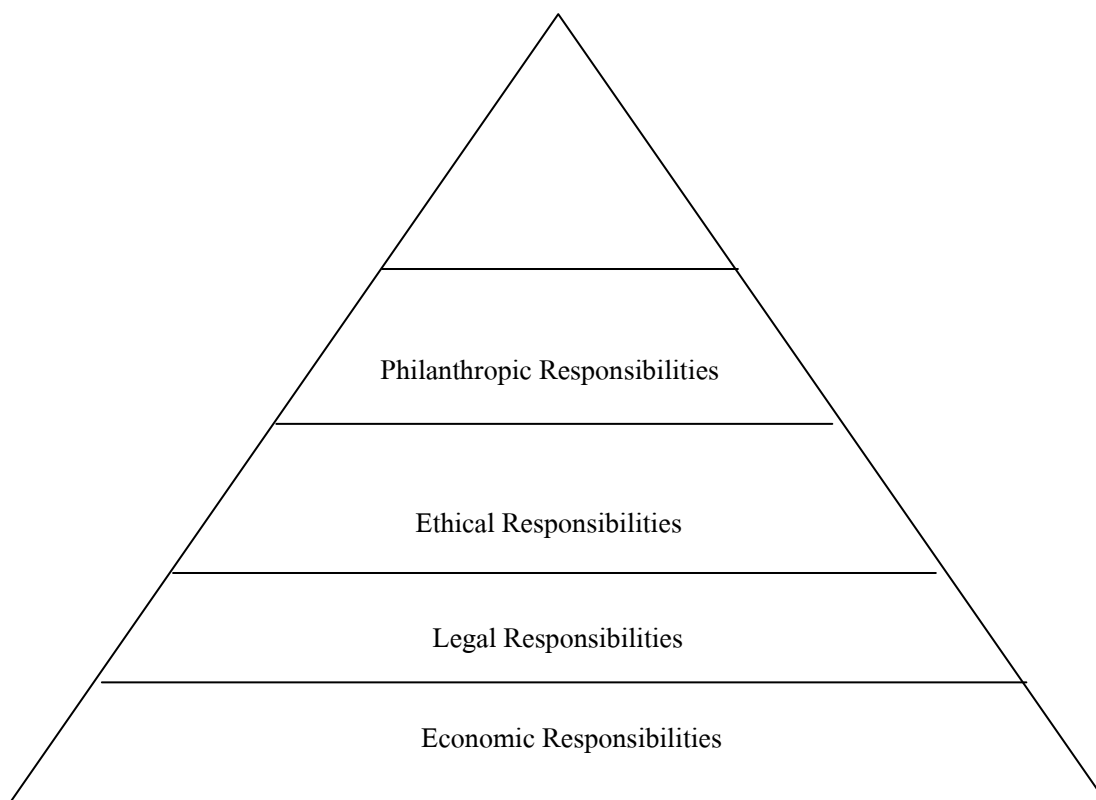
พ.ศ.2545 องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ได้ปรับปรุงแนวปฏิบัติสำหรับบริษัทข้ามชาติ (The OECD Guidelines for Multi-national Enterprises) โดยเสนอแนะให้บริษัทข้ามชาติของประเทศสมาชิกมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และดำเนินธุรกิจร่วมกับคู่ค้าที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเท่านั้น พ.ศ. 2545 การจัดประชุมสุดยอดว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก (World Summit on Sustainable Development: WSSD) ที่ประเทศแอฟริกาใต้ซึ่งการประชุมครั้งนี้เป็นจุดที่เกิดความเชื่อมโยงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของภาคธุรกิจและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ต่อมาองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization: ISO) ตกลงร่วมกับสหประชาชาติ (United Nations: UN) เพื่อร่างมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม(ISO 26000) ในพ.ศ.2547 ซึ่ง ISO 26000 เป็นมาตรฐานที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจและเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กรธุรกิจและสถาบันต่างๆทั่วโลก รวมไปถึงผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรธุรกิจได้เพิ่มความตระหนักในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มาตรฐาน ISO 26000 เป็นข้อเสนอแนะหลักการและวิธีการของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่องค์กรธุรกิจพึงปฏิบัติด้วยความสมัครใจ องค์กรธุรกิจที่ได้รับใบรับรอง ISO 26000 จะเป็นการเสริมภาพลักษณ์ของสินค้าหรือบริการ อีกทั้งช่วยให้ผู้บริโภคมั่นใจในการซื้อสินค้าหรือบริการขององค์กรธุรกิจ อนาคตมีแนวโน้มว่าหากองค์กรธุรกิจใดไม่ปฏิบัติตามแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจะก่อให้เกิดปัญหาในการทำการค้ากับกลุ่มประเทศหรือองค์กรธุรกิจที่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 26000 ที่ได้มีการประกาศใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 และ พ.ศ.2555 มีการจัดการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (United Nation Conference on Sustainable Development: UNCSD) โดยประเด็นในการประชุมมีสองเรื่อง คือ เศรษฐกิจสีเขียวภายใต้รูปแบบของการพัฒนาที่ยั่งยืนและกำจัดปัญหาความยากจนและการสร้างแนวทางการดำเนินงานของสถาบันเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.1.2 ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม (2555) ได้รวบรวมความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมหลายความหมายทั้งต่างประเทศและประเทศไทย สำหรับต่างประเทศ เช่น คณะกรรมการนักธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อมโลก (The World Business Council for Sustainable Development: WBCSD) ได้นิยามความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม คือ ความมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรมเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพร้อมกับการพัฒนาชีวิตของพนักงานและครอบครัว ชุมชนและสังคม รวมถึงผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายโดย The European Commission Green Paper ทางด้าน Carroll(1991) ให้ความหมายความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม คือ ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย ด้านจริยธรรม และด้านการให้เพื่อสังคม สำหรับประเทศไทย สถาบันไทยพัฒน์ให้คำนิยามความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม คือ การดำเนินกิจกรรมภายในและภายนอกองค์กร โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม เพื่อให้องค์กร ชุมชนและสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข คณะทำงานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์: ก.ล.ต.) กล่าวว่ากิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสามารถวัดผลได้ในสามมิติ คือ มิติเศรษฐกิจ มิติสังคมและมิติสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการให้ความหมายเป็นแนวทางเดียวกับต่างประเทศ โดยสรุปในการศึกษาครั้งนี้ ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม คือ การดำเนินธุรกิจด้วยความใส่ใจต่อผู้มีส่วนได้เสียในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการและมีโอกาสสร้างผลกระทบหรือได้รับผลกระทบจากกิจการ เช่น ผู้ถือหุ้น พนักงาน ลูกค้า ซัพพลายเออร์ ชุมชน สังคม รัฐบาล เป็นต้น

2.1.3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจสามารถอธิบายได้โดยพีระมิดของความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (The Pyramid of Corporate Social Responsibility) ของ Carroll (1991) ดังแสดงในภาพที่ 2.1

ที่มา: Carroll (1991)

ภาพที่ 2.1 พีระมิดของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่

1. ความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ (Economic Responsibilities) ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจเป็นปัจจัยในการสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขัน เนื่องจากความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจเป็นการเสริมภาพลักษณ์สินค้า ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภค อีกทั้งเป็นการสร้างจุดยืนทางการตลาดให้แก่องค์กรธุรกิจ

2. ความรับผิดชอบต่อกฎหมาย (Legal Responsibilities) องค์กรธุรกิจดำเนินธุรกิจให้เป็นไปตามกฎหมายและกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการควบคุมองค์กรธุรกิจไม่ให้มุ่งเน้นแต่ทำกำไร ต้องควบคู่กับการใส่ใจต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

3. ความรับผิดชอบต่อจริยธรรม (Ethical Responsibilities) ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจะถูกกดดันจากผู้มีส่วนได้เสียต่อองค์กรธุรกิจ เนื่องจากผู้มีส่วนได้เสียต่อองค์กรธุรกิจ มีความคาดหวังว่าจะได้รับการดูแลจากผู้ประกอบธุรกิจ เช่น การผลิตสินค้าและ

บริการที่มีคุณภาพ การรับผิดชอบต่อนักงานด้วยการปฏิบัติต่อนักงานอย่างเป็นธรรม การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การดำเนินกิจการด้วยความโปร่งใส เป็นต้น

4.ความรับผิดชอบต่อสังคม (Philanthropic Responsibilities) การดำเนินธุรกิจควบคู่กับการปฏิบัติตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วยความสมัครใจ การดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานของการมุ่งประโยชน์ของสังคมเป็นสิ่งสำคัญจะทำให้ได้รับประโยชน์ทางตรงและทางอ้อม เช่น การสร้างมูลค่าเพิ่มแก่องค์กรธุรกิจ การค้นพบนวัตกรรม การได้รับความนิยมนและความไว้วางใจจากลูกค้า ตลอดจนการมีภาพลักษณ์ที่ดีและเป็นการช่วยให้สังคมเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน เป็นต้น

องค์กรธุรกิจต้องปฏิบัติในระดับที่ 1 และ 2 การปฏิบัติในขั้นต่อไปจะขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละองค์กรธุรกิจที่แตกต่างกัน ซึ่งหลักสำคัญของการปฏิบัติตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมควรอยู่บนหลักพอประมาณ

2.1.4 องค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการยุโรป (European Commission) กล่าวว่าความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย มิติภายนอกและมิติภายใน มิติภายนอกเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่องค์กรธุรกิจควบคุมไม่ได้ เช่น การดูแลลูกค้า การรับผิดชอบต่อลูกค้าและการสนับสนุนกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคม เป็นต้น ทางด้านมิติภายในเป็นกิจกรรมที่ควบคุมได้ เช่น การจัดการแรงงาน กระบวนการผลิต หรือการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม(เสถียร พูลผล, 2554) มีรายละเอียดดังนี้

มิติภายใน ประกอบด้วย

การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ปัจจุบันองค์กรธุรกิจต้องจัดหาพนักงานใหม่ที่มีความสามารถเข้าร่วมในการทำงานและรักษาพนักงานเก่าที่มีความสามารถให้ทำงานตลอดไป ดังนั้นองค์กรธุรกิจควรส่งเสริมการจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น การให้ข้อมูลที่โปร่งใสกับพนักงานทุกด้าน การให้ความสมดุลระหว่างงาน ชีวิตครอบครัวและการพักผ่อน การปฏิบัติต่อนักงานอย่างเท่าเทียมในด้านการคัดเลือกเข้าทำงาน รายได้และความก้าวหน้าทางการทำงาน การดูแลเอาใจใส่พนักงาน รวมถึงการส่งเสริมให้พนักงานมีการเรียนรู้ เช่น การฝึกอบรม การมีนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และที่สำคัญที่สุดคือการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นในที่ทำงาน

สุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน แม้ว่ากฎหมายควบคุมดูแลด้านสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงานจะมีแล้ว แต่กระแสการกระจายงานไปสู่ผู้ค้า (Supplier) ทำให้บริษัทควบคุมไม่ทั่วถึงจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่าควรจะช่วยกันดูแลหรือตั้งเป็นนโยบายขององค์กรธุรกิจ เช่น เลือกร่วมทำธุรกิจโดยเลือกใช้ซัพพลายเออร์ที่มีคุณธรรมและจรรยาบรรณ ต่อพนักงาน เพื่อเป็นการควบคุมดูแลอีกทางหนึ่ง ทั้งยังเป็นการบังคับให้บริษัทอื่นๆ ที่ต้องการจะทำธุรกิจกับองค์กรต้องปฏิบัติตามด้วย เพราะหากเกิดผลเสียจากการที่ซัพพลายเออร์ที่ร่วมงานไม่ใส่ใจต่อสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง ภาวลักษณะที่ไม่ดีก็จะส่งผลกระทบต่อบริษัทผู้ว่าจ้างด้วย ต่างประเทศได้มีการพัฒนามาตรฐานความปลอดภัยของอุปกรณ์ในการทำงาน ตั้งแต่เครื่องเขียนไปจนถึงเครื่องจักร เพื่อเป็นการลดและป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับพนักงาน

การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การบริหารองค์กรธุรกิจที่มีนโยบายรับผิดชอบพนักงานในกรณีที่เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การปรับโครงสร้างภายในขององค์กร โดยเฉพาะการควบรวมกิจการมักจะนำมาสู่การเลิกจ้างพนักงานซึ่งส่งผลเสียต่อองค์กรเพราะทำให้ความเชื่อถือ ความไว้วางใจและจงรักภักดีต่อองค์กรธุรกิจต้องเสียไป ควรแก้ปัญหาด้วยการปรึกษาและสร้างร่วมมือกันในกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับบริษัท เช่น นักลงทุน ผู้บริหาร พนักงาน รวมถึงลูกค้า เพื่อการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในองค์กรธุรกิจ การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดเป็นการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมย่อมเป็นผลดีต่อองค์กรธุรกิจถึงการจัดการการผลิตสินค้าหรือบริการให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งเป็นการลดต้นทุนด้านพลังงาน และการจัดการของเสียนำไปสู่ผลกำไรที่สูงขึ้นเพิ่มความสามารถในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นและที่สำคัญเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้กับบริษัท

บรรษัทภิบาลและความโปร่งใสในการดำเนินกิจการ ความน่าเชื่อถือขององค์กรธุรกิจเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ดังนั้นการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใสทางบัญชีและกระบวนการตัดสินใจในทุกๆระดับนั้นย่อมนำไปสู่ข้อมูลที่มีความชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้โดยนักลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งทำให้เกิดระบบการลงทุนในสังคมโดยรวมที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงเป็นการป้องกันความสูญเสียด้านการเงินและทรัพยากรต่างๆ ที่ต้องเสียไปกับการคอร์รัปชันทำให้สังคมมีความยั่งยืนและแข็งแรงทางเศรษฐกิจ

มิติภายนอก ครอบคลุมด้วย

การจัดการคู่ค้า (Supplier) และหุ้นส่วนทางธุรกิจ (Partners) ที่รับผิดชอบต่อสังคม การเลือกคู่ค้า (Supplier) และหุ้นส่วนทางธุรกิจ (Partners) ควรคำนึงถึงบทบาทการรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจนั้นด้วยเพื่อเป็นการขยายความรับผิดชอบต่อสังคมจากองค์กรธุรกิจไปสู่องค์กร อีกทั้งเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดจากความซับซ้อนของระบบธุรกิจสมัยใหม่ที่ไม่สามารถควบคุมให้ครอบคลุมไปทั่วห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain)

การดูแลผู้บริโภครวมถึง ผู้บริโภคหรือผู้ซื้อสินค้าหรือบริการขององค์กรธุรกิจคือแหล่งที่มาของรายได้ องค์กรธุรกิจจะต้องมีระบบการดูแลผู้บริโภครวมถึงในทุกกระบวนการของสินค้าหรือบริการ ตั้งแต่การผลิต การขาย ไปจนถึงการบำบัดของเสียให้ปลอดภัย สินค้าหรือบริการควรมีประสิทธิภาพทั้งในเชิงคุณภาพและราคา อีกทั้งต้องมีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ นอกจากนี้ยังสามารถแสดงความรับผิดชอบต่อผู้บริโภครวมถึงด้วยการเลือกผลิตหรือจำหน่ายสินค้าหรือบริการให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภค หรือแม้แต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สามารถใช้ได้กับทุกกลุ่มซึ่งรวมถึงผู้พิการด้วย (Design for All) เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีอักษรเบรลล์ การสื่อสารด้วยเสียงเพื่อทุกคนปกติ และคนตาบอดสามารถใช้ได้

ความรับผิดชอบต่อชุมชน องค์กรธุรกิจโดยทั่วไปมักจะให้ประโยชน์ต่อชุมชน เช่น การจ้างแรงงานในชุมชนเพื่อเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชนซึ่งนำไปสู่ทุนสาธารณะและยังสามารถนำมาสร้างประโยชน์แก่ชุมชนได้อีก นอกจากนี้ องค์กรธุรกิจต้องพึ่งพาชุมชนรอบข้างอีกด้วย ดังนั้น องค์กรธุรกิจจึงควรมีส่วนช่วยเหลือด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมของชุมชนผ่านการบริจาคหรือกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ที่ช่วยพัฒนาชุมชนและนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน ผลตอบแทนที่องค์กรธุรกิจจะได้รับ คือภาพลักษณ์ที่ดีนำไปสู่ความร่วมมือและพร้อมจะช่วยเหลือ องค์กรธุรกิจจากชุมชน

ความรับผิดชอบต่อสังคม องค์กรธุรกิจที่อยู่ตั้งอยู่ในเมืองหลวงอาจจะไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับชุมชนนั้นหรือหากเป็นองค์กรธุรกิจที่มีสาขาทั่วประเทศ องค์กรธุรกิจก็ควรแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการบริจาค การจัดกิจกรรมหรือการสนับสนุนสังคมในรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นการพัฒนาสังคม พร้อมทั้งเป็นการแสดงบทบาทผู้นำทางธุรกิจที่สร้างความเปลี่ยนแปลงต่อสังคม องค์กรธุรกิจจะต้องมีการวางแผนและการหาพันธมิตรในการปฏิบัติงานที่ดี เพื่อนำมาสู่ความรับผิดชอบต่อสังคมจากการดำเนินงานธุรกิจหรือการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อปัญหาของสังคมที่องค์กรธุรกิจมีความเกี่ยวข้อง (Corporate Citizenship) ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความไว้วางใจและคุณค่าขององค์กรธุรกิจในมุมมองของสังคม

ความรับผิดชอบต่อโลก สามารถรับผิดชอบต่อได้ในด้านต่างๆ เช่น ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสิทธิมนุษยชน และประเด็นสำคัญอื่น ๆ ตามความเหมาะสมและตามความพร้อมทางศักยภาพขององค์กรธุรกิจซึ่งสามารถร่วมมือได้ผ่านหน่วยงานต่างๆ เช่น รัฐบาล รัฐวิสาหกิจ มูลนิธิ องค์กรการกุศลสถาบันการศึกษา และองค์กรธุรกิจอื่นๆ

2.1.5 ประโยชน์ของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

องค์กรธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จะได้รับประโยชน์จากความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลดีต่อองค์กรธุรกิจดังนี้ (พิชิต เทพวรรณ, 2554)

ภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันค่อนข้างมีความซับซ้อนจึงทำให้ความน่าเชื่อถือขององค์กรธุรกิจซึ่งถูกกำหนดจากความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียเป็นสิ่งจำเป็น และภาวะเศรษฐกิจทำให้เกิดความเสี่ยงจำนวนมากที่ไม่สามารถควบคุมได้ การจัดการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมจึงเป็นเครื่องมือที่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือและป้องกันความเสี่ยงได้ โดยเฉพาะความเสี่ยงที่เกิดจากการคาดการณ์จากนักลงทุน อีกทั้งการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจำนวนมากโดยที่ต้นทุนของเงินทุนจะต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ นอกจากนี้ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจยังเป็นปัจจัยหนึ่งในการเลือกสมัครเข้าทำงาน การเลือกที่จะร่วมงานต่อไปหรือเปลี่ยนสถานที่ทำงานของพนักงาน เนื่องจากองค์กรธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจะดูแลผู้มีส่วนได้เสียดีกว่าองค์กรธุรกิจที่ไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจึงทำให้พนักงานภาคภูมิใจและมีความสุขจากการทำงาน ผลการทำงาน of พนักงานจึงมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งผู้บริโภคในยุคปัจจุบันจะตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการจากองค์กรธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมทำให้้องค์กรธุรกิจมีส่วนแบ่งตลาดรวมถึงกำไรที่เพิ่มมากขึ้น

2.2 รายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจ

รายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility Report: CSRR) มีชื่อพ้องที่มีความหมายเดียวกันหลายชื่อ เช่น รายงานแห่งความยั่งยืน (Sustainable Report) รายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Report: SD Report) รายงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและธรรมาภิบาล (Environmental, Social and Governance Report: ESG Report) รายงานความเป็นพลเมือง (Citizenship Report) รายงานไตรสังสิทธิ (Triple-bottom Line Report) เป็นต้น องค์กรแห่งความริเริ่มว่าด้วยการรายงานสากล (Global Reporting Initiative : GRI) อธิบายความหมายรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นรายงานที่

เปิดเผยความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย (สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม, 2555) และเป็นรายงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความเสมอภาคระหว่างชุมชนและโลกรวมถึงทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Suttipun & Stanton, 2012) เหตุผลของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อต่าง ๆ เพราะความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อองค์กร ความกดดันจากกฎหมายและข้อบังคับ กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คู่แข่งขัน รวมถึงบริษัทข้ามชาติ และเพื่อการปรับปรุงผลผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสามารถรายงานได้ผ่านหลายสื่อ เช่น รายงานประจำปี (Annual Report) แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Report) เว็บไซต์ (Website) จดหมายถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทวี วิทยู นิเทศสาร เป็นต้น ซึ่งสื่อ “รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน” จะพบน้อยที่สุดเนื่องจากเป็นรายงานที่จัดทำเพิ่มจากรายงานประจำปี มีเพียง 6 ประเทศที่มีกฎหมายบังคับให้จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้แก่ ประเทศสวีเดน นอร์เวย์ เนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก ฝรั่งเศส และออสเตรเลีย ทั้งนี้มีหลายประเทศเช่นกันที่ทำด้วยความสมัครใจ ตัวอย่างเช่น พ.ศ.2548 บริษัทในประเทศญี่ปุ่นมีการเปิดเผย 90 เปอร์เซนต์ บริษัทในประเทศอังกฤษมีการเปิดเผย 71 เปอร์เซนต์ และบริษัทในประเทศสหรัฐอเมริกามีการเปิดเผย 32 เปอร์เซนต์ (Lianna, 2008) เหตุผลที่มีการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นสื่อกลางระหว่างองค์กรธุรกิจและผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงเป็นสื่อที่เปิดเผยมูลค่าขององค์กรธุรกิจแก่สาธารณชน และการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นกิจกรรมขององค์กรที่ตรงตามบรรทัดฐานของสังคม (Lianna, 2008) องค์กรแห่งความริเริ่มว่าด้วยการรายงานสากล (The Global Reporting Initiative: GRI) จัดทำแนวทางในการทำรายงานเกี่ยวกับรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเน้นการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน (Lianna, 2008) การจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจึงได้มีการพัฒนาเป็นลำดับ โดยคำนึงถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มและขยายขอบเขตครอบคลุมหลายด้าน รวมถึงมีการนำข้อมูลเชิงคุณภาพมาประกอบกับข้อมูลเชิงปริมาณ โดยเฉพาะข้อมูลทางการเงิน เนื่องจากเศรษฐกิจเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญขององค์กรธุรกิจและสังคม จากการเน้นเพียงกำไรสูงสุดเปลี่ยนเป็นการแสดงผลการดำเนินงานสามมิติ คือ ด้านเศรษฐกิจ (เน้นการทำกำไร) สังคม (เน้นพนักงาน) และสิ่งแวดล้อม (เน้นการใช้ทรัพยากร)

ประโยชน์ของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

การรายงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันเป็นเรื่องที่ทุกองค์กรธุรกิจต่างก็ให้ความสำคัญ เพราะองค์กรธุรกิจนำความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการจัดทำแผนกลยุทธ์ด้วย การจัดทำรายงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมแสดงถึงความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจและเป็นสื่อกลางที่สะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติตามพันธสัญญาขององค์กรธุรกิจต่อผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ในบางกรณียังอาจเป็นตัวชี้นำผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายให้กระทำหน้าที่ของตนอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้นด้วย เช่น พนักงาน หากพนักงานทำงานอย่างมีความสุขและมีแรงบันดาลใจจะทำให้องค์กรธุรกิจมีความก้าวหน้า ลูกค้า หากองค์กรธุรกิจสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าจะทำให้เกิดการกระตุ้นการซื้อซ้ำได้ สิ่งข้างต้นจะส่งผลให้องค์กรธุรกิจสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ถือหุ้นได้ อีกทั้งสามารถจัดสรรผลตอบแทนให้แก่สังคมได้

การจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม นอกจากจะเป็นสื่อกลางระหว่างองค์กรธุรกิจและผู้มีส่วนได้เสียแล้ว ยังสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและลงทุนในอนาคตได้เพราะในการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็น ในอนาคตหากมีการออกกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับใหม่ๆ กิจกรรมก็จะสามารถปรับตัวได้รวดเร็วขึ้นเพราะมีฐานข้อมูล

รายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่ได้มีประโยชน์เฉพาะกิจการขนาดใหญ่เท่านั้น แม้กิจการขนาดย่อม รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ต่างก็สามารถได้ประโยชน์จากการจัดทำรายงานด้วยเช่นกัน เพราะนักลงทุนหรือผู้ที่ต้องการร่วมทุนด้วยเริ่มให้ความสนใจกับการทำธุรกิจแบบยั่งยืน โดยไม่หวังผลกำไรที่เป็นตัวเลขเท่านั้นแต่ยังหวังผลตอบแทนจากการลงทุนในรูปแบบอื่นๆ เช่น ชื่อเสียงที่ดีจากการเป็นประชากรที่มีคุณค่าของสังคม ความน่าเชื่อถือจากการเป็นคู่ค้าที่ไม่เอารัดเอาเปรียบและความเป็นผู้มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น ซึ่งทั้งหมดนี้มาจากการดำเนินธุรกิจแบบมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมซึ่งชุมชนและสังคมสามารถรับรู้ได้จากรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

2.3 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย

จากวิกฤตการณ์ต้มยำกุ้งซึ่งเป็นวิกฤตเศรษฐกิจเกิดขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2540 ในประเทศไทย วิกฤตเศรษฐกิจครั้งนั้นทำให้องค์กรธุรกิจ เช่น อุตสาหกรรมธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง อุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน และอุตสาหกรรมอื่นๆ ได้รับผลกระทบรุนแรงทำให้องค์กร

ธุรกิจหลายแห่งต้องปิดกิจการหรือมีหนี้สินจำนวนมาก พนักงานนับแสนถูกปลดออกจากงานและรัฐบาลถูกกดดันให้ลาออก วิกฤตเศรษฐกิจครั้งนี้ยังส่งผลให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย เกาหลี ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ รัสเซีย และประเทศอื่นๆ (นิยม รัฐอมฤต, 2555) แต่ผลกระทบที่มีต่อภาคประชาชนทั่วไป แม้จะไม่ชัดเจนแต่มีความรุนแรงไม่แพ้องค์กรธุรกิจ จากเหตุการณ์นี้ นายอานันท์ ปันยารชุน ประธานสถาบันคีนันเอเชียอดีตนายกรัฐมนตรี ร่วมกับ Dr. Henry Kissinger อดีตเลขาธิการสหรัฐอเมริกา จึงร่วมกันก่อตั้งโครงการบริษัทอเมริกันเพื่อประเทศไทย (American Corporations for Thailand Program: ACT) ในปีพ.ศ. 2541 เพื่อระดมทุนจากกลุ่มนักธุรกิจอเมริกันที่ต้องการช่วยเหลือต่อสถานการณ์ในประเทศไทย อีกทั้งเป็นการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในการสร้างภาพลักษณ์ให้แก่องค์กรธุรกิจของอเมริกา โดยองค์กรธุรกิจที่ร่วมให้ทุนมีจำนวน 10 องค์กร รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐหรือประมาณ 44 ล้านบาท คือ Unocal, AIG, Motorola, Raytheon, Chase Manhattan Bank, GE, Union Carbide, American Express, The American Chamber of Commerce in Thailand and Continental Grain ผลจากการดำเนินโครงการในด้านการอบรมมีอาสาสมัครที่มารับฟังการอบรมมากกว่า 700 คนจากองค์กรผู้ให้ทุนและพันธมิตรของสถาบันคีนันในประเทศไทย ระยะเวลาอบรมมากกว่า 2,000,000 ชั่วโมงในหลายหลักสูตร เช่น Operation Management, Freight Forwarding Training, Environmental Management, Plant Tissue Culture, Entrepreneurial Skills เป็นต้น ผลลัพธ์คือจำนวน 90 เปอร์เซนต์ของผู้เข้ารับการอบรมได้รับการจ้างงาน

การให้ความช่วยเหลือของ ACT คล้ายจะมีน้ำใจต่อประเทศไทยผู้กำลังประสบวิกฤต แต่แท้จริงนั่นคือการลงทุนทางธุรกิจขององค์กรข้ามชาติอเมริกัน โดยมีสถาบันคีนันแห่งเอเชียเป็นผู้จัดการประโยชน์และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่โครงการและองค์กรผู้ให้ทุน แม้จะเป็นการลงทุนขนาดใหญ่เพื่อภาพลักษณ์การสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมแต่คนไทยต่างก็ได้รับประโยชน์จากการลงทุนของพวกเขาอย่างมากมาในด้านการอบรมพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนที่ห่างไกลทำให้มีชีวิตที่ดีขึ้น โดยมีอาชีพและมีรายได้ทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ การสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศซึ่งเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยเป็นจุดเปลี่ยนทิศทางในการดำเนินธุรกิจในประเทศไทย คือการผสมระหว่างธุรกิจเข้ากับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆ กัน องค์กรธุรกิจจำนวนมากทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อแสดงความเป็นองค์กรธุรกิจที่มีธรรมาภิบาล ในขณะที่บางองค์กรธุรกิจทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเพราะถูกบังคับจากกำแพงทางเศรษฐกิจโลกที่บริษัทต่างชาติจะดำเนินธุรกิจกับองค์กรธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเท่านั้น จึงทำให้องค์กรธุรกิจในประเทศไทย

โดยเฉพาะธุรกิจส่งออกจำเป็นต้องพัฒนาแนวคิดการทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเข้ามาใช้ในองค์กรธุรกิจ

โดยในปี พ.ศ. 2542 จากการประชุมเวทีเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum :WEF) ทำให้แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ(Corporate Social Responsibility :CSR) เริ่มเป็นที่รู้จัก รวมทั้งมีการประกาศ “The UN Global Compact” เพื่อใช้เป็นกรอบดำเนินการการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับองค์กรธุรกิจ ประเทศไทยจึงเริ่มโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทำการประชาสัมพันธ์ให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลที่ดีของกิจการในรายงานประจำปีของบริษัทโดยความสมัครใจ ซึ่งข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอยู่ในหัวข้อการกำกับดูแลที่ดีของกิจการ ต่อมาปี พ.ศ. 2549 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเปลี่ยนจากการเปิดเผยข้อมูลอย่างสมัครใจเป็นกำหนดให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกำกับดูแลที่ดีในรายงานประจำปีของบริษัท หากไม่เปิดเผยต้องแจ้งทางตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยถึงสาเหตุที่ไม่เปิดเผยการกำกับดูแลที่ดี (Comply or Explain Approach) อีกทั้งมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อมเพิ่มในการกำกับดูแลที่ดี โดยการเปิดเผยการกำกับดูแลที่ดีในรายงานประจำปีฉบับใหม่เริ่มใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2550 (มัทนชัย สุทธิพันธ์, 2555) ในปีเดียวกันนี้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ริเริ่มมีรางวัลบริษัทจดทะเบียนดีเด่นด้าน CSR (Corporate Social Responsibility Award) เป็นรางวัลสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่มีความโดดเด่นในการดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม, 2555)

2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจ

ทฤษฎีที่ใช้อธิบายการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรของงานวิจัยมีจำนวนมาก ดังเช่น ทฤษฎีที่ว่าด้วยความชอบธรรมทางกฎหมาย (Legitimacy Theory) ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Theory) ทฤษฎีที่ว่าด้วยจริยธรรมทางธุรกิจ (Business Ethics Theory) ทฤษฎีตัวการ-ตัวแทน (Agency Theory) ทฤษฎีการส่งสัญญาณ (Signaling Theory) ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมือง (Political - Economic Theory) ทฤษฎีเกี่ยวกับสถาบัน (Institutional Theory) เป็นต้น

การศึกษานี้ใช้เพียง 2 ทฤษฎีที่นิยมใช้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร คือ ทฤษฎีที่ว่าด้วยความชอบธรรมทางกฎหมาย (Legitimacy Theory) และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory) โดยมีผู้ใช้ 2 ทฤษฎีนี้จำนวนมาก (มัทนชัย สุทธิพันธ์,

2555; Branco & Rodrigues, 2006; Joshi & Gao, 2009) เนื่องจากองค์กรธุรกิจถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมซึ่งการดำเนินงานจะได้รับอิทธิพลมาจากสังคม (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555) อีกทั้งรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจะเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้เสียและองค์กรธุรกิจ

ทฤษฎีที่ว่าด้วยความชอบธรรมทางกฎหมาย (Legitimacy Theory)

ทฤษฎีที่ว่าด้วยความชอบธรรมทางกฎหมาย (Legitimacy Theory) คือ สัญญาทางสังคมระหว่างองค์กรธุรกิจและสังคม (Nik Ahmad & Sulaiman, 2004) ซึ่งเป็นสัญญาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรบุคคลสำหรับการดำเนินกิจการ โดยองค์กรธุรกิจได้รับสิทธิและการอนุญาตของสังคม ภายใต้งบเงื่อนไขว่าการดำเนินกิจการของกิจการจะต้องตรงตามบรรทัดฐาน ค่านิยมและความเชื่อของสังคม (Mahadeo, et al., 2011) ทั้งนี้การเจริญเติบโตและความมั่นคงขององค์กรธุรกิจอยู่ที่บริษัทได้ดำเนินงานตรงตามความคาดหวังของสังคมมากน้อยเพียงใด แนวคิดนี้เป็นแนวคิดพื้นฐานสำหรับองค์กรธุรกิจในการสร้างความรู้เพื่อเป็นแนวทางการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและการพัฒนาความยั่งยืนขององค์กรธุรกิจ อำนาจและสิทธิที่ได้มาจากการยอมรับของสังคมที่จะเป็นผู้พิจารณาว่าการดำเนินธุรกิจเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมโดยรวมหรือไม่ และสิทธิในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ได้รับอนุญาตจากสังคมนี้เป็นการยอมรับชั่วคราวเท่านั้น เนื่องจากสังคมจะทำการตรวจสอบการดำเนินธุรกิจขององค์กรอยู่เสมอเมื่อใดที่สังคมเห็นว่าการกระทำขององค์กรไม่สอดคล้องกับประการทั้งปวงแล้ว ก็พร้อมที่จะเพิกถอนอำนาจและสิทธินั้นได้ตลอดเวลา ความอยู่รอดหรือความเจริญเติบโตขององค์กรธุรกิจจึงขึ้นอยู่กับว่าการดำเนินธุรกิจขององค์กรธุรกิจตรงตามความคาดหวังของสังคมหรือไม่เพียงใด ดังนั้นเมื่อพิจารณาความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจากมุมมองของความชอบธรรมทางสังคมจึงเป็นเสมือนกับการตระหนักและความสัมพันธ์ของธุรกิจกับชุมชน ฝ่ายหนึ่งปฏิบัติและฝ่ายหนึ่งทำการตรวจสอบ โดยที่ฝ่ายองค์กรธุรกิจซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติต้องทำการตรวจสอบประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้แน่ใจว่าการปฏิบัติขององค์กรธุรกิจเป็นที่ยอมรับและบรรลุความคาดหวังของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นและขยายขอบเขตออกไปในวงกว้างอยู่ตลอดเวลา จากมุมมองแนวคิดนี้จะเห็นได้ว่าแท้ที่จริงแล้วสังคมต่างหากเป็นผู้กำหนดสิ่งที่องค์กรธุรกิจควรจะทำ

ทฤษฎีที่ว่าด้วยความชอบธรรมทางกฎหมายเป็นทฤษฎีที่สนับสนุนการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สังคมสนับสนุนให้องค์กรธุรกิจดำเนินงานอย่างยั่งยืน (Nik Ahmad & Sulaiman, 2004) ซึ่งมีงานวิจัยในอดีตที่ใช้ทฤษฎีที่ว่าด้วยความชอบธรรมทาง

กฎหมายเป็นกรอบแนวคิดในการอธิบายการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น Deegan (2002), Nik Ahmad & Sulaiman (2004) เป็นต้น

เหตุผลของการนำทฤษฎีที่ว่าด้วยความชอบธรรมทางกฎหมายมาใช้ในการศึกษา เนื่องจากประเทศไทยมีการกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ควรเปิดเผยการกำกับดูแลที่ดี (Comply or Explain Approach) ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555) แต่รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นรายงานที่จัดทำโดยความสมัครใจขององค์กรธุรกิจ ทฤษฎีที่ว่าด้วยความชอบธรรมทางกฎหมายจะอธิบายขอบเขต รูปแบบ และปริมาณของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในสื่อทั้งสองเป็นอย่างไร และการทดสอบความแตกต่างของปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดหลักเกณฑ์ให้องค์กรธุรกิจต้องจัดทำและรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Report) ซึ่งจัดทำโดยความสมัครใจขององค์กรธุรกิจว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างหรือไม่ อย่างไร

ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory)

สถาบันวิจัยสแตนฟอร์ด (Stanford Research Institute:SRI)ให้ความหมายทฤษฎีเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสียคือบุคคลภายนอกผู้สนับสนุนให้องค์กรธุรกิจสามารถดำเนินงานได้หรือยุติการดำเนินงาน (Freeman, et al., 2007) ซึ่งผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบด้วย ผู้ถือหุ้น พนักงาน ลูกค้า ผู้จัดส่งวัตถุดิบ เจ้าหนี้ คู่แข่งขัน สื่อ องค์กรเอกชน หน่วยงานรัฐบาล ชุมชน สังคม เป็นต้น (Cormeier & Gordon, 2001) การดำเนินงานขององค์กรธุรกิจตรงตามความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียจะส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555) แต่การสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่มไม่จำเป็นที่จะต้องเท่ากันขึ้นอยู่กับประเภทของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่มีผลกระทบต่อองค์กรธุรกิจ ได้แก่ 1.ผู้มีส่วนได้เสียหลักของสังคม เป็นผู้ที่ส่วนได้เสียโดยตรงกับภาคธุรกิจ ประกอบด้วย ผู้ถือหุ้น พนักงาน ลูกค้า ชุมชนท้องถิ่น ผู้จัดส่งวัตถุดิบ 2.ผู้มีส่วนได้เสียรองของสังคม ประกอบด้วย รัฐบาล คู่แข่งขัน 3.ผู้มีส่วนได้เสียหลักที่ไม่ใช่สังคม ประกอบด้วย ทรัพยากรธรรมชาติ 4.ผู้มีส่วนได้เสียรองที่ไม่ใช่สังคม ประกอบด้วย องค์กรอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม (Carroll & Buchhiliz, 2006) องค์กรธุรกิจควรสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนได้เสียตามความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรธุรกิจและผู้มีส่วนได้เสียรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นรายงานที่เปิดเผยการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่องค์กรธุรกิจจัดทำเพื่อสนองความ

ต้องการให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียและเป็นเครื่องมือในการสื่อสารระหว่างองค์กรธุรกิจและผู้มีส่วนได้เสีย

เหตุผลของการนำทฤษฎีเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสียมาใช้ในการศึกษา เนื่องจากปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจะได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ขนาดขององค์กรธุรกิจ องค์กรธุรกิจที่มีขนาดใหญ่ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเงินและไม่เกี่ยวข้องกับการเงินให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทราบมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก(มัทนชัย สุทธิพันธ์, 2555) ความสามารถในการก่อหนี้ (Leverage) องค์กรธุรกิจที่มีหนี้สินจำนวนมากจะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเงินและไม่เกี่ยวข้องกับการเงินมาก เนื่องจากแรงกดดันจากผู้มีส่วนได้เสีย (Mahadeo, et al., 2011) โครงสร้างเงินทุน (Capital Structure) องค์กรธุรกิจที่มีโครงสร้างการเงินที่มีระดับหนี้สินต่อทุนในสัดส่วนที่สูงจะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเงินและไม่เกี่ยวข้องกับการเงินมากกว่าบริษัทที่มีโครงสร้างการเงินที่มีระดับหนี้สินต่อทุนในสัดส่วนที่ต่ำกว่า เนื่องจากบริษัทต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเงินและไม่เกี่ยวข้องกับการเงินเพื่อให้ความเชื่อมั่นต่อเจ้าหนี้ถึงผลการดำเนินงาน (อติศรา ผลาวรณ, 2547)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการรวบรวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งวารสาร บทความวิชาการ และวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจ การรวบรวมจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างสองสื่อ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

โชติญาณ์ หิตะพงค์ (2550) ศึกษาคุณลักษณะของบริษัทที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลในคำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน ประชากร คือ บริษัททั้งหมดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทุกหมวดอุตสาหกรรม 7 กลุ่ม ยกเว้นอุตสาหกรรมการเงินและกิจการที่อยู่ในกลุ่มฟื้นฟูกิจการและยกเว้นกิจการที่อยู่ในกลุ่มเอ็ม เอ ไอ และต้องเป็นบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลในคำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี(แบบ56-1) จำนวน 272 บริษัท โดยใช้แบบเก็บข้อมูลจากสื่อแบบ56-1 ซึ่งใช้วิธีวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) โดยนับจำนวนคำ ผลการศึกษาพบว่าโครงสร้างการเป็น

เจ้าของและอายุการดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูล ส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูล

พิมพ์ลภัส ชาญสมิง(2553) ศึกษาปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ประชากร คือ บริษัททั้งหมดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทุกหมวดอุตสาหกรรม 8 กลุ่ม ยกเว้นกิจการที่อยู่ในกลุ่มฟื้นฟูกิจการและยกเว้นกิจการที่อยู่ในกลุ่มเอ็ม เอ ไอ ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้คัดเลือกบริษัทที่มีรอบบัญชี คือ 31 ธันวาคม และมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้นจำนวนตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 409 บริษัท ใช้สื่อรายงานประจำปีและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) เป็นการศึกษาเชิงสำรวจปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมที่มีค่าเฉลี่ยปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มทรัพยากรและกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีค่าเฉลี่ยปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมน้อยที่สุด ได้แก่ กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมเป็นการศึกษาปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม โดยจำแนกตามระดับผู้มีส่วนได้เสีย พบว่าผู้มีส่วนได้เสียระดับที่บริษัทมีการเปิดเผยมากที่สุด คือ พนักงาน และผู้มีส่วนได้เสียระดับที่บริษัทมีการเปิดเผยน้อยที่สุดคือ คู่แข่ง ผลที่ได้จากการศึกษาปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม โดยจำแนกตามขนาดของบริษัท พบว่า กลุ่มบริษัทขนาดใหญ่มีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมมากกว่ากลุ่มบริษัทขนาดเล็ก จำแนกตามระดับผู้มีส่วนได้เสีย พบว่า กลุ่มบริษัททั้ง 2 ขนาดมีค่าเฉลี่ยปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับที่เกี่ยวกับพนักงานมากที่สุด บริษัทขนาดใหญ่มีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลในระดับของคู่แข่ง ชุมชนและสังคม และสิ่งแวดล้อมมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก

เพชรรัตน์ เรืองศักดิ์ (2553) ศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากรที่ศึกษา คือ อุตสาหกรรมการเกษตรและยางพารา 50 ราย อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม 64 ราย อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ 53 ราย และอุตสาหกรรมก่อสร้าง 69 ราย รวมทั้งหมด 236 ราย สุ่มตัวอย่างได้ขนาดตัวอย่าง 148 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยข้อมูลทุติยภูมิเก็บจากการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ และจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนข้อมูลปฐมภูมิเป็นการรวบรวมจากแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลอาศัยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ผลคือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราชมีความคิดเห็นต่อแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

มีทนาย สุทธิพันธุ์(2555) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลกับปริมาณเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัท:กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประชากร คือ บริษัททั้งหมดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี 2553 กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทขนาดใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์ 50 บริษัท โดยใช้ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย วิเคราะห์สาระโดยนับจำนวนคำเพื่อหาปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี 2553 ผลการศึกษาพบว่าบริษัทขนาดใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์จำนวน 48 บริษัท จาก 50 บริษัท(96 เปอร์เซ็นต์) มีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัท หัวข้อของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือหัวข้อการกำกับดูแลที่ดีของกิจการ อุตสาหกรรมที่เปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่สูงที่สุด คือ อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม ต่ำที่สุด คือ อุตสาหกรรมเทคโนโลยี นั่นคือ ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบสูงก็จะเปิดเผยข้อมูลสูงเช่นกัน ปัจจัยลักษณะของอุตสาหกรรมและประเภทของเจ้าของกิจการมีผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

เมธาวิ รัชสาสุข(2553) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับการวัดมูลค่าขององค์กร โดยใช้มูลค่าทางการตลาดโดยเฉลี่ย (AMV)และมูลค่าทางการตลาดส่วนเพิ่ม(EMV) กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยแจกแบบสอบถามโดยตรง (Survey Method) จำนวน516 บริษัท (บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยกเว้นกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และหน่วยลงทุน) ตอบแบบสอบถามกลับมา 145 บริษัท (28 เปอร์เซ็นต์) ข้อมูลทฤษฎี(ตัวแปรตาม)คือ เก็บข้อมูลอัตราส่วนทางการตลาดของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(เฉพาะบริษัทที่ส่งแบบสอบถามกลับมา) โดยใช้งบการเงินระหว่างปี พ.ศ.2551-2552 ทั้งหมด 145 บริษัท ผลการศึกษาพบว่าการประเมินผลการปฏิบัติงานในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านที่สำคัญมากที่สุดที่ส่งผลต่อมูลค่าขององค์กรตามความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ระบบการฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน ด้านที่สำคัญน้อยที่สุด คือ รายงานทางด้านสิ่งแวดล้อม การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในเรื่องระบบการฝึกอบรมและพัฒนาพนักงานกับมูลค่าทางการตลาดโดยเฉลี่ย (AMV) มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในเรื่องระบบทางด้านความปลอดภัยและสุขภาพของพนักงานกับมูลค่าทางการตลาดส่วนเพิ่ม (EMV) มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก และการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าขององค์กรที่วัดจากมูลค่าทางการตลาดโดยเฉลี่ย (AMV)และมูลค่าทางการตลาดส่วนเพิ่ม(EMV)

Appah (2011) ศึกษาเรื่องการเปิดเผยระบบบัญชีสังคมในรายงานประจำปีของประเทศไนจีเรีย ประชากร คือ บริษัททั้งหมดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทในตลาดหลักทรัพย์ 40 บริษัทที่อยู่ใน 8 กลุ่มอุตสาหกรรม โดยใช้วิธีวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่อนับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี 2005-2007 ผลการศึกษาพบว่าบริษัทกลุ่มตัวอย่างจำนวน 82.5เปอร์เซ็นต์ เปิดเผยระบบบัญชีสังคมในรายงานประจำปี โดยหัวข้อที่เปิดเผยมากที่สุด คือ ทรัพยากรมนุษย์ การมีส่วนร่วมต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม

Bayoud, Kavanagh and Slaughter (2012) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากร คือ บริษัททั้งหมดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต การบริการ ธนาคารและประกันภัย และเหมืองแร่ จำนวน 135 บริษัท กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 บริษัท การศึกษาเชิงปริมาณใช้วิธีวิเคราะห์สาระ โดยการนับว่ามีการเปิดเผยหรือไม่ ผ่านสื่อรายงานประจำปี 2007-2009 ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยอายุของกิจการและลักษณะอุตสาหกรรมมีอิทธิพลต่อระดับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ทางด้านการศึกษาเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยอายุของกิจการ ลักษณะอุตสาหกรรม และขนาดของกิจการมีอิทธิพลต่อระดับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ

Cheung, Tan, Ahn and Zhang (2010) ศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของกิจการของตลาดเกิดใหม่ในเอเชีย โดยค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและการประเมินมูลค่าทางการตลาดและหาอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงในความรับผิดชอบต่อสังคมในมูลค่าของตลาด กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทจำนวน 495 บริษัทจาก 25 ประเทศ โดยเก็บคะแนนจากการวิเคราะห์การตอบคำถาม เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามธรรมาภิบาลและผลการปฏิบัติงานและใช้วิธี Tobin's Q และ Market-to-book Ratio (MBTV) ในการศึกษาการประเมินมูลค่าตลาด พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและการประเมินมูลค่าตลาดของแต่ละกิจการในเอเชียมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและการปฏิบัติงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในตลาดเกิดใหม่ในเอเชียมีการปรับปรุงเพิ่มขึ้นจากเดิมยกเว้นมาเลเซีย

Hussainey, Elsayed and Razik (2011) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ประชากร คือ บริษัททั้งหมดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอีปต์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 111 บริษัท ใช้วิธีวิเคราะห์สาระโดยการนับจำนวนบรรทัด ผ่านสื่อรายงานประจำปี 2005-2010 ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยความสามารถในการทำกำไรมี

ความสัมพันธ์เชิงบวกต่อระดับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ปัจจัยชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อระดับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ทางด้านปัจจัยลักษณะเจ้าของกิจการ ขนาดของกิจการ ความสามารถในการก่อหนี้และสภาพคล่องของกิจการ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อระดับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ

Kartadjumena, Hadi and Budiana (2011) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกำไรและการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ปัจจุบันบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศอินโดนีเซียมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปีทุกบริษัทโดยความสนใจ การวัดผลกำไรจะพิจารณาจากกำไรต่อหุ้นซึ่งคู่ได้จากงบการเงินปี 2007-2009 และการวัดปริมาณการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมจากรายงานประจำปี 2007-2009 ใช้วิธีการวิเคราะห์สาระแบบมีหรือไม่มี การเปิดเผย ประชากรคือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศอินโดนีเซียมีจำนวน 140 บริษัทในปี 2009 กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทขนาดใหญ่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต 45 บริษัทซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ตัวแปรอิสระ คือ กำไร ตัวแปรตาม คือ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ผลคือกำไรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งกำไรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี เช่นเดียวกับแนวโน้มปริมาณการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

Kuasirikun and Sherer (2004) ศึกษาเรื่องการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ประชากร คือ บริษัททั้งหมดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างของปี 2536 มีจำนวน 63 บริษัทและปี 2542 มีจำนวน 84 บริษัท โดยศึกษาผ่านรายงานประจำปี 2536 และ 2542 โดยวิธีวิเคราะห์สาระ โดยการนับว่ามีหรือไม่มี การเปิดเผย พบว่าหัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุดตามลำดับ คือ ด้านพนักงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน โดยเปิดเผยผ่านสารจากประธานกรรมการ ผลการดำเนินงาน นโยบาย และอื่นๆ อีกทั้งในปี 2536 จำนวนบริษัทที่มีการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการคือ 86 เปอร์เซ็นต์แต่ในปี 2542 จำนวนบริษัทที่มีการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการลดลงเหลือเพียง 77 เปอร์เซ็นต์ รวมถึงปริมาณและหัวข้อในการเปิดเผยก็ลดลงด้วยเช่นกัน เนื่องจากวิกฤตการณ์ทางการเงินและความสามารถในการทำกำไร

Lianna (2008) ศึกษารายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีกฎหมายบังคับให้จัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน แต่มีการจัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้นทุกปีด้วยความสนใจ ทางผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนผ่านเว็บไซต์ว่ามีบริษัทใดในประเทศสหรัฐอเมริกาจัดทำบ้าง เนื่องจากเว็บไซต์เป็นฐานข้อมูลของรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนระดับโลก โดยสร้างแบบฟอร์ม

การเก็บข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในปี 1991 มีเพียง 2 รายงาน แต่ในปี 2006 มีจำนวน 230 บริษัท รูปแบบการเปิดเผยจะทำตามมาตรฐาน GRI (The Global Reporting Initiative) เป็นส่วนใหญ่ กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนมากที่สุด คือ กลุ่มอุตสาหกรรมการไฟฟ้า และกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนน้อยที่สุด คือ กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์

Mahadeo, Oogarah-Hanuman and Soobarayen (2011) ศึกษาเรื่องการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในประเทศกำลังพัฒนาโดยประชากร คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี 2004-2007 จำนวน 165 บริษัท (ปี 2004 จำนวน 40 บริษัท , ปี 2005 จำนวน 41 บริษัท, ปี 2006-2007 จำนวน 42 บริษัท) โดยใช้วิธีวิเคราะห์สาระโดยนับจำนวนคำเพื่อนับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี 2004-2007 ผลการศึกษาพบว่าหลังปี 2004 ปริมาณและความหลากหลายของหัวข้อของการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญซึ่งหัวข้อกิจกรรมทางสังคมมีการเปิดเผยมากที่สุด ปัจจัยขนาดของกิจการและความสามารถในการก่อหนี้มีผลให้เกิดความแตกต่างในการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ส่วนปัจจัยความสามารถในการทำกำไรและลักษณะอุตสาหกรรมไม่มีนัยสำคัญต่อการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

Mustaruddin (2009) ศึกษาเรื่องการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการประชากร คือ บริษัททั้งหมดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 494 บริษัท กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทขนาดใหญ่ที่สุดในตลาดหลักทรัพย์จำนวน 200 บริษัท โดยใช้วิธีวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) จากสื่อรายงานประจำปี 1999-2005 ผลการศึกษาพบว่า ปี 2009 บริษัทที่มีการเปิดเผยมีจำนวน 128 บริษัท (64 เปอร์เซ็นต์) ปี 2000 มีจำนวน 162 บริษัท (81 เปอร์เซ็นต์) ปี 2001 มีจำนวน 170 บริษัท (85 เปอร์เซ็นต์) ปี 2002 มีจำนวน 184 บริษัท (92 เปอร์เซ็นต์) ปี 2003 มีจำนวน 185 บริษัท (92.5 เปอร์เซ็นต์) ปี 2004 มีจำนวน 154 บริษัท (77 เปอร์เซ็นต์) และปี 2005 มีจำนวน 164 บริษัท (82 เปอร์เซ็นต์) แต่มีเพียง 22 บริษัท (11 เปอร์เซ็นต์) ที่เปิดเผยสม่ำเสมอ มิติที่มีการเปิดเผยประกอบด้วย 4 มิติ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทกับพนักงาน ความมีส่วนร่วมต่อสังคม ผลิตภัณฑ์ และสิ่งแวดล้อม

Nik Ahmad and Sulaiman (2004) ศึกษาการเปิดเผยด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของประเทศมาเลเซีย ประชากร คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งกัวลาลัมเปอร์ปีพ.ศ.2544 กลุ่มตัวอย่าง คือบริษัทจดทะเบียนกลุ่มอุตสาหกรรมก่อสร้างและผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจำนวน 138 บริษัท โดยใช้ทฤษฎีที่ว่าด้วยความชอบธรรมทางกฎหมายเป็นกรอบแนวคิดเพื่ออธิบายถึงขอบเขตและชนิดของการเปิดเผยสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีและ

ปัจจัยที่กระตุ้นให้ผู้บริหารเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ซึ่งใช้วิธีวิเคราะห์สาระโดยการนับจำนวนประโยคในรายงานประจำปี 2544 และวิธีใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ผลการศึกษาพบว่าบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูล 38 บริษัทแบ่งเป็นบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมก่อสร้าง 10 บริษัทและบริษัทกลุ่มผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจำนวน 28 บริษัท และบริษัทที่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูล 100 บริษัท โดยแบ่งเป็นบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมก่อสร้าง 24 บริษัทและบริษัทกลุ่มผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจำนวน 76 บริษัท

Nilu and Masanori (2010) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์เชิงปริมาณระหว่างกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการและราคาหุ้น ประชากร คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารจำนวน 5 บริษัท ได้แก่ Kikkoman, Ajinomoto, Asahi Breweries, Kirin และ Nisshin Seifun โดยกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการใช้วิธีวิเคราะห์สาระโดยนับจำนวนคำเพื่อนับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการฉบับภาษาอังกฤษระหว่างปี 2006-2009 ทางด้านราคาหุ้นจะใช้อัตราราคาหุ้นของตลาดต่อราคาหุ้นตามบัญชี (Market to Book Value Ratio) ระหว่างปี 2006-2009 ผลที่ได้คือกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหุ้น

Ratanajongkol, Davey and Low (2006) ศึกษาเรื่องการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในประเทศไทย ประชากร คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี ค.ศ. 1997, 1999 และ 2001 กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทขนาดใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์ 40 บริษัท เนื่องจากผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่าขนาดของกิจการมีผลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูล โดยบริษัทขนาดใหญ่จะเปิดเผยมากกว่าบริษัทที่เล็กกว่า สื่อที่ใช้ในการศึกษาคือรายงานประจำปีซึ่งใช้วิธีวิเคราะห์สาระโดยนับจำนวนคำเพื่อนับปริมาณการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปี ผลการศึกษาพบว่าแนวโน้มการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมจากปี ค.ศ. 1997-2001 เพิ่มขึ้น 45 เปอร์เซ็นต์ ด้านที่เปิดเผยเพิ่มขึ้น คือ ด้านทรัพยากรมนุษย์และชุมชน ส่วนอุตสาหกรรมที่เปิดเพิ่มขึ้น คือ อุตสาหกรรมบริการ และอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง อุตสาหกรรมที่เปิดลดลง คือ อุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน

Shayuti, Chris van and David (2010) ศึกษาเรื่องวัฒนธรรมและโครงสร้างการกำกับดูแลมีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในประเทศจีน อินเดีย มาเลเซียและอังกฤษ ประชากร คือ บริษัทที่ใหญ่ที่สุดในโลก 2,000 บริษัทโดยมีการจัดอันดับเมื่อเมษายน 2009 กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทขนาดใหญ่จำนวน 70 บริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรม ยาและเทคโนโลยีชีวภาพ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ วัสดุก่อสร้าง น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ การขนส่ง และสาธารณูปโภค ซึ่งใช้วิธีวิเคราะห์สาระโดยนับจำนวนประโยคในรายงาน

ประจำปี เว็บไซต์ และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ปีค.ศ. 2008-2009 ผลการศึกษาพบว่า วัฒนธรรม โครงสร้างการกำกับดูแลของแต่ละประเทศและคณะกรรมการความรับผิดชอบต่อสังคม มีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านเว็บไซต์และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะมีคุณภาพมากกว่า รายงานประจำปี บริษัทของประเทศอังกฤษจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ดีที่สุด ตามด้วยอินเดีย มาเลเซีย และจีน

Suttipun (2012) สัมภาษณ์รายงานทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (Triple Bottom Line: TBL) ในรายงานประจำปี 2010 ประชากร คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทขนาดใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์ 50 บริษัท วัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างขอบเขตของการรายงานทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (Triple Bottom Line: TBL) กับปัจจัยต่างๆที่ประเทศพัฒนาแล้วนำไปปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่าคะแนนการรายงานทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (Triple Bottom Line: TBL) กับลักษณะอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คะแนนการรายงานด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับอายุของกิจการ ประเภทของธุรกิจและสภาพคล่องของกิจการ ทางด้านคะแนนการรายงานการเปิดเผยสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับปัจจัยขนาดของกิจการ ความเสี่ยงทางการเงินและความสามารถในการทำกำไรของกิจการ

Suttipun and Stanton (2012) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ประชากร คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทจดทะเบียนจำนวน 15 เปอร์เซ็นต์ของทุกกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 8 กลุ่มซึ่งมีจำนวน 75 บริษัท ซึ่งใช้วิธีวิเคราะห์สาระ โดยนับจำนวนคำในรายงานประจำปี 2550 ผลการศึกษาพบว่าบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีมีจำนวน 62 บริษัท โดยบริษัทในกลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยมากที่สุด บริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยน้อยที่สุด ปัจจัยขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในทิศทางเดียวกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างสองสื่อ

มัทนชัย สุทธิพันธ์(2555) ศึกษาเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อเว็บไซต์และรายงานประจำปีในปี พศ.2553 ประชากร คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทขนาดใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์ 50 บริษัท ซึ่งใช้วิธีวิเคราะห์สาระโดยนับจำนวนคำ ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลผ่านรายงานประจำปีและเว็บไซต์ไม่มีความแตกต่าง การทดสอบปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมพบว่าปัจจัยลักษณะของอุตสาหกรรม ประเภทของเจ้าของและลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลผ่านเว็บไซต์ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความสัมพันธ์ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลผ่านรายงานประจำปี คือ ลักษณะของอุตสาหกรรม ประเภทของเจ้าของ ความเสี่ยงและลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชี

Branco and Rodrigues (2006) ศึกษาเปรียบเทียบการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของธนาคารในประเทศโปรตุเกสระหว่างการเปิดเผยผ่านสื่อเว็บไซต์ในเดือนสิงหาคม 2004 และรายงานประจำปีในปี 2003 ประชากร คือ ธนาคารในประเทศโปรตุเกสทั้งหมดจำนวน 48 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง คือ ธนาคารในประเทศโปรตุเกสจำนวน 15 แห่ง โดยเลือกจากธนาคารที่มีการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมผ่านสื่อเว็บไซต์และรายงานประจำปี โดยใช้วิธีวิเคราะห์สาระแบบเก็บข้อมูลที่ใช้ในการศึกษามี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านพนักงาน ด้านผลิตภัณฑ์และลูกค้า และด้านการมีส่วนร่วมต่อชุมชน ผลการศึกษาพบว่าด้านสิ่งแวดล้อมและด้านพนักงานจะเปิดเผยในรายงานประจำปีมากกว่าเว็บไซต์ ส่วนด้านผลิตภัณฑ์และลูกค้า และด้านการมีส่วนร่วมต่อชุมชนจะเปิดเผยผ่านเว็บไซต์มากกว่ารายงานประจำปี

Said, Hariri, Haron and Zainuddin (2011) ศึกษาเปรียบเทียบขอบเขตการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศมาเลเซียผ่านสื่อเว็บไซต์และรายงานประจำปี ค.ศ.2006 ประชากร คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นเป็นสัดส่วนจำนวน 150 บริษัท ซึ่งใช้วิธีวิเคราะห์สาระแบบ CSR disclosure index แบ่งการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมออกเป็น 5 ด้าน คือ สิ่งแวดล้อม ชุมชน ทรัพยากรมนุษย์ พลังงาน และผลิตภัณฑ์ ผลการศึกษาพบว่าบริษัทเปิดเผยข้อมูลผ่านรายงานประจำปีมากกว่าผ่านเว็บไซต์ ด้านทรัพยากรมนุษย์จะเปิดเผยในรายงานประจำปีมากที่สุด และด้านผลิตภัณฑ์จะเปิดเผยผ่านเว็บไซต์มากที่สุด

Villiers and Staden (2011) ศึกษาเปรียบเทียบการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างการเปิดเผยผ่านสื่อเว็บไซต์และรายงานประจำปี ค.ศ.2005 ประชากรคือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในอเมริกาเหนือ กลุ่มตัวอย่างคือ บริษัทจำนวน 120 บริษัทซึ่งใช้วิธีวิเคราะห์สาระแบบนับบรรทัด ผลการศึกษาพบว่าเมื่อบริษัทมีชื่อเสียงด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีจะเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีมากกว่าเว็บไซต์ แต่เมื่อประสิทธิภาพวิกฤตการณ์สิ่งแวดล้อมจะเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านเว็บไซต์มากกว่ารายงานประจำปี

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบการศึกษา คือ การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ในลักษณะการศึกษาเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านสื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Report) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งการศึกษาเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทางด้านการศึกษาเปรียบเทียบ (Comparison Study) เป็นการมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรม

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาขอบเขต ปริมาณและรูปแบบการรายงาน พร้อมทั้งตรวจสอบว่าปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีความเหมือนหรือแตกต่าง การศึกษาได้เลือกกลุ่มตัวอย่างบริษัทจากทุกกลุ่มอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาผ่านสองสื่อ คือแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนประจำปี พ.ศ.2554

ส่วนนี้จะนำเสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสมมติฐานการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มาจากการศึกษาในอดีตที่ผ่านมาโดยปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลกับปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีดังนี้ ขนาดของกิจการ ลักษณะอุตสาหกรรม ลักษณะของเจ้าของกิจการ ประเทศของผู้ก่อตั้งกิจการ ชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชี ลักษณะของกิจการ อายุของกิจการ ความเสี่ยงทางการเงิน ความสามารถในการทำกำไร ความสามารถในการก่อหนี้ สภาพคล่องของกิจการ และโครงสร้างเงินทุน

ขนาดขององค์กรธุรกิจ (Size of Company)

หนึ่งในปัจจัยที่มีอิทธิพลที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม คือ ขนาดขององค์กรธุรกิจ เนื่องจากบริษัทที่มีขนาดใหญ่ มักจะต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเงินและไม่เกี่ยวกับการเงินให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทราบมากกว่า บริษัทขนาดเล็ก(มัทนชัย สุทธิพันธ์, 2555) จากการศึกษาในอดีตมักพบความสัมพันธ์เชิงบวก ระหว่างปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และขนาดของกิจการ เช่น บุญทริกา ไจกระจ่าง(2546), อลิศรา ผลาธรรม (2547), Bayoud, et al. (2012), Mahadeo, et al. (2011), Suttipun (2012), Suttipun & Stanton (2012) ดังนั้นสมมติฐานที่ 1 คือ

H1: ขนาดของกิจการมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ลักษณะอุตสาหกรรม (Type of Industry)

ลักษณะอุตสาหกรรมที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อม จะมี 2 ประเภท คือ อุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงและอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ(Choi, 1999) จาก การศึกษางานในอดีตพบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง ได้แก่ เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร สินค้าอุตสาหกรรม และทรัพยากร ส่วนกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมต่ำ ได้แก่ ธุรกิจการเงิน อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง บริการและเทคโนโลยี (มัทนชัย สุทธิพันธ์, 2555) ซึ่งผลการศึกษาในอดีตมักพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างปริมาณการรายงาน ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมกับลักษณะอุตสาหกรรม เช่น Bayoud, et al. (2012), Choi (1999), Wanderley, et al. (2008), มัทนชัย สุทธิพันธ์ (2555) แต่ในบางการศึกษาก็ไม่พบ ความสัมพันธ์ดังกล่าว เช่น Mahadeo, et al. (2011) ดังนั้นสมมติฐานที่ 2 คือ

H2: ลักษณะอุตสาหกรรมมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อ สังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ลักษณะของเจ้าของกิจการ (Ownership Status)

ลักษณะของเจ้าของกิจการในการศึกษาคั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ภาครัฐบาลและภาคเอกชน โดยถ้าหากเป็นภาครัฐบาลจะต้องมีรัฐบาลถือหุ้นสามัญในบริษัท มากกว่า 51 เปอร์เซ็นต์ หากรัฐบาลถือหุ้นสามัญในบริษัทน้อยกว่า 51 เปอร์เซ็นต์ จะถือว่าเป็น ภาคเอกชน ลักษณะของเจ้าของกิจการที่แตกต่างกันจะมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ปริมาณการ

รายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (มัทนชัย สุทธิพันธ์, 2555) ผลการศึกษาในอดีตที่พบว่าบริษัทของภาครัฐมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่าบริษัทของภาคเอกชน อาทิเช่น Cormier & Gordon (2001) แต่ก็มีบางการศึกษาที่พบว่าบริษัทของภาคเอกชนมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่าบริษัทของภาครัฐ อาทิเช่น Secci (2005) ดังนั้นสมมติฐานที่ 3 คือ

H3: ลักษณะของเจ้าของกิจการมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ประเทศของผู้ก่อตั้งกิจการ (Country of Origin of the Company)

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ บริษัทต่างชาติและบริษัทในประเทศ ผลการศึกษาในอดีตพบปัจจัยประเทศของผู้ก่อตั้งกิจการมีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น Wanderley, et al. (2008) แต่ก็มีบางการศึกษาที่พบว่าปัจจัยประเทศของผู้ก่อตั้งกิจการไม่มีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น Suttipun & Stanton (2012), มัทนชัย สุทธิพันธ์ (2555) ดังนั้นสมมติฐานที่ 4 คือ

H4: ประเทศของผู้ก่อตั้งกิจการมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชี (Type of Auditor)

การตรวจสอบบัญชีโดยบริษัทที่มีขนาดใหญ่กลุ่มบิ๊กไฟว์ ประกอบด้วยบริษัท เคทีเอ็มจี ออดิท(ประเทศไทย) จำกัด, บริษัท ดีลอยท์ ทูช โทมัทส โซยยส จำกัด, บริษัท ไพรซ์วอเตอร์เฮาส์ คูเปอร์ส เอบีเอเอส จำกัด และบริษัทสำนักงานเอ็นส์ท แอนด์ ยัง จำกัด ได้รับการยอมรับว่ามาตรฐานและคุณภาพในการบริการจะสูงกว่าและเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องหากบริษัทลูกค้าไม่เปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วน (อลิศรา ผลาวรรณ, 2547) บริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่จึงพยายามผลักดันให้บริษัทลูกค้าไม่เปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วน ผลการศึกษาในอดีตพบว่าชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น อลิศรา ผลาวรรณ (2547), Eng & Mak (2003), Joshi & Gao (2009) แต่ก็มีการศึกษาของบุนทริกา ใจกระจ่าง (2546) และ Hussainey, et al.(2011) ที่พบว่าชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นสมมติฐานที่ 5 คือ

H5: ชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชีมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ลักษณะของกิจการ (Business Type)

ลักษณะของกิจการมี 2 ประเภท คือ กิจการแบบธุรกิจครอบครัวและกิจการที่ไม่ใช่ธุรกิจครอบครัว เนื่องจากบริษัทส่วนใหญ่ในประเทศไทยจะทำธุรกิจแบบครอบครัว โดยที่กิจการแบบธุรกิจครอบครัวจะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกับธุรกิจน้อยกว่ากิจการที่ไม่ใช่ธุรกิจครอบครัว เพราะการเปิดเผยข้อมูลจะทำให้กิจการมีต้นทุนที่เพิ่มขึ้น (มัทนชัย สุทธิพันธ์, 2555) จากการศึกษาของ มัทนชัย สุทธิพันธ์, (2555) และ Suttipun (2012) ตั้งสมมติฐานว่าลักษณะของกิจการอาจจะมีความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม แต่จากผลการศึกษาไม่พบว่าปัจจัยลักษณะของกิจการมีความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ดังนั้นสมมติฐานที่ 6 คือ

H6: ลักษณะของกิจการอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

อายุของกิจการ (Age)

บริษัทที่มีอายุการดำเนินงานในตลาดหลักทรัพย์มานาน มักจะมีจำนวนผู้มีส่วนได้เสียมาก จึงต้องมีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินเพื่อแสดงถึงความสามารถในการประกอบธุรกิจของบริษัทและเพื่อเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผลการศึกษาในอดีตพบว่าอายุของกิจการมีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น อลิศรา ผลาวรรณ (2547), Bayoud, et al. (2012) แต่ก็มีบางการศึกษาที่พบว่าอายุของกิจการไม่มีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น โชติญาณ หิตะพงส์ (2550) ดังนั้นสมมติฐานที่ 7 คือ

H7: อายุของกิจการมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ความเสี่ยงทางการเงิน (Risk)

ความเสี่ยงทางการเงินเกิดจากบริษัทมีหนี้สิน หากมีหนี้สินมากจะทำให้ความเสี่ยงทางการเงินสูงส่งผลให้ต้องเปิดเผยข้อมูลที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินมากกว่าบริษัทที่มีความเสี่ยงทางการเงินต่ำ เนื่องจากเจ้าหนี้ต้องการให้บริษัททำการเปิดเผยข้อมูลให้มากที่สุด (Joshi &

Gao, 2009) จากการศึกษาของ มัทนชัย สุทธิพันธ์ (2555) และ Suttipun (2012) ตั้งสมมติฐานว่า ความเสี่ยงทางการเงินอาจมีความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม แต่จากผลการศึกษา ไม่พบว่าความเสี่ยงทางการเงินมีความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ดังนั้นสมมติฐานที่ 8 คือ

H8: ความเสี่ยงทางการเงินมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ความสามารถในการทำกำไร (Profitability)

การเปิดเผยข้อมูลจากอดีตที่ผ่านมาหากส่งผลดีต่อกำไรของบริษัท จะทำให้บริษัท จะเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติม (บุญทริกา ไจกระจำง, 2546) ผลการศึกษาในอดีตพบว่าความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น บุญทริกา ไจกระจำง (2546), Hussainey, et al. (2011), Suttipun (2012) แต่ก็มีบางการศึกษาที่พบว่า ความสามารถในการทำกำไรไม่มีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น Mahadeo, et al. (2011) ดังนั้นสมมติฐานที่ 9 คือ

H9: ความสามารถในการทำกำไรมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ความสามารถในการก่อหนี้ (Leverage)

องค์กรธุรกิจที่มีหนี้สินน้อยจะมีแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลมาก เนื่องจากไม่มีแรงกดดันจากผู้มีส่วนได้เสีย (Brammer & Pavelin, 2006) จากผลการศึกษา Mahadeo, et al. (2011) พบว่าความสามารถในการก่อหนี้มีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม แต่ก็มีการศึกษา Brammer & Pavelin (2006), Eng & Mak (2003) พบว่า ความสามารถในการก่อหนี้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นสมมติฐานที่ 10 คือ

H10: ความสามารถในการก่อหนี้มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

สภาพคล่องของกิจการ (Liquidity)

บริษัทที่มีสภาพคล่องสูงจะมีแรงจูงใจในการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินมากกว่าบริษัทที่มีสภาพคล่องต่ำ (Suttipun, 2012) จากผลการศึกษา อลิศรา ผลาวรรณ (2547) พบว่าสภาพคล่องของกิจการมีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูล แต่ก็มีการศึกษา Hussainey, et al. (2011), Suttipun (2012) พบว่าสภาพคล่องของกิจการไม่มีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นสมมติฐานที่ 11 คือ

H11: สภาพคล่องของกิจการมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

โครงสร้างเงินทุน (Capital Structure)

บริษัทที่มีโครงสร้างการเงินที่มีระดับหนี้สินต่อทุนในสัดส่วนที่สูงจะเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีโครงสร้างการเงินที่มีระดับหนี้สินต่อทุนในสัดส่วนที่ต่ำกว่า เนื่องจากบริษัทต้องเปิดเผยข้อมูลเพื่อให้ความเชื่อมั่นต่อเจ้าหนี้ถึงผลการดำเนินงาน (อลิศรา ผลาวรรณ, 2547) จากการศึกษาของ โชติญาณ์ หิตะพงศ์ (2550), นวพร พงษ์ตันฑกุล (2546), อลิศรา ผลาวรรณ (2547) พบว่าโครงสร้างการเงินไม่มีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นสมมติฐานที่ 12 คือ

H12: โครงสร้างการเงินมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการศึกษานี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 489 บริษัทในปี พ.ศ. 2554 (ข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ 9 มีนาคม 2555) แบ่งออกเป็น 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี โดยยกเว้นบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนดรวมถึงบริษัทจดทะเบียนที่เข้าข่ายถูกเพิกถอน และบริษัทที่อยู่ในกลุ่มเอ็ม เอ ไอ (บริษัทที่อยู่ในกลุ่มเอ็ม เอ ไอ คือ กิจการขนาดกลาง

และขนาดย่อมและกิจการเกี่ยวกับนวัตกรรม โดยหลักเกณฑ์ต่างๆ จะน้อยกว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย) ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

ประเภทที่	ประเภทกลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
1	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	41	8.39
2	สินค้าอุปโภคบริโภค	39	7.98
3	ธุรกิจการเงิน	58	11.86
4	สินค้าอุตสาหกรรม	81	16.56
5	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	120	24.54
6	ทรัพยากร	27	5.52
7	บริการ	85	17.38
8	เทคโนโลยี	38	7.77
	รวม	489	100

หมายเหตุ: ไม่รวมบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนดและบริษัทจดทะเบียนที่เข้าข่ายถูกเพิกถอนและบริษัทที่อยู่ในกลุ่มเอ็ม เอ ไอ

ประชากรทั้งหมด 489 บริษัท การสุ่มตัวอย่างเพื่อใช้เป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมด คำนวณหากลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยกำหนดตามแนวทางของ Yamane (1973) งานวิจัยที่ใช้สูตรของ Yamane ในการคำนวณหาขนาดตัวอย่าง เช่น นวพร พงษ์ตันกุล (2546), เมธาวิรัชสาสุข (2554) และอติศรา ผลาวรรณ (2547) โดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ 95 เปอร์เซ็นต์ ความผิดพลาดไม่เกิน 5 เปอร์เซ็นต์

จากสูตรของ Taro Yamane (1973)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2} \text{ อย่าง}$$

N = จำนวนประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

แทนค่าประชากรในสูตร

$$n = \frac{489}{1+489(0.05)^2}$$

$$= 221$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คือ 221 ราย

ขนาดของตัวอย่างที่คำนวณจากสูตรของ Taro Yamane (1973) ได้เท่ากับ 221 บริษัท ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จะใช้ขนาดของตัวอย่างเท่ากับ 221 บริษัท

จำนวนตัวอย่างที่คำนวณได้ 221 บริษัท ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยแจกแจงแบ่งสัดส่วนตามขนาด จากประชากรทั้งหมด 489 บริษัท ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 221 บริษัทคิดเป็นร้อยละ 45 เปอร์เซนต์ของทั้ง 8 กลุ่มอุตสาหกรรม

ตารางที่ 3.2 จำนวนสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

ลำดับที่	ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
1	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	19	8.20
2	สินค้าอุปโภคบริโภค	18	8.16
3	ธุรกิจการเงิน	26	11.82
4	สินค้าอุตสาหกรรม	37	16.82
5	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	54	24.55
6	ทรัพยากร	12	5.45
7	บริการ	38	17.27
8	เทคโนโลยี	17	7.73
	รวม	221	100

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อแบ่งตามสัดส่วนประชากรของทั้ง 8 กลุ่มอุตสาหกรรม จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เป็นวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ทุกๆ หน่วยของประชากรที่ศึกษามีโอกาสได้รับเลือกเท่าๆ กัน โดยการจับฉลาก (Lottery Method) เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างที่ต้องการในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมตามตาราง 3.3 แสดงสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้แยกตามประเภทของอุตสาหกรรม

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ใช้สื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Report) พ.ศ.2554 ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ณ ศูนย์ข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล คือ กันยายน พ.ศ.2555 ถึง ธันวาคม พ.ศ.2556 โดยใช้แบบเก็บข้อมูลเป็นเครื่องมือในการรวบรวม

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

การศึกษาครั้งนี้ใช้สื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Report) พ.ศ.2554 ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยใช้การวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) เพื่อหาปริมาณการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ Krippendofit (1980) ให้ความหมายของการวิเคราะห์สาระว่าวิธีการประมวลเนื้อหาของงานหลายชิ้นเพื่อสรุปให้ได้งานชิ้นเดียว ซึ่งมีนักวิจัยจำนวนมากศึกษาปริมาณการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการที่ตั้งอยู่ในประเทศพัฒนาแล้วและกำลังพัฒนาโดยใช้การวิเคราะห์สาระ ตัวอย่างเช่น Guthrie & Mathews(1985) ศึกษางานของกิจการในภูมิภาคโอเชียเนีย(Australasia) Hackston & Milne(1996) ศึกษางานของกิจการในประเทศนิวซีแลนด์ Perry & Teng (1999) ศึกษางานของกิจการในประเทศสิงคโปร์ Zeghal & Ahmed (1990) ศึกษางานของกิจการในประเทศแคนาดา และนิตยา วงศ์กัณท์วัฒนา และคณะ(2547) ศึกษางานของกิจการในประเทศไทย เป็นต้น

จากการศึกษาของ Suttipun & Stanton (2012) พบว่าการวิเคราะห์สาระมีวิธีการตรวจสอบปริมาณการเปิดเผยข้อมูลที่นิยมใช้ 3 ประเภท ได้แก่ การนับจำนวนคำ การนับจำนวนประโยค และการนับจำนวนหน้า ซึ่งการนับจำนวนคำจะเป็นการวิเคราะห์ที่มีคุณภาพเพราะเป็นหน่วยที่ละเอียดที่สุดในการเจงนับ อีกทั้งการนับจำนวนประโยค และการนับจำนวนหน้า จะทำได้ยาก เพราะประโยคในภาษาไทยไม่มีเครื่องหมายมหัพภาค หรือ เครื่องหมายจุด (Full Stop หรือ Period หรือ Dot) ทางด้านการจัดพิมพ์หน้าในแต่ละรายงานจะมีการใช้ไวยากรณ์ (Grammar) ขนาดอักษร การตั้งหน้ากระดาษที่แตกต่างกัน (Suttipun & Stanton, 2012) โดยครั้งนี้จะใช้การวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) แบบนับคำซึ่งในงานในอดีตที่เคยใช้ เช่น โชติญาณ หิตะพงศ์ (2550) , มัทนชัย สุทธิพันธ์ (2555), Nila & Masanori (2010), Mahadeo, et al. (2011), Ratanajongkol, et al.

(2006), Suttipun & Stanton (2012) แต่การวิเคราะห์สาระจะเป็นเครื่องมือในการวัดเชิงปริมาณเท่านั้น ไม่สามารถวัดเชิงคุณภาพได้ อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์สาระเป็นวิธีที่นิยมใช้ในการศึกษารายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมได้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

การศึกษาครั้งนี้ได้นำปัจจัยและวิธีการวัดปัจจัยมาจากงานวิจัยในอดีตที่พบว่าปัจจัยต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีการแสดงตามตารางที่ 3.3 ดังนี้

ตารางที่ 3.3 วิธีการวัดตัวแปรอิสระต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาตามตารางดังนี้

ตัวแปร	วิธีการวัดมูลค่า
1.ขนาดขององค์กรธุรกิจ	สินทรัพย์รวม
2.ลักษณะอุตสาหกรรม	บริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมสูงและต่ำ
3.ลักษณะของเจ้าขององค์กรธุรกิจ	กิจการที่มีเจ้าของเป็นรัฐบาลและเอกชน
4.ประเทศของผู้ก่อตั้งองค์กรธุรกิจ	กิจการที่มีเจ้าของกิจการอยู่ต่างประเทศและอยู่ในประเทศ ไทย
5.ชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชี	บริษัทที่ตรวจสอบบัญชีโดยบริษัทสอบบัญชีที่เป็น Big 4 หรือไม่
6.ประเภทขององค์กรธุรกิจ	กิจการประเภทครอบครัวและกิจการที่ไม่ใช่กิจการ ครอบครัว
7.อายุขององค์กรธุรกิจ	จำนวนปีที่ก่อตั้ง
8.ความเสี่ยงทางการเงิน	อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น(Debt Ratio)
9.ความสามารถในการทำกำไร	กำไรสุทธิ
10.ความสามารถในการก่อหนี้ (Leverage Ratio)	อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
11.สภาพคล่องขององค์กรธุรกิจ	อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน(Current Ratio)
12.โครงสร้างเงินทุน	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

จากตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่กำหนดไว้ในการศึกษาครั้งนี้จะแสดงเป็นสมการจากงานวิจัยได้ดังนี้ คือ

ปริมาณด้านการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9 + b_{10}x_{10} + b_{11}x_{11} + b_{12}x_{12} + \text{error}$$

โดย Y = ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ซึ่งทำการวัดโดยการนับปริมาณค่าตามวิธีการ

วิเคราะห์สาระ (Content analysis) โดยทำการนับปริมาณค่าจากแบบเก็บการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

X_1 = ขนาดขององค์กรธุรกิจ โดยทำการวัดจากยอดขายรวมขององค์กรธุรกิจ

X_2 = ลักษณะอุตสาหกรรม โดยกำหนดลักษณะอุตสาหกรรมเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงและกลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ โดยให้ตัวเลข 1 คือ กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง และตัวเลข 2 คือ กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ

X_3 = ลักษณะของเจ้าขององค์กรธุรกิจ โดยทำการวัดจากสิทธิในการถือครองหุ้นส่วนใหญ่ขององค์กรธุรกิจที่เกินกว่า 51% ของภาครัฐบาลหรือภาคเอกชน ซึ่งกำหนดให้ 1 แทนการถือครองหุ้นส่วนใหญ่ของภาครัฐบาล และ 2 แทน การถือครองหุ้นส่วนใหญ่ของภาคเอกชน

X_4 = ประเทศของผู้ก่อตั้งองค์กรธุรกิจ วัดจากประเทศที่เข้ามาลงทุนในองค์กรธุรกิจของประเทศไทย โดยกำหนดให้ 1 แทน ต่างประเทศ และ 2 แทน ประเทศไทย

X_5 = ประเภทสำนักงานสอบบัญชี วัดจากองค์กรธุรกิจใช้ผู้สอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีใด การศึกษาในครั้งนี้ จึงกำหนดตัวเลข 1 แทน สำนักงานสอบบัญชีที่เป็นบิ๊กโพร และกำหนดตัวเลข 2 แทน สำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโพร

X_6 = ประเภทขององค์กรธุรกิจ โดยทำการวัดจากศึกษาโครงสร้างขององค์กรธุรกิจ กำหนดให้กิจการแบบธุรกิจครอบครัว แทนค่าด้วย ตัวเลข 1 และกิจการที่ไม่ใช่ธุรกิจครอบครัว แทนค่าด้วย ตัวเลข 2

X_7 = อายุขององค์กรธุรกิจ ถูกวัดโดยอายุตั้งแต่เริ่มก่อตั้งกิจการจนถึงปัจจุบัน นับเป็นจำนวนปี

X_8 = ความเสี่ยงทางการเงิน วัดจากอัตราส่วนหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt Ratio)

X_9 = ความสามารถในการทำกำไร วัดความสามารถในการทำกำไรจากกำไรสุทธิจากงบกำไรขาดทุน

X_{10} = ความสามารถในการก่อหนี้ วัดจากอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

X_{11} = สภาพคล่องทางการเงินของกิจการ วัดจากอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio)

X_{12} = โครงสร้างเงินทุน วัดจากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบเก็บข้อมูล¹ เป็นเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล โดยโครงสร้างแบบเก็บข้อมูลประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยคำถามที่แสดงรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานและคำถามที่แสดงรายละเอียดของข้อมูลในปัจจุบันที่ต้องการ ยกตัวอย่าง เช่น ชื่อและชื่อย่อของบริษัท ประเภทของอุตสาหกรรม ยอดสินทรัพย์รวม ลักษณะของกิจการที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมสูงหรือต่ำ กิจการตรวจสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ (Big 4) หรือสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก (Non Big 4) เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม หัวข้อเกี่ยวกับข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อม 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านแรงงาน ด้านผู้บริโภค ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและชุมชนและด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม หัวข้อประยุกต์มาจากงานวิจัยเก่าของ Rizk et al (2008) Spiller (2000) และแนวทางด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่กำหนดโดยหน่วยงานต่าง ๆ เช่น OECD Guidelines for Multinational Enterprises (พิพัฒน์ นนทนาธรณ์, 2553) และมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม มาตรฐานเลขที่ มอก.26000 (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2554)

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ปริมาณการรายงานวัดด้วยโปรแกรม Microsoft Word เพื่อหาจำนวนคำของปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี และรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนประจำปี 2554 เพื่อความถูกต้องของข้อมูลจึงใช้โปรแกรมประมวลผลคำ (Word Count From Word Processor) อีกทั้งผู้ศึกษาจะทำการประเมินอีกครั้ง เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกันว่าข้อมูลมีความถูกต้องหรือไม่

เมื่อได้ปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมก็จะนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมเพื่อใช้ในงานประมวลผลทางสถิติ (Statistic Software Program) ชื่อ SPSS เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามและอธิบายรูปแบบ เนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีและรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนประจำปี

¹ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่ภาคผนวก

ปริมาณการเปิดเผย รูปแบบ เนื้อหา ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การทดสอบหาค่าความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม 5 คู่ คือ ลักษณะของอุตสาหกรรม ลักษณะการถือครองหุ้น ประเทศผู้ก่อตั้งกิจการ สำนักงานตรวจสอบบัญชี และลักษณะของกิจการ โดยการใช้ Independent sample t-test

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

บทนี้เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับขอบเขต รูปแบบ และปริมาณของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในสื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Report) ความแตกต่างของปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ระหว่างกลุ่ม และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

4.1 ขอบเขต รูปแบบ และปริมาณของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

การศึกษาขอบเขต รูปแบบ และปริมาณของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งแบ่งออกเป็นแบ่งออกเป็น 8 อุตสาหกรรม มีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 : การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจในระบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) โดยแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

ลำดับที่	ประเภทอุตสาหกรรม	จัดทำ 56-1	มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	
			ความถี่	ร้อยละ
1	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	21	21	100
2	ทรัพยากร	12	12	100
3	เทคโนโลยี	21	21	100
4	ธุรกิจการเงิน	25	25	100
5	บริการ	39	39	100
6	สินค้าอุตสาหกรรม	35	35	100
7	อุปโภคบริโภค	18	18	100
8	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	50	50	100
	รวม	221	221	100

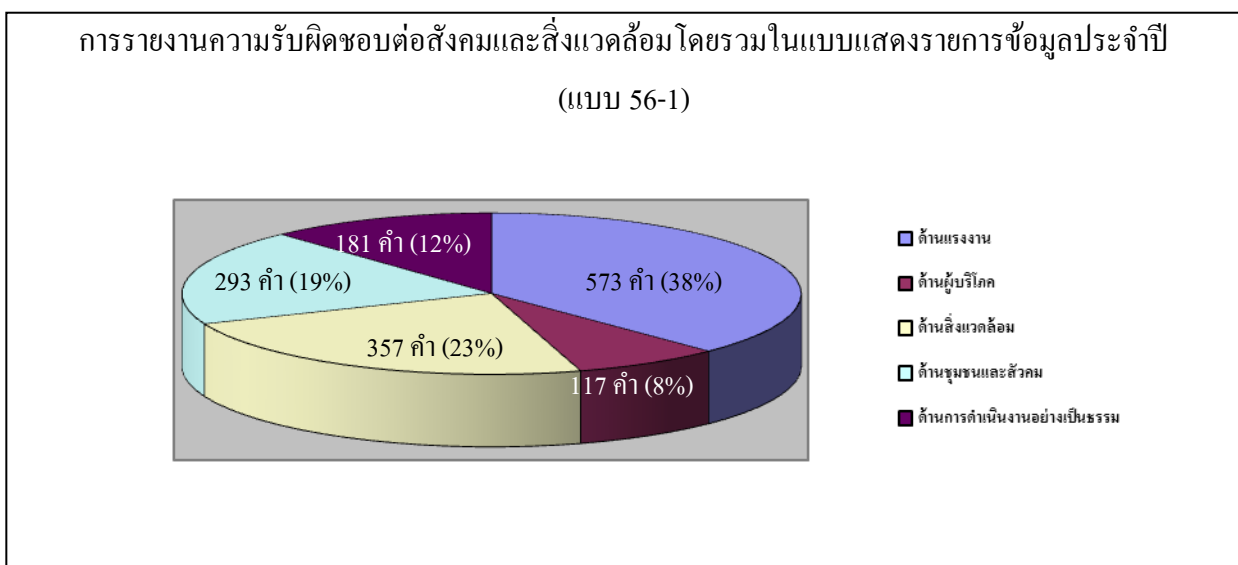
จากตารางที่ 4.1 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แบ่งออกเป็น 8 กลุ่มอุตสาหกรรม มีการจัดทำแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ทุกบริษัท เนื่องจากสื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) เป็นรายงานการเปิดเผยข้อมูลที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดหลักเกณฑ์ให้องค์กรธุรกิจต้องจัดทำเพื่อเผยแพร่ข้อมูลต่อผู้ลงทุนบนเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

องค์กรธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 8 กลุ่ม มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านแรงงาน ด้านผู้บริโภค ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านชุมชนและสังคม และด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม ปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมตามตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 : การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในรูปแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) แต่ละด้าน โดยแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรม	CSR รวม		แรงงาน		ผู้บริโภค		สิ่งแวดล้อม		ชุมชนและสังคม		การดำเนินงานอย่างเป็นธรรม	
	จำนวน ค่า	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	จำนวน ค่า	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	จำนวน ค่า	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	จำนวน ค่า	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	จำนวน ค่า	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	จำนวน ค่า	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
เกษตรและอุตสาหกรรม												
อาหาร	1079.476	972.596	309.000	254.729	102.857	102.590	326.714	396.286	266.238	305.355	101.381	113.453
ทรัพยากร	2658.833	1885.347	696.083	577.136	131.000	129.146	1162.417	1040.676	639.500	746.602	209.083	175.796
เทคโนโลยี	1514.000	1165.153	616.524	518.705	76.286	80.808	238.619	304.365	389.619	708.493	188.143	165.367
ธุรกิจการเงิน	1208.640	1195.447	619.720	547.117	123.840	97.956	46.240	57.237	217.960	598.183	204.160	199.026
บริการ	1667.436	1856.103	656.410	808.494	121.256	152.925	425.333	900.788	410.231	577.513	173.769	196.465
สินค้าอุตสาหกรรม	1275.314	1121.821	436.171	403.833	97.457	88.618	391.971	451.689	193.257	330.297	156.029	167.525
อุปโภคบริโภค	1526.444	1298.437	780.889	688.663	121.278	151.150	304.778	423.297	165.444	227.198	154.056	153.389
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	1497.240	2287.622	569.720	699.977	142.320	326.644	322.900	641.172	240.540	438.790	226.460	497.314
รวม	1486.83	1655.64	573.258	615.801	117.054	186.06	357.081	635.290	292.597	506.438	181.118	280.681

จากตารางที่ 4.2 แสดงการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่แบ่งออกเป็น 5 ด้านในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ซึ่งการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมแบ่งได้ดังนี้ คือ ด้านแรงงาน ด้านผู้บริโภค ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านชุมชนและสังคม และด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม โดยเปรียบเทียบใน 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ซึ่งใช้ปริมาณค่าโดยเฉลี่ยในการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นเกณฑ์การวัดการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ผลสรุป คือ กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงที่สุดคือ กลุ่มทรัพยากรมีปริมาณค่าเฉลี่ย 2,659 ค่า รองลงมาคือกลุ่มบริการมีปริมาณค่าเฉลี่ย 1,667 ค่า กลุ่มอุปโภคบริโภคมีปริมาณค่าเฉลี่ย 1,526 ค่า กลุ่มเทคโนโลยีมีปริมาณค่าเฉลี่ย 1,524 ค่า กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีปริมาณค่าเฉลี่ย 1,497 ค่า กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมมีปริมาณค่าเฉลี่ย 1,275 ค่า กลุ่มธุรกิจการเงินมีปริมาณค่าเฉลี่ย 1,209 ค่า และกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีปริมาณค่าเฉลี่ย 1,080 ค่า

รูปภาพที่ 4.1 : แผนภูมิวงกลมแสดงสัดส่วนจำนวนค่าของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้าน ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

จากรูปภาพที่ 4.1 เมื่อแยกความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมออกเป็น 5 ด้าน พบว่า ด้านที่มีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงที่สุด คือ ด้านแรงงาน มีปริมาณค่าเฉลี่ย 573 ค่า (ร้อยละ 37.67) เนื่องจากพนักงานทุกคนเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าที่สุด เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายขององค์กรธุรกิจ รองลงมา คือ

ด้านสิ่งแวดล้อม 357 คำ(ร้อยละ 23.47) ด้านชุมชนและสังคม 293 คำ(ร้อยละ 19.26) และด้านการดำเนินงานอย่างเป็นทางการ 181 คำ (ร้อยละ 11.91) ด้านที่มีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำที่สุด คือ ด้านผู้บริโภค 117 คำ (ร้อยละ 7.69)

ด้านแรงงานพบว่าอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีปริมาณคำเฉลี่ยสูงสุด คือ กลุ่มอุปโภคบริโภคมีปริมาณคำเฉลี่ย 781 คำ รองลงมา คือ กลุ่มทรัพยากรมีปริมาณคำเฉลี่ย 696 คำ กลุ่มบริการมีปริมาณคำเฉลี่ย 656 คำ กลุ่มธุรกิจการเงินมีปริมาณคำเฉลี่ย 620 คำ กลุ่มเทคโนโลยีมีปริมาณคำเฉลี่ย 617 คำ กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีปริมาณคำเฉลี่ย 570 คำ และกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมมีปริมาณคำเฉลี่ย 436 คำ อุตสาหกรรมที่มีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีปริมาณคำเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีปริมาณคำเฉลี่ย 309 คำ

ด้านผู้บริโภคพบว่าอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีปริมาณคำเฉลี่ยสูงสุด คือ กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีปริมาณคำเฉลี่ย 142 คำ รองลงมาคือกลุ่มทรัพยากรมีปริมาณคำเฉลี่ย 131 คำ กลุ่มธุรกิจการเงินมีปริมาณคำเฉลี่ย 124 คำ กลุ่มอุปโภคบริโภคมีปริมาณคำเฉลี่ย 121 คำ กลุ่มบริการมีปริมาณคำเฉลี่ย 121 คำ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีปริมาณคำเฉลี่ย 103 คำ และกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมมีปริมาณคำเฉลี่ย 98 คำ และอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีปริมาณคำเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ กลุ่มเทคโนโลยีมีปริมาณคำเฉลี่ย 76 คำ

ด้านสิ่งแวดล้อมพบว่าอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีปริมาณคำเฉลี่ยสูงสุด คือ กลุ่มทรัพยากรมีปริมาณคำเฉลี่ย 1,162 คำ รองลงมาคือกลุ่มบริการมีปริมาณคำเฉลี่ย 425 คำ กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมมีปริมาณคำเฉลี่ย 392 คำ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีปริมาณคำเฉลี่ย 327 คำ กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีปริมาณคำเฉลี่ย 323 คำ กลุ่มอุปโภคบริโภคมีปริมาณคำเฉลี่ย 305 คำและกลุ่มเทคโนโลยีมีปริมาณคำเฉลี่ย 239 คำ และอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีปริมาณคำเฉลี่ยต่ำที่สุดคือกลุ่มธุรกิจการเงินมีปริมาณคำเฉลี่ย 46 คำ

ด้านชุมชนและสังคมพบว่าอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีปริมาณคำเฉลี่ยสูงสุด คือ กลุ่มทรัพยากรมีปริมาณคำเฉลี่ย 640 คำ รองลงมาคือกลุ่มบริการมีปริมาณคำเฉลี่ย 410 คำ กลุ่มเทคโนโลยีมีปริมาณคำเฉลี่ย 390 คำ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีปริมาณคำเฉลี่ย 266 คำ กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมี

ปริมาณค่าเฉลี่ย 241 คำ กลุ่มธุรกิจการเงินมีปริมาณค่าเฉลี่ย 218 คำ กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมมีปริมาณค่าเฉลี่ย 193 คำ และอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีปริมาณค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือกลุ่มอุปโภคบริโภคมีปริมาณค่าเฉลี่ย 165 คำ

ด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมชาติพบว่าคุณภาพอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีปริมาณค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีปริมาณค่าเฉลี่ย 227 คำ รองลงมาคือกลุ่มทรัพยากรมีปริมาณค่าเฉลี่ย 209 คำ กลุ่มธุรกิจการเงินมีปริมาณค่าเฉลี่ย 204 คำ กลุ่มเทคโนโลยีมีปริมาณค่าเฉลี่ย 188 คำ กลุ่มบริการมีปริมาณค่าเฉลี่ย 174 คำ กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมมีปริมาณค่าเฉลี่ย 156 คำ และกลุ่มอุปโภคบริโภคมีปริมาณค่าเฉลี่ย 154 คำ และอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีปริมาณค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีปริมาณค่าเฉลี่ย 101 คำ

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยเฉลี่ยสูงที่สุดในแต่ละด้าน คือ กลุ่มทรัพยากร เนื่องจากการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรมักจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ชุมชนและสังคม อีกทั้งการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ดังนั้นองค์กรธุรกิจที่ดำเนินธุรกิจให้อุตสาหกรรมทรัพยากรจึงมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในระดับสูงกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยเฉลี่ยต่ำที่สุดในแต่ละด้าน คือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร เนื่องจากการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมักจะไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ชุมชนและสังคม (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555) อีกทั้งไม่มีกฎหมายรองรับด้านปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมว่าควรมีปริมาณเท่าไรจึงส่งผลให้ปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจขึ้นอยู่กับความสมัครใจ

ตารางที่ 4.3 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านแรงงานในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ด้านแรงงาน	จำนวนค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1 การฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน	262	334.486
2 ผลประโยชน์พนักงาน / ค่าจ้างและรางวัล	95	134.615
3 ความปลอดภัยในการทำงาน	53	94.222
4 นโยบายด้านสิทธิมนุษยชนและการปฏิบัติต่อพนักงาน	28	78.920
5 นโยบายทั่วไปเกี่ยวกับพนักงาน	22	24.601
6 การส่งเสริมสุขภาพพนักงาน	20	61.490
7 นโยบายสร้างความสามัคคีของพนักงาน	17	44.919
8 นโยบายการวางแผนอาชีพ	16	36.356
9 นโยบายการจ้างงาน	16	55.267
10 การสื่อสารต่อพนักงาน	14	36.998
11 โครงการช่วยเหลือพนักงาน	11	38.666
12 นโยบายการมีส่วนร่วมของพนักงาน	8	23.837
13 นโยบายเกี่ยวกับด้านแรงงานอื่นๆ	7	85.774
14 สวัสดิการครอบครัว	6	20.114
15 สภาพแรงงาน	2	16.471
16 คณะกรรมการชุดใด่ส่วนข้อผิดพลาดของพนักงาน	1	7.173
17 อัตราการหมุนเวียนพนักงาน	1	8.122
18 การบริหารพนักงานหญิง	1	2.711
19 สัญญาจ้างงานชั่วคราว (Part time)	1	10.778
20 การปลดเกษียณ	0	0.000
ผลรวม	573	615.801

ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านแรงงานเป็นการรายงานเกี่ยวกับนโยบายที่พนักงานต้องปฏิบัติ ผลตอบแทนที่พนักงานได้รับ การฝึกอบรม การพัฒนาพนักงาน การวางแผนอาชีพ การช่วยเหลือพนักงาน การส่งเสริมสุขภาพพนักงาน การหมุนเวียนพนักงาน สภาพแรงงาน การมีส่วนร่วมของพนักงาน การสร้างความสามัคคี นโยบายการจ้างงาน การปลดเกษียณ นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน สวัสดิการครอบครัว การสื่อสารต่อพนักงาน ความปลอดภัยของพนักงาน

จากตารางที่ 4.3 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านแรงงาน ปริมาณคำโดยเฉลี่ย 573 คำ หัวข้อที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีจำนวนคำเฉลี่ยมากที่สุด คือ การฝึกอบรมและพัฒนาพนักงานมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 262 คำ เนื่องจากพนักงานที่มีความรู้ความสามารถความชำนาญเป็นเลิศ เป็นปัจจัยสำคัญขับเคลื่อนให้องค์กรธุรกิจมีความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจระดับโลก และประสบความสำเร็จเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน รองลงมาคือหัวข้อผลประโยชน์พนักงาน / ค่าจ้างและรางวัลมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 95 คำ และหัวข้อความปลอดภัยในการทำงานมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 53 คำ

หัวข้อในด้านแรงงานที่ไม่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม คือ การปลดเกษียณ เนื่องจากไม่มีกฎหมายรองรับเกี่ยวกับหัวข้อการปลดเกษียณ อีกทั้งเป็นข้อมูลด้านลบซึ่งอาจจะมีผลต่อการตัดสินใจของนักลงทุน ทางองค์กรธุรกิจจึงไม่เปิดเผยข้อมูลเพื่อรักษาภาพพจน์ขององค์กรธุรกิจ

ตารางที่ 4.4 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านผู้บริโภครายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ด้านผู้บริโภค	จำนวนคำเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1 นโยบายทั่วไปด้านผู้บริโภค	130	1550.350
2 สิทธิของผู้บริโภค	37	87.602
3 การติดต่อสื่อสารต่อผู้บริโภค	23	47.453
4 ความปลอดภัยในผลิตภัณฑ์	16	76.936
5 สิทธิพิเศษสำหรับผู้บริโภค	9	22.013
6 นโยบายเกี่ยวกับผู้บริโภคด้านอื่นๆ	7	47.636
ผลรวม	117	186.06

การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านผู้บริโภคนั้นเป็นการรายงานเกี่ยวกับนโยบายทั่วไปด้านผู้บริโภค ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ ความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ สิทธิในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าโดยผลิตภัณฑ์มีราคาและคุณสมบัติที่เหมาะสม ทั้งนี้ผู้บริโภคสามารถเรียกร้องความเป็นธรรมได้หากผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด

จากตารางที่ 4.4 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านผู้บริโภคนั้นมีปริมาณค่าโดยเฉลี่ย 117 คำ หัวข้อที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านผู้บริโภคสูงสุด คือ นโยบายทั่วไปด้านผู้บริโภค มีปริมาณค่าโดยเฉลี่ย 130 คำ เนื่องจากนโยบายด้านผู้บริโภคนั้นเป็นนโยบายที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ข้อเสนอแนะในการใช้สินค้า รongลงมา คือ สิทธิของผู้บริโภค มีปริมาณค่าโดยเฉลี่ย 37 คำ และการติดต่อสื่อสารต่อผู้บริโภค ผู้บริโภค มีปริมาณค่าโดยเฉลี่ย 23 คำ หัวข้อที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านผู้บริโภคน้อยที่สุด คือ นโยบายเกี่ยวกับผู้บริโภคนด้านอื่น ๆ มีปริมาณค่าโดยเฉลี่ย 7 คำ

ตารางที่ 4.5 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวนค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1 ระบบการจัดการของเสียและการแปรรูป	93	228.823
2 กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม	74	171.418
3 นโยบายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	33	42.479
4 การจัดการด้านมลภาวะ	33	99.556
5 การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	25	103.535
6 การตรวจสอบการปฏิบัติตามนโยบายสิ่งแวดล้อม	22	63.275
7 ISO 14001 และ ISO 26000	21	56.694
8 นโยบายอื่นๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	14	47.324
9 โครงการประเมินสิ่งแวดล้อม	8	26.676
10 การฟ้องร้องและการดำเนินคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	0	0.000
ผลรวม	357	635.290

การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านสิ่งแวดล้อมเป็นการรายงานเกี่ยวกับนโยบายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การประเมินการปฏิบัติงานที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การตรวจสอบการปฏิบัติงานตามนโยบายสิ่งแวดล้อม การนำหลักการมาตรฐาน ISO 14001 และ ISO 26000 มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน การจัดการของเสีย การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การจัดการมลภาวะ กิจกรรมทางด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การฟ้องร้องและการดำเนินคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และนโยบายอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

จากตารางที่ 4.5 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านสิ่งแวดล้อม มีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 357 คำ หัวข้อที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านสิ่งแวดล้อมสูงที่สุด คือ ระบบการจัดการของเสียและการแปรรูปมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 93 คำ รองลงมา คือ กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 74 คำ และนโยบายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับการจัดการด้านมลภาวะมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 33 คำ หัวข้อที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านสิ่งแวดล้อมต่ำที่สุด คือ การฟ้องร้องและการดำเนินคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไม่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม หัวข้อโครงการประเมินสิ่งแวดล้อมมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 8 คำ และนโยบายอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 14 คำ

ตารางที่ 4.6 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านชุมชนและสังคมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ด้านชุมชนและสังคม	จำนวนคำเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1 การพัฒนาชุมชนและการบริจาค	168	392.828
2 นโยบายการมีส่วนร่วมต่อชุมชนและสังคม	68	159.430
3 นโยบายทั่วไปด้านชุมชนและสังคม	29	35.670
4 สุขภาพและความปลอดภัยของประชาชน	18	60.213
5 นโยบายอื่นๆ ที่เกี่ยวกับด้านชุมชนและสังคม	8	36.192
ผลรวม	293	506.438

การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านชุมชนและสังคมเป็นการรายงานเกี่ยวกับนโยบายทั่วไปด้านชุมชนและสังคม สุขภาพและความปลอดภัยของประชาชน นโยบายการมีส่วนร่วมต่อชุมชนและสังคม การพัฒนาชุมชนและการบริจาค และนโยบายอื่นๆ เกี่ยวกับด้านชุมชนและสังคม

จากตารางที่ 4.6 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านชุมชนและสังคมมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 293 คำ หัวข้อที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมด้านชุมชนและสังคมสูงที่สุด คือ การพัฒนาชุมชนและการบริจาคมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 168 คำ เนื่องจากการบริจาคเป็นรูปแบบหนึ่งที่ต้องกรทูลกิจแสดงให้เห็นว่าองค์กรธุรกิจให้ความสำคัญต่อชุมชนและสังคม อีกทั้งเป็นการกระทำที่สามารถสร้างภาพพจน์ให้กับองค์กรธุรกิจ การบริจาคจึงเป็นที่นิยมอย่างมาก การบริจาคสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การบริจาคเงิน การบริจาคสิ่งของ การบริจาคเลือด เป็นต้น รองลงมา คือ นโยบายการมีส่วนร่วมต่อชุมชนและสังคม ปริมาณคำโดยเฉลี่ย 68 คำ และนโยบายทั่วไปด้านชุมชนและสังคม ปริมาณคำโดยเฉลี่ย 29 คำ หัวข้อที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมด้านชุมชนและสังคมต่ำที่สุด คือ นโยบายอื่น ๆ เกี่ยวกับด้านชุมชนและสังคมมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 8 คำ เนื่องจากนโยบายอื่น ๆ เกี่ยวกับด้านชุมชนและสังคมอาจจะกำหนดไว้ในสื่ออื่น ๆ เช่น รายงานประจำปี เว็บไซต์ เป็นต้น

ตารางที่ 4.7 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม	จำนวนคำเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1 การเคารพต่อสิทธิของคู่ค้า	60	93.759
2 การเคารพต่อสิทธิของเจ้าหน้าที่	38	50.643
3 การแข่งขันอย่างเป็นธรรม	36	54.054
4 นโยบายการต่อต้านการทุจริต	25	95.311
5 การเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สิน	13	96.807
6 การเคารพต่อสิทธิของผู้บริโภค	8	15.055
7 การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างรับผิดชอบ	2	12.987
8 นโยบายอื่นๆ เกี่ยวกับด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม	0	0.605
ผลรวม	181	280.681

การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมเป็นการรายงานเกี่ยวกับนโยบายการต่อต้านการทุจริต การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างรับผิดชอบ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สิน การเคารพต่อสิทธิของผู้บริโภค การเคารพต่อสิทธิของกลุ่มค้า การเคารพต่อสิทธิของเจ้าหน้าที่ นโยบายอื่นๆ เกี่ยวกับด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม

จากตารางที่ 4.7 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมมีปริมาณค่าโดยเฉลี่ย 181 คำ หัวข้อที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมสูงที่สุด คือ การเคารพสิทธิคู่ค้ามีปริมาณค่าโดยเฉลี่ย 60 คำ เนื่องจาก การดำเนินธุรกิจในยุคปัจจุบัน องค์กรธุรกิจต้องเผชิญกับไม่แน่นอนหลายประการ โดยเฉพาะปัจจัยภายนอกองค์กรอย่างเช่นภาวะเศรษฐกิจโลก ความมั่นคงทางการเมืองภายในประเทศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ซึ่งล้วนเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจได้ องค์กรธุรกิจย่อมอยากเห็นองค์กรเติบโตและขยายกิจการต่อไปได้ ปัจจุบันการดำเนินธุรกิจไม่สามารถยืนหยัดได้เพียงลำพัง การแข่งขัน ความรวดเร็วทำให้หลายองค์กรธุรกิจต้องมองหาพันธมิตรทางการค้าเพื่อลดต้นทุนการผลิต การแบ่งปันทรัพยากรร่วมกัน สร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ สร้างความแตกต่างจากคู่แข่งในตลาด เดิมเต็มจุดแข็งของกันและกัน การร่วมกันสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า ซึ่งทั้งหมดนี้สนับสนุนให้องค์กรธุรกิจสามารถแข่งขันในตลาดได้ในระยะยาว และนำไปสู่การเติบโตอย่างแข็งแกร่งต่อไปในอนาคต รองลงมา คือ การเคารพต่อสิทธิของเจ้าหน้าที่ มีปริมาณค่าโดยเฉลี่ย 38 คำ และการแข่งขันอย่างเป็นธรรมมีปริมาณค่าโดยเฉลี่ย 36 คำ หัวข้อที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมต่ำที่สุด คือ นโยบายอื่นๆ เกี่ยวกับด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมไม่มีการรายงานในรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม นโยบายอื่น ๆ เกี่ยวกับด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมอาจจะกำหนดไว้ในสื่ออื่น ๆ เช่น รายงานประจำปี เว็บไซต์ เป็นต้น

รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

การศึกษาขอบเขต รูปแบบ และปริมาณของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งแบ่งออกเป็นแบ่งออกเป็น 8 อุตสาหกรรม มีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 : การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ลำดับที่	ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนบริษัท	มีการรายงาน	
			ความรับผิดชอบต่อสังคม	ร้อยละ
1	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	21	1	5
2	ทรัพยากร	12	4	33
3	เทคโนโลยี	21	0	0
4	ธุรกิจการเงิน	25	0	0
5	บริการ	39	2	5
6	สินค้าอุตสาหกรรม	35	0	0
7	อุปโภคบริโภค	18	0	0
8	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	50	1	2
	รวม	221	8	4

จากตารางที่ 4.8 บริษัทกลุ่มตัวอย่างจาก 221 บริษัท มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพียงจำนวน 8 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 4 กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงที่สุด คือ กลุ่มทรัพยากร จำนวน 4 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 33 รองลงมาคือ กลุ่มบริการจำนวน 2 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 5 กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 1 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 5 และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างจำนวน 1 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 2 ส่วนกลุ่มอุตสาหกรรมที่ไม่มีการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนเลย คือ กลุ่มเทคโนโลยี กลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มอุปโภคบริโภค

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนสูงสุด คือ กลุ่มทรัพยากร แม้ว่ารายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นรายงานที่จัดทำด้วยความสมัครใจ แต่กลุ่มทรัพยากรมีองค์กรธุรกิจที่จัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน เนื่องจากกลุ่มทรัพยากรมีการดำเนินงานที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคมและชุมชนค่อนข้างสูง จึงจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนออกมาเพื่อยืนยันว่าบริษัทจะดำเนินงานให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคมและชุมชนให้น้อยที่สุด อีกทั้งเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้เกิด

แก่องค์กรธุรกิจ ได้ส่งผลให้ผู้มีส่วนได้เสียให้การสนับสนุนองค์กรธุรกิจ รวมถึงการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีต่อนักลงทุนและช่วยให้องค์กรธุรกิจเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น ทางด้านกลุ่ม อุตสาหกรรมที่ไม่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อรายงานการพัฒนา อย่างยั่งยืนสูงสุด คือ กลุ่มเทคโนโลยี กลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มอุปโภค บริโภค เนื่องจากเป็นกลุ่มที่การดำเนินงานมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ชุมชนและสังคมต่ำ ผู้มีส่วน ได้เสียจึงไม่กดดันให้จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านรายงานการพัฒนา อย่างยั่งยืน อีกทั้งไม่มีกฎหมายรองรับว่าให้องค์กรธุรกิจจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดย เฉลี่ยมากที่สุดในแต่ละด้าน คือ กลุ่มทรัพยากร เนื่องจากการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจที่อยู่ใน กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรมักจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ชุมชนและสังคม อีกทั้งการ รายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ดังนั้นองค์กรธุรกิจที่ดำเนินธุรกิจในอุตสาหกรรมทรัพยากรจึงมีการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อ สังคมและสิ่งแวดล้อมในระดับสูงกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ

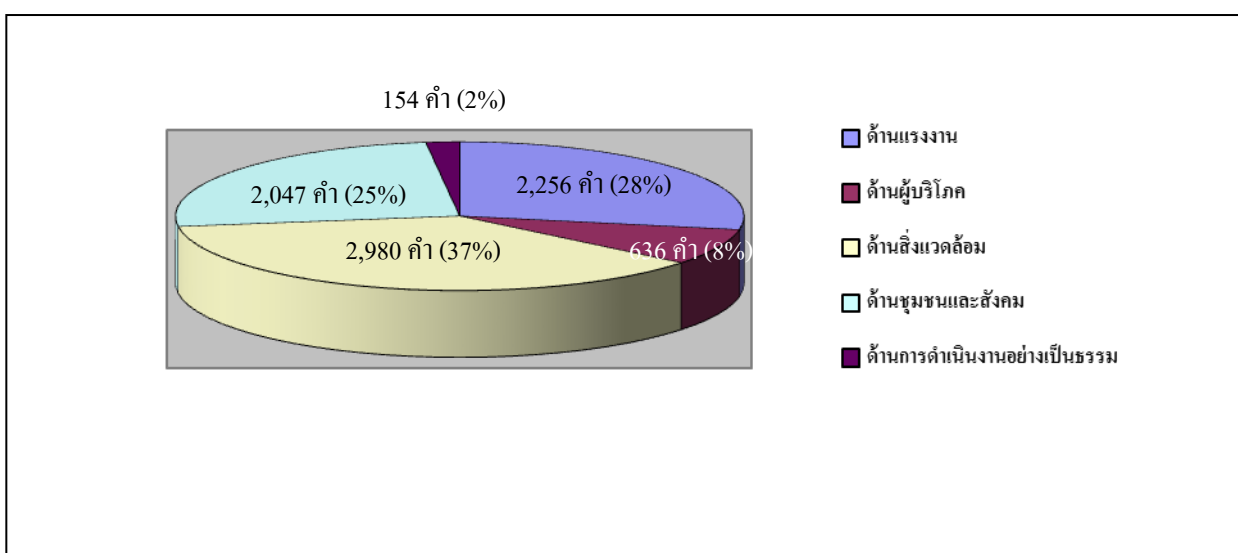
กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดย เฉลี่ยน้อยที่สุดในแต่ละด้าน คือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร เนื่องจากการดำเนินงานของ องค์กรธุรกิจที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมักจะไม่มีส่งผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อม ชุมชนและสังคม (มัทนชัย สุทธิพันธ์, 2555) อีกทั้งไม่มีกฎหมายรองรับในด้านปริมาณ การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมส่งผลให้ปริมาณการรายงานขององค์กรธุรกิจ ขึ้นอยู่กับความสมัครใจ

ตารางที่ 4.9 : การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development Report) แต่ละด้านแยกตามประเภทกลุ่มอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรม	CSR รวม		แรงงาน		ผู้บริโภค		สิ่งแวดล้อม		สังคมและชุมชน		การดำเนินงาน	
	จำนวนค่า	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	จำนวนค่า	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	จำนวนค่า	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	จำนวนค่า	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	จำนวนค่า	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	จำนวนค่า	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	11459.000	0.000	3051.000	0.000	2233.000	0.000	2419.000	0.000	3516.000	0.000	240.000	0.000
ทรัพยากร	9911.000	5710.981	2874.250	1964.927	212.000	220.099	4390.500	2882.759	2212.750	1163.747	221.500	251.415
เทคโนโลยี	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
ธุรกิจการเงิน	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
บริการ	6368.500	4377.698	1647.500	559.322	1002.000	1002.677	1840.500	1578.969	1826.000	1310.976	52.500	74.246
สินค้าอุตสาหกรรม	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
อุปโภคบริโภค	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	735.000	0.000	206.000	0.000	0.000	0.000	175.000	0.000	354.000	0.000	0.000	0.000
รวม	8071.875	5367.161	2256.125	1647.494	635.635	852.946	2979.625	2567.983	2046.625	1254.328	153.875	194.6

จากตาราง 4.9 แสดงการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่แบ่งออกเป็น 5 ด้านในรายงานการพัฒนายั่งยืน ซึ่งด้านการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมแบ่งได้ดังนี้ คือ ด้านแรงงาน ด้านผู้บริโภค ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านชุมชนและสังคม และด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม โดยเปรียบเทียบใน 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ซึ่งใช้ปริมาณค่าโดยเฉลี่ยในการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นเกณฑ์การวัดการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ผลสรุปคือกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากที่สุดคือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีปริมาณค่าเฉลี่ย 11,459 คำ รองลงมาคือ กลุ่มทรัพยากร มีปริมาณค่าเฉลี่ย 9,911 คำ กลุ่มบริการ มีปริมาณค่าเฉลี่ย 6,369 คำ และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มีปริมาณค่าเฉลี่ย 735 คำ

การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยรวมในรายงานการพัฒนายั่งยืน

รูปภาพที่ 4.2 : แผนภูมิวงกลมแสดงสัดส่วนจำนวนคำของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้านในสื่อรายงานพัฒนายั่งยืน

จากรูปภาพที่ 4.2 เมื่อแยกความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมออกเป็น 5 ด้าน พบว่า ด้านที่มีการรายงานมากที่สุด คือ ด้านสิ่งแวดล้อม มีปริมาณค่าเฉลี่ย 2,980 คำ (ร้อยละ 36.91) เนื่องจากรายงานการพัฒนายั่งยืนเป็นรายงานที่เน้นการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องหลักของรายงาน รองลงมา คือ ด้านแรงงาน 2,256 คำ (ร้อยละ 27.95)

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยเฉลี่ยสูงที่สุดในแต่ละด้าน คือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร เนื่องจากองค์กรธุรกิจในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จัดทำรายงานเป็นองค์กรขนาดใหญ่ที่ดำเนินกิจการใกล้ชิดกับชุมชน อีกทั้งกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารเป็นกลุ่มที่ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง (มัทนชัย สุทธิพันธ์, 2555) จึงทำให้มีการคาดหวังจากชุมชนและสังคมรวมถึงผู้มีส่วนได้เสียว่าองค์กรธุรกิจมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูง

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยเฉลี่ยต่ำที่สุดในแต่ละด้านคือกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง เนื่องจากการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจที่อยู่ในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มักจะไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ชุมชนและสังคม (มัทนชัย สุทธิพันธ์, 2555) อีกทั้งไม่มีกฎหมายรองรับในด้านปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจึงส่งผลให้ปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจขึ้นอยู่กับความสมัครใจ

ตารางที่ 4.10 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านแรงงานในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Report)

ด้านแรงงาน	จำนวนค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1 การฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน	537	568.940
2 ความปลอดภัยในการทำงาน	511	511.333
3 โครงการช่วยเหลือพนักงาน	174	172.782
4 นโยบายด้านสิทธิมนุษยชนและการปฏิบัติต่อพนักงาน	166	226.741
5 ผลประโยชน์พนักงาน / ค่าจ้างและรางวัล	150	134.099
6 นโยบายสร้างความสามัคคีของพนักงาน	104	104.070
7 นโยบายการมีส่วนร่วมของพนักงาน	96	125.462
8 นโยบายการวางแผนอาชีพ	85	122.599
9 การส่งเสริมสุขภาพพนักงาน	74	64.594
10 สหภาพแรงงาน	71	132.446
11 นโยบายการจ้างงาน	68	97.633
12 นโยบายทั่วไปเกี่ยวกับพนักงาน	65	65.726
13 สวัสดิการครอบครัว	51	60.033
14 การสื่อสารต่อพนักงาน	21	24.565
15 คณะกรรมการชุดไต่สวนข้อผิดพลาดของพนักงาน	0	0.000
16 อัตราการหมุนเวียนพนักงาน	0	0.000
17 การปลดเกษียณ	0	0.000
18 การบริหารพนักงานหญิง	0	0.000
19 สัญญาจ้างงานชั่วคราว (Part time)	0	0.000
20 นโยบายเกี่ยวกับด้านแรงงานอื่นๆ	0	0.000
ผลรวม	2256	1647.494

จากตารางที่ 4.10 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านแรงงาน ปริมาณคำโดยเฉลี่ย 2,256 คำ หัวข้อที่มีการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีจำนวนคำเฉลี่ยมากที่สุด คือ การฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน มีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 537 คำเนื่องจากพนักงานที่เป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน รองลงมาคือหัวข้อความปลอดภัยในการทำงานมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 511 คำ และหัวข้อโครงการช่วยเหลือพนักงานมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 174 คำ

หัวข้อในด้านแรงงานที่ไม่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมคือ คณะกรรมการชุดไต่สวนข้อผิดพลาดของพนักงาน อัตราการหมุนเวียนพนักงาน การปลดเกษียณ การบริหารพนักงานหญิง สัญญาจ้างงานชั่วคราว และนโยบายเกี่ยวกับด้านแรงงานอื่นๆ เนื่องจากหัวข้อที่ไม่มีการรายงานเป็นข้อมูลด้านลบซึ่งอาจจะมีผลต่อการตัดสินใจของนักลงทุนทางองค์กรธุรกิจจึงไม่เปิดเผยข้อมูลด้านลบเพื่อภาพพจน์ที่ดีขององค์กรธุรกิจ

ตารางที่ 4.11 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านผู้บริโภคในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ด้านผู้บริโภค	จำนวนคำเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1 ความปลอดภัยในผลิตภัณฑ์	275	562.617
2 สิทธิพิเศษสำหรับผู้บริโภค	152	276.473
3 สิทธิของผู้บริโภค	150	196.689
4 การติดต่อสื่อสารต่อผู้บริโภค	44	65.649
5 นโยบายทั่วไปด้านผู้บริโภค	15	19.411
6 นโยบายเกี่ยวกับผู้บริโภคด้านอื่นๆ	0	0.000
ผลรวม	636	852.946

จากตารางที่ 4.11 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านผู้บริโภคมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 636 คำ หัวข้อที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านผู้บริโภคสูงที่สุด คือความปลอดภัยในผลิตภัณฑ์ มีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 275 คำเนื่องจากความปลอดภัยในผลิตภัณฑ์ เป็นนโยบายที่ให้ผู้บริโภคใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีความปลอดภัยสูงเพื่อเป็นการรับรองว่าผลิตภัณฑ์ขององค์กรธุรกิจมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค รองลงมา คือ สิทธิพิเศษสำหรับผู้บริโภค มีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 152 คำ และสิทธิของผู้บริโภคมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 150 คำ

หัวข้อที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านผู้บริโภครายมากที่สุด คือ นโยบายเกี่ยวกับผู้บริโภครายอื่น ๆ ไม่มีการรายงาน รองลงมา คือ นโยบายทั่วไปด้านผู้บริโภคราย มีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 15 คำ

ตารางที่ 4.12 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวนคำเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1 กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม	1517	2119.148
2 การจัดการด้านมลภาวะ	473	593.225
3 ระบบการจัดการของเสียและการแปรรูป	394	391.726
4 การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	328	349.687
5 การตรวจสอบการปฏิบัติตามนโยบายสิ่งแวดล้อม	77	70.362
6 นโยบายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	69	83.931
7 ISO 14001 และ ISO 26000	67	76.095
8 นโยบายอื่นๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	30	85.206
9 โครงการประเมินสิ่งแวดล้อม	24	34.246
10 การฟ้องร้องและการดำเนินคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	0	0.000
ผลรวม	2980	2567.983

จากตารางที่ 4.12 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านสิ่งแวดล้อม มีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 2,980 คำ หัวข้อที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมสูงที่สุด คือ กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 1,517 คำ เนื่องจากรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นการเน้นกิจกรรมที่ทำสำเร็จแล้วเพื่อรายงานให้สังคมรับรู้ รองลงมา คือ การจัดการด้านมลภาวะมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 473 คำ และระบบการจัดการของเสียและการแปรรูปมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 394 คำ หัวข้อที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านสิ่งแวดล้อมต่ำที่สุด คือ การฟ้องร้องและการดำเนินคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม มีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 0 คำ รองลงมาคือโครงการประเมินสิ่งแวดล้อม มีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 24 คำ และนโยบายอื่นๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 30 คำ

ตารางที่ 4.13 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านชุมชนและสังคมใน รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ด้านชุมชนและสังคม	จำนวนคำเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1 การพัฒนาชุมชนและการบริจาค	1201	939.084
2 นโยบายการมีส่วนร่วมต่อชุมชนและสังคม	644	760.732
3 สุขภาพและความปลอดภัยของประชาชน	163	215.338
4 นโยบายทั่วไปด้านชุมชนและสังคม	34	48.307
5 นโยบายอื่นๆ เกี่ยวกับด้านชุมชนและสังคม	5	13.789
ผลรวม	2,047	1254.328

จากตารางที่ 4.13 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านชุมชนและสังคมมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 2,047 คำ หัวข้อที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมด้านชุมชนและสังคมสูงที่สุด คือ การพัฒนาชุมชนและการบริจาคมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 1,021 คำ เนื่องจากการพัฒนาชุมชนและการบริจาคเป็นกิจกรรมที่องค์กรธุรกิจแสดงให้เห็นว่าองค์กรธุรกิจให้ความสำคัญต่อชุมชนและสังคม พร้อมเป็นภาพพจน์ที่ดีแก่องค์กรธุรกิจ หัวข้อที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมด้านชุมชนและสังคมต่ำที่สุด คือ นโยบายอื่น ๆ เกี่ยวกับด้านชุมชนและสังคมมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 5 คำ เนื่องจากนโยบายอื่น ๆ เกี่ยวกับด้านชุมชนและสังคมอาจจะกำหนดไว้ในสื่ออื่น ๆ เช่น รายงานประจำปี (เว็บไซต์) จดหมายถึงผู้มีส่วนได้เสีย ทวี วิทย์ วารสาร จุลสาร เป็นต้น

ตารางที่ 4.14 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Report)

ด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม	จำนวนคำ เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1 การเคารพต่อสิทธิของคู่ค้า	59	71.821
2 การแข่งขันอย่างเป็นธรรม	36	50.850
3 นโยบายการต่อต้านการทุจริต	32	57.334
4 การเคารพต่อสิทธิของเจ้าหน้าที่	14	26.521
5 การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างรับผิดชอบ	10	28.638
6 การเคารพต่อสิทธิของผู้บริโภค	4	7.126
7 การเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สิน	0	0.000
8 นโยบายอื่นๆ เกี่ยวกับด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม	0	0.000
ผลรวม	154	194.600

จากตารางที่ 4.14 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมมีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 154 คำ หัวข้อที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมสูงสุด คือ การเคารพสิทธิคู่ค้ามีปริมาณคำโดยเฉลี่ย 59 คำ เนื่องจาก ปัจจุบันการดำเนินธุรกิจการทำธุรกิจต้องมีพันธมิตรทางการค้า เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันให้องค์กรธุรกิจสามารถยืนหยัดได้ยาวนาน หัวข้อที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมต่ำที่สุด คือ การเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สินและนโยบายอื่นๆ เกี่ยวกับด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมไม่มีการรายงาน การเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สิน และนโยบายอื่น ๆ เกี่ยวกับด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมอาจจะกำหนดไว้ในสื่ออื่น ๆ เช่น รายงานประจำปี เว็บไซต์ เป็นต้น

4.2 ความแตกต่างของปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

การทดสอบ Independent Sample T-test เป็นการทดสอบหาค่าความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่มี 2 ทางเลือก คือ ทางเลือกที่ 1 และ 2 ซึ่งใช้ในการทดสอบครั้งนี้เป็นการทดสอบหาความแตกต่าง

ของปัจจัยทั้งหมด 5 คู่ คือ ลักษณะของอุตสาหกรรม การถือครองหุ้นส่วนใหญ่ ประเทศผู้ก่อตั้ง
กิจการ สำนักงานตรวจสอบบัญชี และลักษณะของกิจการ ตามตารางที่ 4.15-4.19

ตารางที่ 4.15 : การทดสอบความแตกต่างระหว่างลักษณะของอุตสาหกรรมที่มีผลต่อสังคมและ
สิ่งแวดล้อม

ลักษณะของอุตสาหกรรม	จำนวนคำ	S.D.	จำนวน บริษัท
1.ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูง	1502	1387.750	69
2.ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำ	1489	1770.834	151

ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.15 การทดสอบ Independent T-test ระหว่างประเภทของ
อุตสาหกรรมพบว่า ประเภทของอุตสาหกรรมที่มีความแตกต่างกันระหว่างอุตสาหกรรมที่มี
ผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงและอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำ
ไม่พบว่าการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน (sig = 0.704)

ตารางที่ 4.16 : การทดสอบความแตกต่างระหว่างลักษณะการถือครองหุ้น

การถือครองหุ้น	จำนวนคำ	S.D.	จำนวน บริษัท
1.เจ้าของคือภาครัฐบาล	3073	2177.531	14
2.เจ้าของคือภาคเอกชน	1398	1575.649	207

ระดับนัยสำคัญ 0.005*

จากตารางที่ 4.16 การทดสอบ Independent T-test ระหว่างลักษณะการถือครอง
หุ้นพบว่าลักษณะการถือครองหุ้นที่มีความแตกต่างกันระหว่างเจ้าของกิจการที่เป็นภาครัฐบาลและ
เจ้าของกิจการที่เป็นภาคเอกชนมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่าง
กัน(Sig = 0.014)

บริษัทที่มีเจ้าของกิจการคือภาครัฐบาลจะมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม
และสิ่งแวดล้อมมากกว่าบริษัทที่มีเจ้าของกิจการคือเจ้าของภาคเอกชน เนื่องจากภาครัฐบาลจัดตั้ง
องค์กรธุรกิจเพื่อวัตถุประสงค์ให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนโดยไม่แสวงหากำไร การรายงาน

ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจึงเป็นเรื่องที่ตระหนักว่าองค์กรธุรกิจต้องกระทำ ดังนั้นความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสำหรับภาครัฐบาลเป็นบทบาทขั้นพื้นฐานตั้งแต่เริ่มก่อตั้งองค์กรธุรกิจ

ตารางที่ 4.17: การทดสอบความแตกต่างระหว่างประเทศผู้ก่อตั้งกิจการ

ประเทศผู้ก่อตั้งกิจการ	จำนวนคำ	S.D.	จำนวนบริษัท
1.ต่างประเทศ	1257	992.401	39
2.ประเทศไทย	1544	1765.847	182

ระดับนัยสำคัญ 0.005*

จากตารางที่ 4.17 การทดสอบ Independent T-test ระหว่างประเทศผู้ก่อตั้งกิจการพบว่าประเทศผู้ก่อตั้งที่มีความแตกต่างกันระหว่างประเทศผู้ก่อตั้งกิจการที่อยู่ต่างประเทศและประเทศผู้ก่อตั้งกิจการที่อยู่ในประเทศไทยมีการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่แตกต่างกัน(Sig = 0.052)

ประเทศผู้ก่อตั้งกิจการอยู่ต่างประเทศจะมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าประเทศผู้ก่อตั้งกิจการอยู่ในประเทศไทย เนื่องจากผู้ก่อตั้งกิจการอยู่ในประเทศไทยมีความผูกพันกับชุมชนและสังคมจึงทำให้ปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมสิ่งแวดล้อมมีมากกว่าประเทศผู้ก่อตั้งกิจการอยู่ต่างประเทศ

ตารางที่ 4.18 : การทดสอบความแตกต่างระหว่างสำนักงานตรวจสอบบัญชี

สำนักงานตรวจสอบบัญชี	จำนวนคำ	S.D.	จำนวนบริษัท
1.กลุ่ม Big 4	1717	1537.223	128
2.กลุ่มอื่น ๆ	1186	1770.764	93

ระดับนัยสำคัญ 0.005

จากตารางที่ 4.18 การทดสอบ Independent T-test ระหว่างสำนักงานตรวจสอบบัญชีไม่พบว่าสำนักงานตรวจสอบบัญชีที่มีความแตกต่างกันระหว่างสำนักงานตรวจสอบบัญชีกลุ่ม Big 4และสำนักงานตรวจสอบบัญชีกลุ่มอื่นๆ มีการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน(Sig = 0.294)

ตารางที่ 4.19 : การทดสอบความแตกต่างระหว่างลักษณะกิจการ

ลักษณะของกิจการ	จำนวนค่า	S.D.	จำนวนบริษัท
1.กิจการธุรกิจครอบครัว	1763	2462.448	39
2.กิจการที่ไม่ใช่ธุรกิจครอบครัว	1436	1436.761	182

ระดับนัยสำคัญ 0.005*

จากตารางที่ 4.19 การทดสอบ Independent Sample T-test ระหว่างลักษณะของกิจการพบว่าลักษณะของกิจการที่มีความแตกต่างกันระหว่างกิจการธุรกิจครอบครัวและกิจการที่ไม่ใช่ธุรกิจครอบครัว มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน (Sig = 0.038)

4.3 การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ความสัมพันธ์ของปัจจัยทั้ง 12 ปัจจัย คือ ขนาดของกิจการ ลักษณะของอุตสาหกรรม ลักษณะของเจ้าของกิจการ ประเทศผู้ก่อตั้งกิจการ ชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชี ประเภทของธุรกิจ อายุของกิจการ ความเสี่ยงทางการเงินความสามารถในการทำกำไร ความสามารถในการก่อหนี้ สภาพคล่องของกิจการ และโครงสร้างเงินทุน ซึ่งใช้วิธีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

จากการทดสอบการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) แสดงผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม คือ ปริมาณการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการนับค่ากับตัวแปรอิสระ 12 ตัวแปร ได้แก่ ขนาดของกิจการ ลักษณะอุตสาหกรรม ลักษณะเจ้าของกิจการ ประเทศของผู้ก่อตั้งกิจการ ชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชี ประเภทของธุรกิจ อายุของกิจการ ความเสี่ยงทางการเงิน ความสามารถในการทำกำไร ความสามารถในการก่อหนี้ สภาพคล่องของกิจการ และโครงสร้างเงินทุน ซึ่งใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม

ตารางที่ 4.20 การทดสอบความสัมพันธ์โดยวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

Model	Unstandardized		standardized	t	Sig.
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	1782.099	779.706		2.286	.023
ขนาดของกิจการ	.001	.001	.161	1.522	.130
ลักษณะของเจ้าของกิจการ	-70.935	81.426	-.059	-.871	.385
ประเทศของผู้ก่อตั้งกิจการ	397.699	293.143	.096	1.357	.176
ชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชี	-425.527	237.714	-.129	-1.790	.075 *
ประเภทของธุรกิจ	-167.020	228.294	-.040	-.579	.563
ความสามารถในการทำ					
กำไร	-.032	.037	-.183	-.883	.378
สภาพคล่องของกิจการ	-22.110	20.496	-.075	-1.079	.282
โครงสร้างเงินทุน	-2.717	3.812	-.049	-.713	.477

นัยสำคัญที่ระดับ 0.1*

จากตาราง 4.20 ผลการศึกษาพบว่าชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชี มีอิทธิพลทางลบต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) พบว่าบริษัทที่มีตรวจสอบบัญชีโดยผู้ตรวจสอบบัญชีคือบริษัทที่มีขนาดใหญ่กลุ่มบิ๊กโพร์มีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำกว่าบริษัทที่มีไม่ใช้กลุ่มบิ๊กโพร์ เนื่องจากบริษัทที่มีขนาดใหญ่กลุ่มบิ๊กโพร์ ประกอบด้วยบริษัท เคพีเอ็มจี ออดิท(ประเทศไทย) จำกัด, บริษัท ดีลรอยท์ ฟูซุโรมาทสุ ไชยศ จำกัด, บริษัท ไพร์ซวอเตอร์เฮาส์ คูเปอร์ส เอบีเอเอส จำกัด และบริษัทสำนักงานเอ็นสท์ แอนด์ ยัง จำกัด ได้รับการยอมรับว่ามาตรฐานและคุณภาพในการบริการจะสูงกว่าและเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องหากบริษัทลูกค้าไม่เปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วน (อลิศรา ผลาวรรณ, 2547) บริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่จึงพยายามผลักดันให้บริษัทลูกค้าไม่เปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วน

การศึกษาครั้งนี้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังนี้ ขนาดกิจการ ความสามารถในการทำกำไร ลักษณะอุตสาหกรรม ลักษณะของเจ้าของกิจการ ประเทศผู้ก่อตั้ง

กิจการ ประเภทของธุรกิจ อายุของกิจการ ความเสี่ยงทางการเงิน ความสามารถในการก่อหนี้ สภาพคล่องของกิจการ และโครงสร้างเงินทุน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของมัทนชัย สุทธิพันธ์ (2555), Suttipun & Stanton (2012) เนื่องจากการเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างที่เหมือนกัน คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และการใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาโดยการนับค่าปริมาณการรายงานการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ผลการศึกษามัทนชัย สุทธิพันธ์ (2555), โชติญาณ์ หิตะพงค์ (2550), พิมพ์ภัส ชาญสมิง (2553) พบความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของอุตสาหกรรมและอายุของกิจการกับปริมาณการรายงานการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม แต่ในการศึกษาครั้งนี้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าว เนื่องจากความแตกต่างของสื่อที่ใช้ในการศึกษาหรือการศึกษาในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน

เมื่อศึกษางานวิจัยในต่างประเทศพบว่า ผลการศึกษาของ Comier and Gordon (2001), Mahadeo et al. (2011), Wanderly et al. (2008), Secci (2005) พบความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการรายงานการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมกับปัจจัย ดังนี้ ลักษณะของเจ้าของกิจการ ความสามารถในการก่อหนี้ ประเทศผู้ก่อตั้งกิจการ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ของปัจจัยดังกล่าวในงานวิจัยของประเทศไทยที่ได้ทำการศึกษาจากงานวิจัยในอดีต เนื่องจากองค์กรธุรกิจในแต่ละประเทศจะมีข้อกำหนดที่แตกต่างกัน

ตามวัตถุประสงค์หลักของการศึกษาครั้งนี้ คือเพื่อศึกษาขอบเขต รูปแบบ และปริมาณของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในสื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Report) เพื่อทดสอบความแตกต่างของปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรม และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) พบผลการศึกษาตามตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 สรุปผลการศึกษา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ในรูปแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)	ความสัมพันธ์
H1: ขนาดของกิจการ	ไม่พบความสัมพันธ์
H2: ลักษณะอุตสาหกรรม	ไม่พบความสัมพันธ์
H3: ลักษณะของเจ้าของกิจการ	ไม่พบความสัมพันธ์
H4: ประเทศของผู้ก่อตั้งกิจการ	ไม่พบความสัมพันธ์
H5: ชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชี	พบความสัมพันธ์ทางลบ
H6: ลักษณะของกิจการ	ไม่พบความสัมพันธ์
H7: อายุของกิจการ	ไม่พบความสัมพันธ์
H8: ความเสี่ยงทางการเงิน	ไม่พบความสัมพันธ์
H9: ความสามารถในการทำกำไร	ไม่พบความสัมพันธ์
H10: ความสามารถในการก่อหนี้	ไม่พบความสัมพันธ์
H11: สภาพคล่องของกิจการ	ไม่พบความสัมพันธ์
H12: โครงสร้างการเงิน	ไม่พบความสัมพันธ์

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการใน 56-1: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” เป็นการศึกษาในรูปแบบ ขอบเขต และปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในสื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประจำปี พ.ศ.2554 ซึ่งคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจาก 8 กลุ่มอุตสาหกรรม จำนวน 221 บริษัท โดยศึกษาขอบเขต รูปแบบ และปริมาณของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในสื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Report) พร้อมทั้งทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มของปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รวมทั้งทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวน 12 ปัจจัย ได้แก่ ขนาดของกิจการ ลักษณะอุตสาหกรรม ลักษณะของเจ้าของกิจการ ประเทศของผู้ก่อตั้งกิจการ ชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชี ลักษณะของกิจการ อายุของกิจการ ความเสี่ยงทางการเงิน ความสามารถในการทำกำไร ความสามารถในการก่อหนี้ สภาพคล่องของกิจการ และโครงสร้างเงินทุน

การทดสอบใช้การวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) ด้วยวิธีการนับคำจากโปรแกรม Microsoft Word เพื่อหาจำนวนคำ เพื่อความถูกต้องของข้อมูลจึงใช้โปรแกรมประมวลผลคำ (Word Count From Word Processor) เมื่อได้ปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมก็จะนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมเพื่อใช้งานประมวลผลทางสถิติ (Statistic Software Program) ชื่อ SPSS โดยปริมาณการเปิดเผย รูปแบบ เนื้อหา ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทางด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านแรงงาน ด้านผู้บริโภค ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านชุมชนและสังคม และด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม ซึ่งใช้แบบเก็บข้อมูลเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงใน

สื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีและรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อนำผลที่ได้มาทดสอบ สมมติฐานจาก 12 ปัจจัย ได้แก่ ขนาดขององค์กรธุรกิจ ลักษณะอุตสาหกรรม ลักษณะของเจ้าของ องค์กรธุรกิจ ประเทศของผู้ก่อตั้งองค์กรธุรกิจ ประเภทสำนักงานสอบบัญชี ประเภทขององค์กร ธุรกิจ อายุขององค์กรธุรกิจ ความเสี่ยงทางการเงิน ความสามารถในการทำกำไร ความสามารถในการ ก่อหนี้ สภาพคล่องทางการเงินของกิจการ และโครงสร้างเงินทุน

5.1 สรุปผลและอภิปรายการวิจัย

5.1.1 การศึกษาขอบเขต รูปแบบ และปริมาณของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในสื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Report) ดังนี้

แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ผลการศึกษารายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม หากแยกตาม กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยเฉลี่ยมากที่สุด คือ กลุ่มทรัพยากร (2,659 คำ) รองลงมา คือ กลุ่มบริการ (1,667 คำ) กลุ่มอุปโภคบริโภค (1,526 คำ) กลุ่มเทคโนโลยี (1,524 คำ) กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (1,497 คำ) กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม (1,275 คำ) กลุ่มธุรกิจการเงิน (1,209 คำ) และกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (1,080 คำ) พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงที่สุด คือ กลุ่ม ทรัพยากร จำนวน 2,659 คำ สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของชลธิชา นุทผล(2556), พิมพิลภัส ชาญ สมิ้ง(2553) และ Suttipun and Stanton (2012) พบว่ากลุ่มทรัพยากรเป็นกลุ่มที่มีการรายงานความ รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงที่สุด เนื่องจากกลุ่มทรัพยากรเป็นกลุ่มธุรกิจที่นำ ทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ในการดำเนินธุรกิจจำนวนมาก จะมีกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบ จำนวนมากเช่นกัน ส่งผลให้กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียคาดหวังต่อกลุ่มทรัพยากรสูง อีกทั้งการเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสามารถช่วยให้องค์กรธุรกิจเพิ่มขีดความสามารถในการ แข่งขันได้ แต่ผลการศึกษาในครั้งนี้ค้านกับการศึกษาในอดีตของ พฤกษา พึ่งจิตต์ประไพ (2551) ที่ พบว่ากลุ่มทรัพยากรมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำที่สุด

ทางด้านกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อมต่ำที่สุด คือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 1,080 คำ เนื่องมาจากสื่อแบบ แสดงรายการข้อมูลประจำปี(แบบ 56-1) เป็นรายงานการเปิดเผยข้อมูลที่สำนักงานคณะกรรมการ กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดหลักเกณฑ์ให้้องค์กรธุรกิจต้องจัดทำเพื่อ

เผยแพร่ข้อมูลต่อผู้ลงทุนบนเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) แต่ไม่ได้กำหนดปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จึงส่งผลให้กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมต่ำไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในอดีตของ Suttipun and Stanton (2012)

ผลการศึกษาปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จาก 8 กลุ่มอุตสาหกรรม จำนวน 221 บริษัทที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมทุกองค์ธุรกิจ ปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ย 1,487 คำ จากการศึกษางานวิจัยในอดีตพบว่า งานของมัทนชัย สุทธิพันธุ์(2555) ศึกษาจากรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 50 บริษัท พบว่าทุกองค์ธุรกิจมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ย 1,065 คำ จะเห็นได้ว่าแนวโน้มของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นจากอดีต นั่นคือ องค์ธุรกิจให้ความสำคัญต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น

ผลการศึกษาหัวข้อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมพบว่า หัวข้อที่มีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านแรงงาน 573 คำ รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อม 357 คำ ด้านสังคมและชุมชน 293 คำ ด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม 181 คำ และด้านผู้บริโภค 117 คำ ซึ่งด้านแรงงานมีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงที่สุด เนื่องจากพนักงานทุกคนเป็นทรัพยากรขององค์ธุรกิจที่ทรงคุณค่าที่สุด พนักงานเป็น ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายขององค์ธุรกิจ องค์ธุรกิจจึงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาพนักงาน การพัฒนาหน้าที่การงาน การช่วยเหลือพนักงานด้านต่าง ๆ การให้ความสำคัญต่อพนักงาน รวมถึงความปลอดภัยในการทำงาน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในอดีตของพิมพ์ภัส ชาญสมิง(2553)และอังคณา อرنพ ไพบูลย์(2548) แต่ค้านกับผลงานวิจัยในอดีตของชลธิชา นุทผล(2556) ซึ่งพบว่าหัวข้อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงที่สุดคือด้านสังคมและชุมชน เนื่องจากการดำเนินงานขององค์ธุรกิจต้องพึ่งพาผู้มีส่วนได้เสีย จำเป็นที่จะต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อแสดงถึงการดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืน จึงแสดงให้เห็นว่าองค์ธุรกิจให้ความสำคัญต่อชุมชนและสังคม ซึ่งจะส่งผลในระยะยาวให้มูลค่าหุ้นขององค์ธุรกิจสูงขึ้น

ทางด้านผู้บริโภคมิมีปริมาณการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำที่สุด ซึ่งด้านผู้บริโภคมิมีปริมาณการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยเฉลี่ย 117 คำ เนื่องจากองค์กรธุรกิจอาจเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริโภคนิสื่ออื่น ๆ ที่สามารถเข้าถึงผู้บริโภคนิสื่อได้โดยตรง เช่น ทีวี วิชยุ วารสาร จุลสาร เป็นต้น แต่ผลการศึกษาค้นกับการศึกษาในอคิดของชลธิชา นุทผล (2556) พบว่าด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมมีการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยเฉลี่ยต่ำที่สุด อิกทั้งงานของพฤษภา พิง ไพจิตต์ (2551) พบว่าด้านชุมชนและสังคมมีการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยเฉลี่ยน้อยที่สุด

รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ผลการศึกษารายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม หากแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยเฉลี่ยมากที่สุด คือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (11,459 คำ) รองลงมา คือ กลุ่มทรัพยากร (9,911 คำ) กลุ่มบริการ (6,369 คำ) และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (735 คำ) พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงที่สุด คือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (11,459 คำ) แต่ผลการศึกษาในครั้งนีสืบค้นกับผลงานวิจัยของ Suttipun and Stanton (2012) ที่พบว่า กลุ่ม เกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำที่สุด ทางด้านกลุ่มอุตสาหกรรมที่มิมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม คือ กลุ่มเทคโนโลยี กลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มอุปโภคบริโภค เนื่องจากรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นรายงานที่จัดทำโดยความสมัครใจขององค์กรธุรกิจ จึงทำให้มีหลายกลุ่มอุตสาหกรรมที่มิมีการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ผลการศึกษาปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในสิื่อรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนพบว่ากลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จาก 8 กลุ่มอุตสาหกรรม จำนวน 221 บริษัทมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเพียง 8 บริษัทปริมาณค่าเฉลี่ย 8,072 คำ จำนวนองค์กรธุรกิจที่จัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนผ่านสิื่อรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีเพียงร้อยละ 4 แต่ปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงถึง 8,072 คำ ซึ่งแตกต่างจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีที่มีการจัดทำทุกองค์กรธุรกิจ แต่ปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเพียง 1,487 คำ จะเห็นได้ว่าปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแต่ละสิื่อจะมีความแตกต่างกัน

ผลการศึกษารายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยจำแนกตามหัวข้อของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมพบว่าหัวข้อที่มีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านสิ่งแวดล้อม 2,980 คำ รองลงมาคือด้านแรงงาน 2,256 คำ ด้านสังคมและชุมชน 2,047 คำ ด้านผู้บริโภค 636 คำ และด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม 154 คำ ด้านสิ่งแวดล้อมมีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงที่สุด เนื่องจากด้านที่สำคัญในการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในสื่อรายงานการพัฒนายังยั่งยืนคือด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากปัจจุบันการดำเนินธุรกิจต้องควบคู่กับการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้องค์กรธุรกิจเกิดการเติบโตและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน อีกทั้งเพื่อได้รับความไว้วางใจจากผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง แต่ด้านกับการศึกษาในอดีตของชลธิชา นุทผล(2556) พิมพัลภัส ชาญสมิง(2553)และอังคณา อرنพไพบูลย์ (2548) ซึ่งพบว่าด้านสังคมและชุมชนมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากที่สุด

หัวข้อการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมมีปริมาณการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำที่สุด ซึ่งหัวข้อการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมมีการรายงานโดยเฉลี่ย 154 คำ สอดคล้องกับการศึกษาในอดีตของชลธิชา นุทผล (2556) พบว่าด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมมีการรายงานโดยเฉลี่ยต่ำที่สุด เนื่องจากการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมเป็นข้อมูลเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล จึงอาจจะมีการรายงานอยู่ในรายงานที่ต้องส่งรายงานต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

5.1.2 การทดสอบความแตกต่างของปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ความแตกต่างของปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี(แบบ 56-1) ระหว่างกลุ่ม เนื่องจากปัจจัยลักษณะการถือครองหุ้น ประเทศผู้ก่อตั้งกิจการและลักษณะกิจการ

ลักษณะการถือครองหุ้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ภาครัฐบาลและภาคเอกชน โดยถ้าหากเป็นภาครัฐบาลจะต้องมีรัฐบาลถือหุ้นสามัญในองค์กรธุรกิจมากกว่า 51 เปอร์เซ็นต์ หากรัฐบาลถือหุ้นสามัญในองค์กรธุรกิจน้อยกว่า 51 เปอร์เซ็นต์ จะถือว่าเป็นภาคเอกชน จากการศึกษาพบว่ามีความแตกต่างระหว่างลักษณะการถือครองหุ้นคือองค์กรธุรกิจที่มีรัฐบาลถือหุ้นสามัญมากกว่า 51 เปอร์เซ็นต์ มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่าภาคเอกชนถือหุ้นสามัญมากกว่า 51 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Cormier & Gordon (2001),

Suttipunn & Stanton (2012) ที่พบความแตกต่างของปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างองค์กรธุรกิจที่มีรัฐบาลถือหุ้นสามัญมากกว่า 51 เปอร์เซ็นต์ มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่าภาคเอกชนถือหุ้นสามัญมากกว่า 51 เปอร์เซ็นต์ เนื่องจากภาครัฐบาลจัดตั้งองค์กรธุรกิจเพื่อวัตถุประสงค์ให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนโดยไม่แสวงหากำไร การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจึงเป็นเรื่องที่ตระหนักว่าองค์กรธุรกิจที่มีรัฐบาลถือหุ้นสามัญมากกว่า 51 เปอร์เซ็นต์ ต้องจัดทำกรรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ประเทศผู้ก่อตั้งกิจการ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ องค์กรธุรกิจต่างชาติและองค์กรธุรกิจในประเทศ จากการศึกษาพบว่ามี ความแตกต่างระหว่างประเทศผู้ก่อตั้งกิจการ คือ องค์กรธุรกิจในประเทศมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่าองค์กรธุรกิจต่างชาติ สอดคล้องกับการศึกษาของ Wanderley, et al. (2008) ที่พบความแตกต่างของปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างองค์กรธุรกิจในประเทศมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่าองค์กรธุรกิจต่างชาติ เนื่องจากผู้ก่อตั้งกิจการอยู่ในประเทศมีความผูกพันกับชุมชนและสังคมมากกว่าจึงทำให้ปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมสิ่งแวดล้อมมีมากกว่าประเทศผู้ก่อตั้งกิจการอยู่ต่างประเทศ

ลักษณะกิจการมี 2 ประเภท คือ กิจการแบบธุรกิจครอบครัวและกิจการที่ไม่ใช่ธุรกิจครอบครัว จากการศึกษาพบว่ามี ความแตกต่างระหว่างลักษณะของกิจการ คือ กิจการแบบธุรกิจครอบครัวมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่ากิจการที่ไม่ใช่ธุรกิจครอบครัว เนื่องจากสื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี(แบบ 56-1) เป็นรายงานการเปิดเผยข้อมูล ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดหลักเกณฑ์ให้ องค์กรธุรกิจต้องจัดทำเพื่อเผยแพร่ข้อมูลต่อผู้ลงทุนบนเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กิจการแบบธุรกิจครอบครัวจึงมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งค้ำกับการศึกษาในอดีตของชลธิชา นุทผล(2556) ที่พบว่า กิจการที่ไม่ใช่ธุรกิจครอบครัวการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่าคือ กิจการแบบธุรกิจครอบครัว เนื่องจากสื่อเว็บไซต์เป็นการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วยความสมัครใจ

ปัจจัยที่ไม่พบความแตกต่างของปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรม ได้แก่ ลักษณะของอุตสาหกรรมและชนิดของสำนักงานตรวจสอบบัญชี

ลักษณะของอุตสาหกรรมมี 2 ประเภท คือ อุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงและอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ(Choi, 1999) จากการศึกษาไม่พบความแตกต่างระหว่างลักษณะของอุตสาหกรรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในอดีตของ Mahadeo, et al. (2011) แต่ค้านกับการศึกษาในอดีตของ Bayoud, et al. (2012), Choi (1999), Wanderley, et al. (2008), มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555)

ชนิดของสำนักงานตรวจสอบบัญชี การตรวจสอบบัญชีจาก 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบิ๊กโพรและไม่ใช่กลุ่มบิ๊กโพร จากการศึกษาไม่พบความแตกต่างระหว่างชนิดของสำนักงานตรวจสอบบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในอดีตของบุณฑริกา ไจกระจ่าง (2546) และ Hussainey, et al.(2011) แต่ค้านกับการศึกษาในอดีตของชลธิชา นุทผล (2556), อลิศรา ผลาวรรณ (2547), Eng & Mak (2003), Joshi & Gao (2009) พบว่าองค์กรธุรกิจใดที่มีการตรวจสอบบัญชีโดยบริษัทที่มีขนาดใหญ่กลุ่มบิ๊กโพรจะมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่า เนื่องจากบริษัทที่มีขนาดใหญ่กลุ่มบิ๊กโพรจะผลักดันให้ทำการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันการบริษัทที่มีขนาดใหญ่ถูกฟ้องร้อง

5.1.3 การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมและปริมาณข้อมูลการรายงาน แบ่งออกเป็น 2 ข้อย่อย คือ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชี (วัดโดยประเภทสำนักงานสอบบัญชี คือสำนักงานสอบบัญชี กลุ่มบิ๊กโพรหรือสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่กลุ่มบิ๊กโพร) มีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีและรายงานการพัฒนายั่งยืน จากผลการศึกษาพบว่าองค์กรธุรกิจที่มีผู้ตรวจสอบบัญชีในกลุ่มบิ๊กโพรมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าองค์กรธุรกิจที่มีผู้ตรวจสอบบัญชีไม่ได้อยู่ในกลุ่มบิ๊กโพร ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 5 คือ ชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชีมีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาในอดีตพบว่าชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น อลิศรา ผลาวรรณ (2547), Eng & Mak (2003), Joshi & Gao (2009) แต่การศึกษาครั้งนี้ค้านกับการศึกษาของบุณฑริกา ไจกระจ่าง (2546) และ Hussainey, et al.(2011) ที่พบว่าชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ลักษณะอุตสาหกรรมไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีและรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน เนื่องจากทุกกลุ่มอุตสาหกรรมมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการสร้างความสามารถในการแข่งขัน แต่ขัดแย้งกับสมมติฐานที่ 2 A และ 2B ลักษณะอุตสาหกรรมมีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับการศึกษาในอดีตของ ชลธิชา นุทผล(2556), Mahadeo, et al.(2011), Suttipun & Stanton (2012) ไม่พบความสัมพันธ์เช่นกัน แต่ผลการศึกษานี้ค้านกับการศึกษาของมัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2556) พบว่าลักษณะอุตสาหกรรมมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี เนื่องจากอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูง มีผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องจำนวนมากจึงได้รับความกดดันมากด้วยเช่นกันจึงทำให้ต้องมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมปริมาณมากกว่าอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำ

ขนาดขององค์กรธุรกิจ (ยอดสินทรัพย์รวมขององค์กรธุรกิจ) ไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี ซึ่งค้านกับงานวิจัยในอดีตของชลธิชา นุทผล (2556), บุญทริกา ใจกระจ่าง(2546), มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555), อลิศรา ผลาวรรณ (2547), Bayoud, et al. (2012), Mahadeo, et al. (2011), Suttipun (2012), Suttipun & Stanton (2012) เนื่องจากทุกองค์กรธุรกิจที่มักจะต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเงินและไม่เกี่ยวกับการเงินให้ผู้มีส่วนได้เสีย เนื่องจากองค์กรธุรกิจต้องเผชิญกับแรงผลักดันจากผู้มีส่วนได้เสียให้แสดงถึงการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ความสามารถในการทำกำไรไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี สอดคล้องกับการศึกษาในอดีตของ Mahadeo, et al. (2011) พบว่าความสามารถในการทำกำไรไม่มีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม แต่ผลการศึกษานี้ค้านกับการศึกษาของ เช่น บุญทริกา ใจกระจ่าง (2546), Hussainey, et al. (2011), Suttipun (2012) พบว่าความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ลักษณะของเจ้าของกิจการ ไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี เนื่องจากภาครัฐบาลและภาคเอกชนล้วนแต่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับการศึกษาในอดีตของชลธิชา นุทผล(2556), พุกยา พึ่งจิตต์ประไพ(2551) พบว่าลักษณะของเจ้าของกิจการ ไม่มีอิทธิพล

ต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม แต่ผลการศึกษานี้ค้านกับการศึกษาของมัทนชัย สุทธิพันธ์ (2556) พบว่าลักษณะของเจ้าของกิจการมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ประเทศของผู้ก่อตั้ง ไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี เนื่องจากทุกองค์กรธุรกิจเมื่อมาดำเนินธุรกิจในประเทศไทยต้องทำตามกฎเกณฑ์ในประเทศไทยเหมือนกันทั้งหมดจึงทำให้ไม่พบว่าประเทศของผู้ก่อตั้งมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในอดีตของมัทนชัย สุทธิพันธ์ (2556), Suttipun & Stanton(2012) แต่ผลการศึกษานี้ค้านกับการศึกษาของอลิสรา ผลาวรรณ(2547) พบว่าประเทศของผู้ก่อตั้งมีอิทธิพลเชิงลบต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากองค์กรธุรกิจต่างประเทศอาจจะมาสร้างโรงงานในการผลิต จึงอาจจะปฏิบัติแค่ตามกฎเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด เท่านั้น

ลักษณะของกิจการ ไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี เนื่องจากการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีค่าใช้จ่ายในการจัดทำสูง จึงทำให้กิจการแบบธุรกิจครอบครัวและกิจการที่ไม่ใช่ธุรกิจครอบครัวมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมตามกำหนดกฎเกณฑ์เท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในอดีตของมัทนชัย สุทธิพันธ์ (2555) และ Suttipun (2012) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของกิจการและการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

อายุของกิจการ ไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี เนื่องจากทุกองค์กรธุรกิจไม่ว่าจะมีอายุเท่าไรก็ตามจะมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในปริมาณใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับการศึกษาในอดีตของมัทนชัย สุทธิพันธ์ (2555) แต่ผลการศึกษานี้ค้านกับการศึกษาของโชติญาณ์ หิตะพงษ์ (2550) และอลิสรา ผลาวรรณ(2547) พบว่าอายุของกิจการมีอิทธิพลเชิงลบต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม คือ องค์กรธุรกิจที่มีอายุดำเนินธุรกิจน้อยจะเปิดเผยการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่าองค์กรธุรกิจที่มีอายุดำเนินธุรกิจมาก เนื่องจากองค์กรธุรกิจที่มีอายุดำเนินธุรกิจมากเกรงว่าเมื่อเปิดเผยปริมาณมากจะทำให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง

ความเสี่ยงทางการเงิน ไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี สอดคล้องการศึกษาของ มัทนชัย สุทธิพันธ์ (2555) และ Suttipun (2012) ตั้งสมมติฐานว่าความเสี่ยงทางการเงินอาจจะมีความสัมพันธ์ต่อ

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม แต่จากผลการศึกษาไม่พบว่าความเล็งทางการเงินมีความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมเช่นกัน

ความสามารถในการก่อหนี้ไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี สอดคล้องกับการศึกษาในอดีตของ Brammer & Pavelin (2006), Eng & Mak (2003) แต่ผลการศึกษานี้ค้านกับการศึกษาของการศึกษา Mahadeo, et al. (2011) พบว่าความสามารถในการก่อหนี้มีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากองค์กรธุรกิจที่มีหนี้สินน้อยจะมีแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลมาก เนื่องจากไม่มีแรงกดดันจากผู้มีส่วนได้เสีย (Brammer & Pavelin, 2006)

สภาพคล่องของกิจการไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี ผลการศึกษานี้ค้านกับการศึกษาของอติศรา ผลาวรณ(2547) พบว่าสภาพคล่องของกิจการมีอิทธิพลเชิงลบต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเจ้าหนี้และนักลงทุนก็เป็นหนึ่งในผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของกิจการ โดยเจ้าหนี้และนักลงทุนจะพิจารณาผลการดำเนินงานทางการเงินและอาจจะพิจารณาหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วยจึงทำให้องค์กรธุรกิจใดที่มีสภาพคล่องต่ำจึงต้องมีปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูง

โครงสร้างเงินทุนไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี สอดคล้องกับการศึกษาของโชติญาณ หิตะพงศ์ (2550), นวพร พงษ์ดัตถกุล (2546), อติศรา ผลาวรณ (2547) ตั้งสมมติฐานว่าโครงสร้างเงินทุนอาจจะมีความสัมพันธ์ต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม แต่จากผลการศึกษาไม่พบว่าความเล็งทางการเงินมีความสัมพันธ์ต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเช่นกัน

ความเล็งทางการเงินไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี สอดคล้องการศึกษาของ มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) และ Suttipun (2012) ตั้งสมมติฐานว่าความเล็งทางการเงินอาจจะมีความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม แต่จากผลการศึกษาไม่พบว่าความเล็งทางการเงินมีความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมเช่นกัน

5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการใน 56-1: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ ประโยชน์ที่ได้รับเชิงทฤษฎีและเชิงการปฏิบัติ ดังนี้

ประโยชน์ที่ได้รับเชิงทฤษฎี

1. การศึกษาครั้งนี้มีประโยชน์ในการทดสอบทฤษฎีที่ว่าด้วยความชอบธรรมทางกฎหมาย (Legitimacy Theory) จากการศึกษาการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมพบว่าทุกองค์กรธุรกิจมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีตามที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดหลักเกณฑ์ให้องค์กรธุรกิจต้องจัดทำซึ่งเป็นการสนับสนุนทฤษฎีที่ว่าด้วยความชอบธรรมทางกฎหมาย เนื่องจากทุกองค์กรธุรกิจปฏิบัติตามกำหนดกฎเกณฑ์

2. การศึกษาครั้งนี้มีประโยชน์ในการทดสอบทฤษฎีเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Theory) ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีบทบาทในการสนับสนุนการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนเป็นรายงานที่องค์กรธุรกิจจัดทำเพื่อรายงานผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ องค์กรธุรกิจจึงจัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรธุรกิจประสบความสำเร็จ (Ratanajongkol et al., 2006)

ประโยชน์ที่ได้รับเชิงการปฏิบัติ

1. การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบขอบเขต รูปแบบ และปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำให้หน่วยงานที่ออกกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจได้พัฒนาและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้กับทุกองค์กรในอนาคต

2. เป็นการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจร่วมลงทุนกับองค์กรธุรกิจและเพื่อให้องค์กรธุรกิจปรับปรุงข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากเป็นข้อมูลชนิดหนึ่งที่ผู้ลงทุนใช้ประกอบการตัดสินใจ

3.เป็นการรายงานที่เป็นประโยชน์กับนักวิจัย นักเรียน และอาจารย์เกี่ยวกับขอบเขต รูปแบบ และปริมาณของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในสื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

4.การศึกษาครั้งนี้เป็นการขยายฐานข้อมูลของการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย

5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีข้อจำกัดทางด้านสื่อที่ใช้ในการศึกษาและเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ สามารถอธิบายได้ดังนี้

1.สื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีมีการจัดทำทุกองค์กรธุรกิจ เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดหลักเกณฑ์ให้องค์กรธุรกิจต้องจัดทำ แต่ไม่ได้กำหนดปริมาณการรายงาน จึงทำให้ได้ข้อมูลไม่เพียงพอ ด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้ชนิดของสื่อที่เลือกมากลายเป็นข้อจำกัดในการศึกษา

2.เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) แบบนับคำ เพื่อวัดปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในสื่อแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีและรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งการใช้การวิเคราะห์สาระไม่สามารถพิจารณาได้ว่าข้อมูลมีคุณภาพหรือไม่ ทราบปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์สาระเป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมที่สุดในการศึกษารายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

5.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไปในอนาคต

1.เพิ่มปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น ISO 14001 ISO 26000 รางวัลบริษัทจดทะเบียนด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น อีกทั้งตัวแปรเหล่านี้อยู่ในรูปของข้อมูลเชิงปริมาณที่สามารถวัดค่าได้และน่าเชื่อถือ

2. เปลี่ยนกลุ่มประชากรที่แตกต่างออกไป เช่นบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไม่มีกฎหมายบังคับให้จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จึงทำให้การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นการเปิดเผยโดยความสมัครใจ อีกทั้งจะทำให้ทราบว่า การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นไปในทิศทางเดียวกับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือไม่ อีกทั้งปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและ

สิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะมีอิทธิพลต่อบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือไม่

3.เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา อาจใช้เครื่องมืออื่นๆ ที่สามารถวัดคุณภาพการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกและการออกแบบสอบถาม เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรณีการ์ สิทธิดำรง. (2551). ปัจจัยที่ผลักดันและสนับสนุนให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการบัญชี เพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษาบริษัทในกลุ่มพลังงานและ สาธารณูปโภคซึ่งจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การศึกษาด้วยตนเอง ตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เจมิกา ทับทิมใส.(2551). การศึกษาการให้ความหมาย รูปแบบ และกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจอย่างมี รับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่ได้รับรางวัลบริษัทจดทะเบียนดีเด่นด้าน CSR ประจำปี 2551. การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการภาครัฐและ ภาคเอกชน, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คณะกรรมการกลุ่มความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนและการวิจัยด้าน บริหารธุรกิจแห่งประเทศไทย. (2555). แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ. กรุงเทพฯ: สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2555). การจัดทำแบบ 56-1 และ 56-2. วันที่ค้นข้อมูล 9 มีนาคม 2555, จาก ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เว็บไซต์:
<http://www.sec.or.th/infocenter/th/seminar/form56.pdf>
- ชลธิชา นุทผล. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการบน เว็บไซต์: กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- โชติญาณ์ หิตะพงศ์. (2550). คุณลักษณะของบริษัทที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล ในคำอธิบาย และการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน ในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ, 2(1), 51-62.
- ทัศนีย์ เหลืองตระกูลกร. (2552). การจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การธุรกิจที่ได้รับ รางวัลจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, คณะ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นวพร พงษ์ตันตกุล. (2546). โครงสร้างการเป็นเจ้าของและคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นิตยา วงศ์กันันท์วัฒนา, วิไลลักษณ์ แสงอรุณ, วิไลลักษณ์ แสงอรุณ, และวันดี อื้อดปัญญา.(2547). การเปรียบเทียบขนาดของการเปิดเผยข้อมูลนโยบายสิ่งแวดล้อมของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจ ฉบับที่ 103 (กรกฎาคม-กันยายน)* , 15-36.
- นิยม รัฐอมฤต .(2555). *วิกิตำร่า*. ค้นเมื่อ 12 มกราคม 2555, จาก <http://www.kpi.ac.th/wiki/index.php>
- บุญฤทธิกา ใจกระจ่าง. (2546). *ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของเครื่องมือทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต เทพวรรณ. (2554). บทบาทความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจในด้านจัดการทรัพยากรมนุษย์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมภายในองค์กร. *วารสารบริหารธุรกิจนิด้า*, 8,126-138.
- พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์. (2550). *"บรรษัทภิบาล" คัมภีร์สู่องค์กรธุรกิจแบบยั่งยืน*. วันที่ค้นข้อมูล 26 ธันวาคม 2554, จากกรุงเทพธุรกิจ เว็บไซต์: http://www.bangkokbiznews.com/2007/02/19/news_22835108.php?news_id=22835108
- พิมพ์ภัทส ชาญสมิง. (2553). *การศึกษาปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*, งานนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพชรรัตน์ เรืองศักดิ์. (2553). *ความรับผิดชอบต่อสังคมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคอุตสาหกรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช*. การศึกษาค้นคว้าอิสระการจัดการมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการ, มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- มัทนชัย สุทธิพันธุ์. (2555). การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัท: กรณีศึกษา 50 บริษัทขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 34(132), 47-67.
- มัทนชัย สุทธิพันธุ์. (2555, พฤษภาคม). *การรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมของ 50 บริษัทขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. การนำเสนอโปสเตอร์ในงานการประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารจัดการประจำปี 2555 ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- เมธาวี รักษาสุข. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับการวัดมูลค่าองค์กรโดยใช้มูลค่าทางการตลาดโดยเฉลี่ย (AMV) และมูลค่า

- ทางการตลาดสวนเพิ่ม (EMV) กรณีศึกษา : บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 8 (17), 43-52.
- รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์. วันที่ค้นข้อมูล 9 มีนาคม 2555, จาก ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เว็บไซต์: <http://www.set.or.th/th/company/companylist.html>
- ศิริชัย สาครรัตนกุล. (2555). *CSR กับ SRI คืออะไร*. ค้นเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://www.csri.or.th/knowledge/download/116>
- สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม. (2555). *นิยามความหมายของ CSR*. ค้นเมื่อ 18 มกราคม 2555 จาก <http://www.csri.or.th/knowledge/csr/193>
- สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม. (2555). *CSR Awards 2006*. ค้นเมื่อ 27 มกราคม 2555 จาก <http://www.csri.or.th/about/awards/2006>
- สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม. (2555). *Sustainability Reporting คืออะไร*. ค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2555 จาก <http://www.csri.or.th/knowledge/sustainability-report-standard-guideline/235>
- สถาบันไทยพัฒนา มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. (2551). *จำพวกของซีเอสอาร์*. ค้นเมื่อ 18 มกราคม 2555 จาก http://thaicsr.blogspot.com/2008/01/blog-post_6965.html
- สถาบันไทยพัฒนา มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. (2555). *แนวทางการจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืน*, มิถุนายน 2555.
- สารานุกรมเสรี. (2555). *ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. ค้นเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://th.wikipedia.org/wiki>
- เสถียร พูลผล. (2554). *การสื่อสารการดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของบริษัทฯในประเทศไทย*. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การจัดการองค์กรเกษตรกรรม), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2555). *คำถามเกี่ยวกับแบบ 56-1 และแบบ 56-2*. ค้นเมื่อ 6 กันยายน 2555 จาก <http://www.sec.or.th/view/faq.jsp?categoryID=CAT0000014&topicId=top0000056>
- อติสรา ผลาวรณ. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกบระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Appah, E. (2011). A Study of Social Accounting Disclosures in the Annual Reports of Nigerian Companies. *Asian Journal of Business Management*, 3(3), 145-151.

- Bayoud, N. S., Kavanagh, M. & Slaughter G. (2012). Factors influencing levels of corporate social responsibility disclosure by Libyan firms: A mixed study. *International Journal of Economics and Finance*, 4(4), 13-25.
- Branco, M. C. & Rodrigues, L. L. (2006). Communication of corporate social responsibility by Portuguese banks: A legitimacy theory perspective. *Corporate Communications, An International Journal*, 11(3), 232-248.
- Brammer, S. & Pavelin, S. (2006). Voluntary Environmental Disclosures by Large UK Companies. *Journal of Business Finance & Accounting*, 33(7-8), 1168-1188.
- Carroll, A. B. (1991). The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward the Moral Management of Organizational Stakeholders. *Business Horizons*, 34 (4), 39-48.
- Carroll, A. B. & Buchholtz A. K. (2006). *Business & Society: Ethics & Stakeholder Management*. Thompson, 6th Edition.
- Choi, J. S. (1999). An Investigation of the initial voluntary environmental disclosures made in Korean semi-annual financial reports, *Pacific Accounting Review*, 11(1), 73-102.
- Cheung Y. L., Tan W., Ahn H. & Zhang Z. (2010). Does Corporate Social Responsibility Matter in Asian Emerging Markets. *Journal of Business Ethics*, 92(3), 401-413.
- Cormier, D., & Gordon, I. M. (2001). An examination of social and environmental reporting strategies. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 14(5), 587-616.
- Deegan, C. (2002). The legitimising effect of social and environmental disclosures – a theoretical foundation. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 15(3), 282 – 311.
- Eng, L.L. & Mak, Y.T. (2003). Corporate Governance and Voluntary Disclosure. *Journal of Accounting and Public Policy*, 22, 25-345.
- Freeman, R. E., Harrison, J. E., & Wick, A. C. (2007). *Managing for stakeholders: survival, reputation and success*. New Heaven, CT: Yale University Press.
- Guthrie, J.E. & Mathews, M.R. (1985). Corporate social accounting in Australasia. *Research in Corporate Social Performance and Policy*. 7,251-277.
- Hackston, D. & Milne, M.J. (1996). Some determinants of social and environmental disclosures in New Zealand companies. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 9(1), 77-108.

- Hussainey, K., Elsayed, M. & Razik, M. A. (2011). Factors affecting corporate social responsibility disclosure in Egypt. *Corporate Ownership and Control Journal*, 8(4), 432-443.
- Jahamani, Y. F. (2003). Green accounting in developing countries: the case of U.A.E. and Jordan. *Managerial Finance*, 29(8), 37-45.
- Joshi, P. L., & Gao, S. S. (2009). Multinational corporate social and environmental disclosures (CSED) on web sites. *International Journal of Commerce & Management*, 19(1), 27-44.
- Kartadjumena E., Hadi D. A. & Budiana N. (2011, March). The relationship of profit and corporate social responsibility disclosure (survey on manufacture industry in INDONESIA). *Poster session presented at the 2nd International Conference on Business and Economic Research (2nd ICBER 2011) Proceeding from Conference Master Resources, Phnom Penh, Cambodia.*
- Kolk, A., Walhain, S., & Wateringen, S. (2001). Environmental Reporting by the Fortune Global 250: Exploring the Influence of Sector and Nationality. *Business Strategy and the Environment*, 10(1), 15-28.
- Krejcie, R., & Morgan, D. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Measurement*, 30, 607-610.
- Krippendorf, K. (1980). *Content Analysis: An introduction to its methodology*. Newbury Park, CA: Sage Publications.
- Kuasirikun, N. & Sherer, M. (2004) Corporate Social Accounting Disclosure in Thailand. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 17(4), 629-660.
- Lianna, C. (2008). Corporate social responsibility reporting in the United States. *McNair Scholars Research Journal*, 1(1), 43-52.
- Mahadeo, J. D., Oogarah-Hanuman V. & Soobaroyen T. (2011). A Longitudinal Study of Corporate Social Disclosures in a Developing Economy. *Journal of Business Ethics*, 104 (4), 545-558.
- Mustaruddin, S. (2009). Corporate Social Responsibility Disclosure in an Emerging Market: A Longitudinal Analysis Approach. *International Business Research*, 2(1), 131-141.

- Nik Ahmad, N. N. & Sulaiman, M. (2004). Environmental disclosures in Malaysian annual reports: A legitimacy theory perspective. *International Journal of Commerce and Management*, 14(1), 44-58.
- Nila, F. N. & Masanori K. (2010). Quantitative relations between Corporate social responsibility activity and share price: Introducing “Nila” Unit. *Research Journal of International Studies – Issue 17*, 146-156.
- Perry, M., & Teng, T.S. (1999). An overview of trends to environmental reporting in Singapore. *Environmental Management and Health*, 10(5), 310-320.
- Rattanajongkol, S., Davey, H., & Low, M. (2006). Corporate social reporting in Thailand, the news is all good and increasing. *Qualitative Research in Accounting & Management*, 3(1), 67-83.
- Rizk, R., Dixon, R. & Woodhead, A. (2008). Corporate Social and Environmental Reporting: A Survey of Disclosure Practices in Egypt. *Social Responsibility Journal*, 4(3), 306-323.
- Said R., Hariri H., Haron H. & Zainuddin Y. (2011). The Extent of Disclosure of Corporate Social Responsibility in Malaysia, Güler Aras, David Crowther, in (ed.) *Governance in the Business Environment (Developments in Corporate Governance and Responsibility, Volume 2)*, Emerald Group Publishing Limited, 177 – 194.
- Saunders, S. (2012). Corporate Social responsibility: A Helping Hand for a Better Belize. *International Journal of Business and Social Science*, 3(9), 174-177.
- Secci, D. (2005). The Italian experience in social reporting: an empirical analysis. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 13, 135-149.
- Shayuti, M. A., Chris van S. & David H. (2010, July) Do culture and governance structure influence csr reporting quality: Evidence from China, India, Malaysia and The United Kingdom. *Poster session presented at AFAANZ Conference*, Christchurch, New Zealand.
- Spiller, R. (2000). Ethical Business and Investment: A Model for Business and Society. *Journal of Business Ethics*, 27(1-2), 149-160.
- Suttipun, M. (2012). Triple bottom line reporting in Annual Report: A case study of companies listed on the Stock exchange of Thailand (SET). *Asian Journal of Finance & Accounting*, 4(1), 69-92.

- Suttipun, M., & Stanton, P. (2012). Determinants of Environmental Disclosure in Thai Corporate Annual Reports, *International Journal of Accounting and Financial Reporting*, 2(1), 99-115.
- Villiers C. D. & Staden C. J. V. (2011). Where firms choose to disclose voluntary environmental information. *Journal of Accounting and Public Policy*, 1-22.
- Wanderley, L.S.O., Lucian, R., Farache, F. & De Sousa Filho, J.M. (2008). CSR information disclosure on the web: a context-based approach analysing the influence of country of origin and industry sector. *Journal of Business Ethics*. 82(2), 369-378.
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An Introductory Analysis*. New York: 3 rd ed.
- Zeghal, D. & Ahmed, S.A. (1990). Comparison of social responsibility information disclosure media used by Canadian firms. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 3(1), 38-53.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ลำดับที่	บริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม
1	บริษัท อกริเพียว โฮลดิ้งส์ จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
2	บริษัท ห้องเย็นเอเชียเอ็น ซีฟู้ด จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
3	บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
4	บริษัท ชุมพรอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
5	บริษัท ฟู้ดแอนด์ดริ้งส์ จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
6	บริษัท น้ำตาลครบุรี จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
7	บริษัท ลำสูง (ประเทศไทย) จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
8	บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
9	บริษัท เพรซิเดนทึ่ เบเกอรี่ จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
10	บริษัท เพรซิเดนทึ่ไรซ์โปรดักส์ จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
11	บริษัท เอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
12	บริษัท ไทยเทพรส จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
13	บริษัท เสริมสุข จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
14	บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
15	บริษัท ทรอปีคอลแคนนิง (ประเทศไทย) จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
16	บริษัท ไทยเพรซิเดนทึ่ฟู้ดส์ จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
17	บริษัท ไทยรับเบอร์ลาเท็กซ์คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย) จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
18	บริษัท ไทยยูเนียน โฟรเซน โปรดักส์ จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
19	บริษัท น้ำมันพืชไทย จำกัด	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
20	บริษัท บ้านปู จำกัด	ทรัพยากร
21	บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด	ทรัพยากร
22	บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด	ทรัพยากร
23	บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด	ทรัพยากร

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(ต่อ)

24	บริษัท ลานนาวิซอร์สเชส จำกัด	ทรัพยากร
25	บริษัท เอ็ม ดี เอ็กซ์ จำกัด	ทรัพยากร
26	บริษัท ปตท. จำกัด	ทรัพยากร
27	บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด	ทรัพยากร
28	บริษัท สยามแก๊ส แอนด์ ปิโตรเคมีคัลส์ จำกัด	ทรัพยากร
29	บริษัท ไทย แคปปิตอล คอร์ปอเรชั่น จำกัด	ทรัพยากร
30	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด	ทรัพยากร
31	บริษัท น้ำประปาไทย จำกัด	ทรัพยากร
32	บริษัท บลิส-เทล จำกัด	เทคโนโลยี
33	บริษัท เอลต้า อีเลคโทรนิคส์ (ประเทศไทย) จำกัด	เทคโนโลยี
34	บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด	เทคโนโลยี
35	บริษัท อุตสาหกรรม อีเล็กโทรนิคส์ จำกัด	เทคโนโลยี
36	บริษัท อินเตอร์เนชั่นเนลเอนจิเนียริง จำกัด	เทคโนโลยี
37	บริษัท ซิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด	เทคโนโลยี
38	บริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด	เทคโนโลยี
39	บริษัท มูราโมโต้ อีเล็กตรอน (ประเทศไทย) จำกัด	เทคโนโลยี
40	บริษัท เมโทรซิสเต็มส์คอร์ปอเรชั่น จำกัด	เทคโนโลยี
41	บริษัท สามารถเทลคอม จำกัด	เทคโนโลยี
42	บริษัท เอสไอเอส คิสทริบิวชั่น (ประเทศไทย) จำกัด	เทคโนโลยี
43	บริษัท เอสวีไอ จำกัด	เทคโนโลยี
44	บริษัท ทีมพีริซิชั่น จำกัด	เทคโนโลยี
45	บริษัท ไทยคม จำกัด	เทคโนโลยี
46	บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด	เทคโนโลยี
47	บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด	เทคโนโลยี

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(ต่อ)

48	บริษัท ทีดับบลิวแซด คอร์ปอเรชั่น จำกัด	เทคโนโลยี
49	บริษัท อะมานะฮ์ ลิสซิ่ง จำกัด	ธุรกิจการเงิน
50	บริษัทหลักทรัพย์ เอเชีย พลัส จำกัด	ธุรกิจการเงิน
51	บริษัท ศรีอยุธยา แคปปิตอล จำกัด	ธุรกิจการเงิน
52	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด	ธุรกิจการเงิน
53	บริษัทเงินทุน กรุงเทพธนาทร จำกัด	ธุรกิจการเงิน
54	บริษัท บางกอกสหประกันภัย จำกัด	ธุรกิจการเงิน
55	ธนาคาร ซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด	ธุรกิจการเงิน
56	บริษัทหลักทรัพย์ โนมูระ พัฒนสิน จำกัด	ธุรกิจการเงิน
57	บริษัท ตะวันออกพาณิชย์ลิสซิ่ง จำกัด	ธุรกิจการเงิน
58	บริษัทหลักทรัพย์ ฟินันเซีย ไซรัส จำกัด	ธุรกิจการเงิน
59	บริษัท ไอเอฟเอส แคปปิตอล (ประเทศไทย) จำกัด	ธุรกิจการเงิน
60	ธนาคารกสิกรไทย จำกัด	ธุรกิจการเงิน
61	บริษัท กรุงไทยคาร์เร้นท์ แอนด์ ลีส จำกัด	ธุรกิจการเงิน
62	บริษัทหลักทรัพย์ เคจีไอ (ประเทศไทย) จำกัด	ธุรกิจการเงิน
63	บริษัท แอล เอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป จำกัด	ธุรกิจการเงิน
64	บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน เอ็มเอฟซี จำกัด	ธุรกิจการเงิน
65	บริษัทนำสินประกันภัย จำกัด	ธุรกิจการเงิน
66	บริษัทหลักทรัพย์ โอเอสเค (ประเทศไทย) จำกัด	ธุรกิจการเงิน
67	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด	ธุรกิจการเงิน
68	บริษัท ไทยพาณิชย์สามัคคีประกันภัย จำกัด	ธุรกิจการเงิน
69	บริษัท ทุนธนาชาติ จำกัด	ธุรกิจการเงิน
70	บริษัท ไทยประกันภัย จำกัด	ธุรกิจการเงิน
71	บริษัท ทีสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด	ธุรกิจการเงิน

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(ต่อ)

72	ธนาคารทหารไทย จำกัด	ธุรกิจการเงิน
73	บริษัทหลักทรัพย์ ยูโอบี เคย์เสียน (ประเทศไทย) จำกัด	ธุรกิจการเงิน
74	บริษัทหลักทรัพย์ ยูไนเต็ด จำกัด	ธุรกิจการเงิน
75	บริษัท เอเชีย เอวิเอชั่น จำกัด	บริการ
76	บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด	บริการ
77	บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด	บริการ
78	บริษัท อควา คอร์ปอเรชั่น จำกัด	บริการ
79	บริษัท เอเชียซอฟท์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด	บริการ
80	บริษัท ทางด่วนกรุงเทพ จำกัด	บริการ
81	บริษัท กรุงเทพคูสิตเวชการ จำกัด	บริการ
82	บริษัท โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ จำกัด	บริการ
83	บริษัท รถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด	บริการ
84	บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด	บริการ
85	บริษัท แคลิฟอร์เนีย ว้าว เอ็กซ์พีเรียนซ์ จำกัด	บริการ
86	บริษัท เชียงใหม่รามธุรกิจการแพทย์ จำกัด	บริการ
87	บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด	บริการ
88	บริษัท เทพธานีกรีทา จำกัด	บริการ
89	บริษัท คิวสิตธานี จำกัด	บริการ
90	บริษัท โรงพิมพ์ตะวันออก จำกัด	บริการ
91	บริษัท ดี เอราวัณ กรุ๊ป จำกัด	บริการ
92	บริษัท แกรนด์ แอสเสท โฮเทลส์ แอนด์ พรอพเพอร์ตี้ จำกัด	บริการ
93	บริษัท โสม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด	บริการ
94	บริษัท ไอที ซีดี จำกัด	บริการ

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(ต่อ)

95	บริษัท ไลฟ์ อินคอร์ปอเรชั่น จำกัด	บริการ
96	บริษัท ลาภานำ รีสอร์ท แอนด์ โฮเทล จำกัด	บริการ
97	บริษัท เมเจอร์ ซินีเพล็กซ์ กรุ๊ป จำกัด	บริการ
98	บริษัท แมนดาริน โฮเทล จำกัด	บริการ
99	บริษัท ประกิต โฮลดิ้งส์ จำกัด	บริการ
100	บริษัท โปสต์ พับลิชชิง จำกัด	บริการ
101	บริษัท พรีเมียม ชิปปิ้ง จำกัด	บริการ
102	บริษัท อาร์ ซี แอล จำกัด	บริการ
103	บริษัท สหพัฒนาอินเตอร์โฮลดิ้ง จำกัด	บริการ
104	บริษัท สยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด	บริการ
105	บริษัท การบินไทย จำกัด	บริการ
106	บริษัท ที.เค.เอส. เทคโนโลยี จำกัด	บริการ
107	บริษัท ดงฮั่ว คอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด	บริการ
108	บริษัท ไทยชูการ์ เทอร์มิเนล จำกัด	บริการ
109	บริษัท โทริเซนไทย เอเยนต์ชีส์ จำกัด	บริการ
110	บริษัท เวฟ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด	บริการ
111	บริษัท วิน โคอท อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด	บริการ
112	บริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด	บริการ
113	บริษัท อาปีโก ไฮเทค จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
114	บริษัท เอ.เจ.พลาสติก จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
115	บริษัท เอเชีย ฟร็อกซ์ จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
116	บริษัท แคลปพิทอล เอ็นจิเนียริ่ง เน็ตเวิร์ค จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
117	บริษัท ซิตี สตีล จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
118	บริษัท จรุงไทยไวร์แอนด์เคเบิล จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
119	บริษัท ฟรุททาว เมททัล (ไทยแลนด์) จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(ต่อ)

120	บริษัท จี สตีล จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
121	บริษัท ฮั่วฟง รับเบอร์ (ไทยแลนด์) จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
122	บริษัท โพลสโ-ไทยน็อกซ์ จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
123	บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
124	บริษัท กุศลนครคอร์ป จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
125	บริษัท มิลล์คอนสตีลอินดัสทรีส์ จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
126	บริษัท เอ็นอีพี อสังหาริมทรัพย์ และอุตสาหกรรม จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
127	บริษัท แปซิฟิกไพพ์ จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
128	บริษัท พัฒน์กล จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
129	บริษัท เพิ่มสินสตีลเว็ลด์ จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
130	บริษัท โพลีเพล็กซ์ (ประเทศไทย) จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
131	บริษัท สามชัย สตีล อินดัสทรี จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
132	บริษัท สมบูรณ์ แอ๊ดวานซ์ เทคโนโลยี จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
133	บริษัท เอสเอ็มซี พาวเวอร์ จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
134	บริษัท เอส. แพ็ค แอนด์ พรินท์ จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
135	บริษัท ศูนย์บริการเหล็กสยาม จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
136	บริษัท ไทยคาร์บอนแบล็ค จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
137	บริษัท ไทยเซ็นทรัลเคมี จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
138	บริษัท อุตสาหกรรมผ้าเคลือบพลาสติกไทย จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
139	บริษัท ทีเอฟไอ คอร์ปอเรชั่น จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
140	บริษัท ไทยแลนด์ไอออนเว็ลด์ จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
141	บริษัท อุตสาหกรรมถังโลหะไทย จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
142	บริษัท ไทยโพลีอะคริลิก จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
143	บริษัท ไทยบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(ต่อ)

144	บริษัท ไทยรุ่งยูนิยาคาร จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
145	บริษัท ไทยยูนิคคอยล์เซ็นเตอร์ จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
146	บริษัท ไทยวงวนเมทัล จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
147	บริษัท ยูเนี่ยนพลาสติก จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
148	บริษัท วินิไทย จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
149	บริษัท ยานภัณฑ์ จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
150	บริษัท บางกอกไนด์ลอน จำกัด	สินค้าอุปโภคบริโภค
151	บริษัท คอมพาสส์ อีสต์ อินดัสตรี (ประเทศไทย) จำกัด	สินค้าอุปโภคบริโภค
152	บริษัท ซี.พี.แอล.กรุ๊ป จำกัด	สินค้าอุปโภคบริโภค
153	บริษัท ดีเอสจี อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล (ประเทศไทย) จำกัด	สินค้าอุปโภคบริโภค
154	บริษัท ไอ.ซี.ซี. อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด	สินค้าอุปโภคบริโภค
155	บริษัท อินเทอร์เน็ต ฟาร์อีสท์ วิศวกรรม จำกัด	สินค้าอุปโภคบริโภค
156	บริษัท ลักกี้เทคซ์ (ไทย) จำกัด	สินค้าอุปโภคบริโภค
157	บริษัท โอ ซี ซี จำกัด	สินค้าอุปโภคบริโภค
158	บริษัท แพรนต้า จิวเวลรี่ จำกัด	สินค้าอุปโภคบริโภค
159	บริษัท ร็อกเวิช จำกัด	สินค้าอุปโภคบริโภค
160	บ.เอส แอนด์ เจ อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล เอนเตอร์ไพรส์ จำกัด	สินค้าอุปโภคบริโภค
161	บริษัท ซาบีน่า จำกัด	สินค้าอุปโภคบริโภค
162	บริษัท ศรีไทยซูเปอร์แวร์ จำกัด	สินค้าอุปโภคบริโภค
163	บริษัท ชันไทยอุตสาหกรรมถุงมือยาง จำกัด	สินค้าอุปโภคบริโภค
164	บริษัท ไทยเรยอน จำกัด	สินค้าอุปโภคบริโภค
165	บริษัท โรงงานผ้าไทย จำกัด	สินค้าอุปโภคบริโภค
166	บริษัท ยูเนี่ยนอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำกัด	สินค้าอุปโภคบริโภค

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(ต่อ)

167	บริษัท ไทยวาโก้ จำกัด	สินค้าอุปโภคบริโภค
168	บริษัทเอเชียนพรีอเพอร์ดี ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
169	กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์บางกอก	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
170	บริษัท บางกอกแลนด์ จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
171	บริษัท บ้านร็อคคาร์เด็น จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
172	บริษัท ช.การช่าง จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
173	บริษัท คริสเตียนีและนีลเสน (ไทย) จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
174	บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
175	บริษัท ดิคอนโปรดักส์ จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
176	บริษัท ผลิตภัณฑ์ตราเพชร จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
177	กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่าอุตสาหกรรมธานี	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
178	บริษัท อีสเทอร์น สตาร์ เรียด เอสเตท จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
179	บริษัท เจนเนอร์ล เอนจิเนียริง จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
180	บริษัท แกรนด์ คาแนล แลนด์ จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
181	บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวล็อปเม้นท์ จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
182	บริษัทกฤษดามหานคร จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
183	บริษัท เคปเปล ไทย พรีอเพอร์ดี จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
184	บริษัท ลลิต พรีอเพอร์ดี จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
185	บริษัทแลนด์แอนด์เฮ้าส์ จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
186	บริษัท ลิฟวิ้งแลนด์ แคปปิตอล จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
187	บริษัท เอ็ม บี เค จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
188	บริษัท เมเจอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
189	บริษัท มั่นคงเคหะการ จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
190	บริษัท นวนคร จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(ต่อ)

191	บริษัท โนเบิล ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
192	บริษัท อนุสาสิริ จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
193	บริษัทเนาวรัตน์พัฒนาการ จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
194	บริษัท พร็อพเพอร์ตี้ เพอร์เฟค จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
195	บริษัท เพาเวอร์ไลน์ เอ็นจิเนียริง จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
196	บริษัท ปรีชากรู๊ป จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
197	บริษัท พุกษา เรียลเอสเตท จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
198	บริษัท ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
199	บริษัท รสา พร็อพเพอร์ตี้ ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
200	บริษัท โรแอส ซีรามิค อุตสาหกรรม จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
201	บริษัท สวนอุตสาหกรรมโรจนะ จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
202	บริษัท เอสซี แอสเสท คอร์ปอเรชั่น จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
203	บริษัท สแกน โกลบอล จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
204	บริษัท ทักษิณคอนกรีต จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
205	บริษัท เสนาดีเวลลอปเมนท์ จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
206	บริษัท แสนสิริ จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
207	บริษัท ศุภาลัย จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
208	บริษัท ซีโน-ไทย เอ็นจิเนียริงแอนด์คอนสตรัคชั่น จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
209	บริษัท เอสทีพี แอนด์ ไอ จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
210	บริษัท ซินเท็ค คอนสตรัคชั่น จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
211	บริษัท อุตสาหกรรมพรมไทย จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
212	บริษัท ไทคอน อินดัสเทรียล คอนเน็คชั่น จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
213	กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ไทยอินดัสเทรียล 1	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
214	กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ที่พาร์คโลจิสติกส์	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(ต่อ)

215	บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
216	บริษัท โตโย-ไทย คอร์ปอเรชั่น จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
217	บริษัท สหโมเสคอุตสาหกรรม จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
218	บริษัท ยูนิค เอ็นจิเนียริง แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
219	กองทุนรวมสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์เออร์บานา	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
220	บริษัท ยูนิ เวนเจอร์ จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
221	บริษัท วนชัย กรุ๊ป จำกัด	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

ภาคผนวก ข แบบเก็บข้อมูล

**การประเมินขอบเขตของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการใน
รายงาน 56-1 และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน**

ตอนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐานของบริษัท

1. ชื่อบริษัท..... ชื่อย่อ(รหัส).....
2. ประเภทของอุตสาหกรรม.....
3. อายุของกิจการ.....ปี
4. ลักษณะของอุตสาหกรรมที่มีผลต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
- ส่งผลกระทบต่อสูง ส่งผลกระทบต่อต่ำ
5. การถือครองหุ้นส่วนใหญ่ ถือโดย
- ภาครัฐบาล ภาคเอกชน
6. ประเทศผู้ก่อตั้งกิจการ
- ต่างประเทศ ประเทศไทย
7. สำนักงานตรวจสอบบัญชี
- บิ๊กโฟร์ อื่นๆ
8. ลักษณะของกิจการ
- กิจการธุรกิจครบวงจร กิจการที่ไม่ใช่ธุรกิจครบวงจร
10. สินทรัพย์รวม..... ล้านบาท
11. กำไรสุทธิ.....ล้านบาท
12. สภาพคล่องของกิจการ (สินทรัพย์หมุนเวียน/หนี้สินหมุนเวียน).....เท่า
13. ความสามารถในการก่อหนี้ (หนี้สินระยะยาว/ส่วนของผู้ถือหุ้น).....เท่า
14. ความเสี่ยงทางการเงิน (หนี้สิน/สินทรัพย์).....เท่า
15. โครงสร้างเงินทุน (หนี้สิน/ส่วนของผู้ถือหุ้น).....เท่า

ตอนที่ 2 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

1.ด้านแรงงาน		
	ปริมาณค่า	
	56-1	SD Report
1.1 นโยบายทั่วไปเกี่ยวกับพนักงาน		
1.2 ผลประโยชน์พนักงาน / ค่าจ้างและรางวัล		
1.3 คณะกรรมการชุดใด่ส่วนข้อผิดพลาดของพนักงาน		
1.4 การฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน		
1.5 นโยบายการวางแผนอาชีพ		
1.6 โครงการช่วยเหลือพนักงาน		
1.7 การส่งเสริมสุขภาพพนักงาน		
1.8 อัตราการหมุนเวียนพนักงาน		
1.9 นโยบายการมีส่วนร่วมของพนักงาน		
1.10 นโยบายสร้างความสามัคคีของพนักงาน		
1.11 สหภาพแรงงาน		
1.12 นโยบายการจ้างงาน		
1.13 การปลดเกษียณ		
1.14 นโยบายด้านสิทธิมนุษยชนและการปฏิบัติต่อพนักงาน		
1.15 การบริหารพนักงานหญิง		
1.16 สวัสดิการครอบครัว		
1.17 การสื่อสารต่อพนักงาน		
1.18 ความปลอดภัยในการทำงาน		
1.19 สัญญาจ้างงานชั่วคราว (Part time)		
1.20 นโยบายเกี่ยวกับด้านแรงงานอื่นๆ		
รวมปริมาณค่าด้านแรงงาน		

ตอนที่ 2 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

2.ด้านผู้บริโภคร					
	ปริมาณคำ			ปริมาณคำ	
	56-1	SD Report		56-1	SD Report
2.1 นโยบายทั่วไปด้านผู้บริโภคร			2.4 สิทธิของผู้บริโภคร		
2.2 การติดต่อสื่อสารต่อผู้บริโภคร			2.5 สิทธิพิเศษสำหรับผู้บริโภคร		
2.3 ความปลอดภัยในผลิตภัณฑ์			2.6 นโยบายเกี่ยวกับผู้บริโภครด้านอื่นๆ		
รวมปริมาณคำด้านผู้บริโภคร					

3 ด้านสิ่งแวดล้อม					
	ปริมาณคำ			ปริมาณคำ	
	56-1	SD Report		56-1	SD Report
3.1 นโยบายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม			3.6 การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม		
3.2 โครงการประเมินสิ่งแวดล้อม			3.7 การจัดการด้านมลภาวะ		
3.3 การตรวจสอบการปฏิบัติตามนโยบายสิ่งแวดล้อม			3.8 กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม		
3.4 ISO 14001 และ ISO 26000			3.9 การฟ้องร้องและการดำเนินคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม		
3.5 ระบบการจัดการของเสียและการแปรรูป			3.10 นโยบายอื่นๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม		
รวมปริมาณคำด้านสิ่งแวดล้อม					

ตอนที่ 2 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

4 ด้านชุมชนและสังคม					
	ปริมาณค่า			ปริมาณค่า	
	56-1	SD Report		56-1	SD Report
4.1 นโยบายทั่วไปด้านชุมชนและสังคม			4.4 ความสัมพันธ์ต่อชุมชน		
4.2 สุขภาพและความปลอดภัยของประชาชน			4.5 การพัฒนาชุมชนและการบริจาค		
4.3 นโยบายการมีส่วนร่วมต่อชุมชนและสังคม			4.6 นโยบายอื่นๆ เกี่ยวกับด้านชุมชนและสังคม		
รวมปริมาณค่าด้านชุมชนและสังคม					

5 ด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม					
	ปริมาณค่า			ปริมาณค่า	
	56-1	SD Report		56-1	SD Report
5.1 นโยบายการต่อต้านการทุจริต			5.5 การเคารพต่อสิทธิของผู้บริโภค		
5.2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างรับผิดชอบต่อสังคม			5.6 การเคารพต่อสิทธิของลูกค้า		
5.3 การแข่งขันอย่างเป็นธรรม			5.7 การเคารพต่อสิทธิของเจ้าหน้าที่		
5.4 การเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สิน			5.8 นโยบายอื่นๆ เกี่ยวกับด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม		
รวมปริมาณค่าด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม					

รวมปริมาณค่าด้านการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม.....ค่า

ภาคผนวก ค รายละเอียดหัวข้อเกี่ยวกับข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อม 5 ด้าน

1.ด้านแรงงาน

1.1 นโยบายทั่วไปเกี่ยวกับพนักงาน คือ นโยบายที่พนักงานต้องปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบวินัยและ ข้อบังคับของบริษัทอย่างเคร่งครัดและสม่ำเสมอ นโยบายการปฏิบัติต่อพนักงาน และการเลิกจ้าง

1.2 ผลประโยชน์พนักงาน / ค่าจ้างและรางวัล คือ ผลตอบแทนที่องค์กรธุรกิจมอบให้พนักงานอย่างเหมาะสม

1.3 คณะกรรมการชุดไต่สวนข้อผิดพลาดของพนักงาน คือ องค์กรธุรกิจจัดตั้ง คณะกรรมการชุดไต่สวนข้อผิดพลาดของพนักงานเพื่อให้พนักงานได้รับความเป็นธรรมในองค์กรธุรกิจ

1.4 การฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน คือ การจัดการฝึกอบรมและพัฒนาเพื่อให้พนักงานทุกคนมีโอกาสได้เรียนรู้และก้าวหน้าในอาชีพ

1.5 นโยบายการวางแผนอาชีพ คือ การวางแผนและการพัฒนาความก้าวหน้าในสายอาชีพให้บุคคลมีโอกาสพัฒนาเต็มศักยภาพ และสอดคล้องกับความต้องการขององค์กรธุรกิจ ด้วยกระบวนการ

1.6 โครงการช่วยเหลือพนักงาน คือ โครงการช่วยเหลือพนักงาน เมื่อเกิดภัยธรรมชาติหรือเหตุการณ์ที่กระทบต่อการดำรงชีพพนักงาน เช่น ไฟไหม้ พายุ น้ำท่วม เป็นต้น

1.7 การส่งเสริมสุขภาพพนักงาน คือ การสนับสนุนการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ เช่น การออกกำลังกาย การตรวจสุขภาพ และการส่งเสริมโภชนาการ เป็นต้น

1.8 อัตราการหมุนเวียนพนักงาน คือ การเปรียบเทียบอัตราการหมุนเวียนของพนักงานที่ลาออกในช่วงปีปัจจุบันกับปีก่อนปัจจุบัน 1 ปี

1.9 นโยบายการมีส่วนร่วมของพนักงาน คือ พนักงานสามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและพัฒนาบริษัท

1.10 นโยบายสร้างความสามัคคีของพนักงาน คือ ส่งเสริมให้พนักงานมีความสามัคคี เช่น การจัดกิจกรรมสร้างความสามัคคี เป็นต้น

1.11 สหภาพแรงงาน คือ พนักงานสามารถจัดตั้งสหภาพแรงงาน เป็นอิสระจากอำนาจของรัฐบาล นายจ้าง และมีการบริหารตามระบอบประชาธิปไตยที่สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดและควบคุมนโยบายต่างๆ

- 1.12 นโยบายการจ้างงาน คือ นโยบายการสรรหาพนักงานให้เหมาะสมตำแหน่ง
- 1.13 การปลดเกษียณ คือ เมื่อพนักงานอายุครบตามที่บริษัทกำหนดจะได้รับสวัสดิการหลังปลดเกษียณ
- 1.14 นโยบายด้านสิทธิมนุษยชนและการปฏิบัติต่อพนักงาน คือ นโยบายการปฏิบัติต่อพนักงานอย่างเท่าเทียม
- 1.15 การบริหารพนักงานหญิง คือ การปฏิบัติต่อพนักงานหญิงอย่างเหมาะสม เช่น การให้พนักงานหญิงลาคลอดเพื่อให้นมบุตรได้ เป็นต้น
- 1.16 สวัสดิการครอบครัว คือ ครอบครัวของพนักงาน ได้แก่ พ่อ แม่ ภรรยา และบุตรมีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลได้ตามอัตราที่บริษัทกำหนด
- 1.17 การสื่อสารต่อพนักงาน คือ การสื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพนักงานให้พนักงานรับทราบทุกคน
- 1.18 ความปลอดภัยในการทำงาน คือ การทำงานที่ปราศจากอันตรายจากการเกิดอุบัติเหตุ รวมถึงปราศจากโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ
- 1.19 สัญญาจ้างงานชั่วคราว (งานนอกเวลา: Part Time) คือ สัญญาจ้างงานโดยมีสัญญาจ้างงานที่คล้ายสัญญาจ้างงานปกติ แต่จะแตกต่างกันตรงที่สัญญาจ้างงานของพนักงานชั่วคราวจะมีการระบุวันที่เริ่มจ้าง และวันสิ้นสุดการจ้างไว้ชัดเจน
- 1.20 นโยบายเกี่ยวกับด้านแรงงานอื่นๆ คือ นโยบายที่ให้ความสำคัญด้านแรงงานอื่นๆ

2.ด้านผู้บริโภค

- 2.1 นโยบายทั่วไปด้านผู้บริโภค คือ ความรับผิดชอบต่อสินค้าและบริการในทุกด้านและไม่มีการดำเนินการใด ๆ ที่สร้างผลกระทบต่อลูกค้า เพื่อเป็นการสร้างความไว้วางใจจากลูกค้าต่อองค์กรธุรกิจ
- 2.2 การติดต่อสื่อสารต่อผู้บริโภค คือ การสื่อสารระหว่างองค์กรธุรกิจและลูกค้า โดยให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสินค้าและบริการ ซึ่งข้อมูลนั้นเป็นข้อเท็จจริงไม่มีการบิดเบือน
- 2.3 ความปลอดภัยในผลิตภัณฑ์ คือ การผลิตสินค้าและบริการอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้ผู้บริโภคทุกกลุ่มและทุกวัยใช้สินค้าและบริการอย่างปลอดภัย
- 2.4 สิทธิของผู้บริโภค คือ ผู้บริโภคทุกกลุ่มทุกวัยได้รับสิทธิจากการบริโภคสินค้าและบริการอย่างเท่าเทียมกัน โดยที่คุณภาพและราคาสินค้าและบริการมีความเหมาะสม ลูกค้า

สามารถแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจและประเมินสินค้าและบริการเพื่อให้มีการปรับปรุงต่อไป หากลูกค้าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการบริโภคสินค้าและบริการหรือสินค้าและบริการไม่มีมาตรฐาน ทางลูกค้ามีสิทธิเรียกร้องได้

2.5 สิทธิพิเศษสำหรับผู้บริโภค คือ ผู้บริโภคได้รับสิทธิในการได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการเลือกบริโภคสินค้าหรือบริการ

2.6 นโยบายเกี่ยวกับผู้บริโภคด้านอื่นๆ คือ นโยบายเกี่ยวกับผู้บริโภคที่ส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ

3.ด้านสิ่งแวดล้อม

3.1 นโยบายการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม คือ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างประหยัดแต่เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

3.2 โครงการประเมินสิ่งแวดล้อม คือ การประเมินโครงการต่าง ๆ ในองค์กรธุรกิจจะมีผลกระทบต่อความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมในด้านใดบ้างอย่างสม่ำเสมอ

3.3 การตรวจสอบการปฏิบัติตามนโยบายสิ่งแวดล้อม คือ การประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายสิ่งแวดล้อมโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ

3.4 ISO 14001 และ ISO 26000 คือ องค์กรธุรกิจมีการจัดทำมาตรฐาน ISO 14001 (มาตรฐานระบบการจัดการ) และ ISO 26000 (มาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม) หรือไม่

3.5 ระบบการจัดการของเสียและการแปรรูป คือ องค์กรธุรกิจมีการจัดการของเสียที่ไม่สามารถใช้ได้แล้วและการแปรรูปของเสียที่ผ่านการใช้แล้วแต่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรและลดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม

3.6 การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อลดระดับของเสีย คือ การวิจัยและพัฒนากระบวนการผลิตเพื่อให้มีของเสียน้อยที่สุด เพื่อเป็นการประหยัดต้นทุนและรักษาสิ่งแวดล้อม

3.7 การจัดการมลภาวะ การจัดการที่ดิน การฟื้นฟูที่ดิน การลดมลภาวะทางอากาศ การกำจัดน้ำเสีย การจัดการการรั่วไหล การจัดการทางด้านเสียง

3.8 กิจกรรมทางด้านสังคมขององค์กรธุรกิจ เช่น การบริจาค การทำบุญ เป็นต้น และกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมองค์กรธุรกิจ เช่น การปลูกป่า การเก็บขยะ เป็นต้น

3.9 การฟ้องร้องและการดำเนินคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม คือ องค์กรธุรกิจโดนฟ้องร้องหรือถูกดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมหรือไม่

3.10 นโยบายอื่นๆ เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม คือ นโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

4.ด้านชุมชนและสังคม

4.1 นโยบายทั่วไปด้านชุมชนและสังคม คือ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมต่อผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรธุรกิจ

4.2 สุขภาพและความปลอดภัยของประชาชน คือ องค์กรธุรกิจให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมด้านการดูแลสุขภาพและความปลอดภัยของประชาชนในชุมชนตามความเหมาะสม

4.3 นโยบายการมีส่วนร่วมต่อชุมชน คือ เมื่อชุมชนจัดกิจกรรม องค์กรธุรกิจก็ควรที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย รวมทั้งการจัดกิจกรรมขององค์กรธุรกิจเพื่อชุมชน ก็ควรเชิญชวนชุมชนมาร่วมกิจกรรม

4.4 การพัฒนาชุมชนและการบริจาค คือ การพัฒนาความรู้ ความสามารถ การพัฒนาที่อยู่อาศัย เช่น การมอบทุนการศึกษา อบรมความรู้ต่างๆ การสอนอาชีพ การร่วมกันสร้างอาคารต่างๆ เป็นต้น ทางด้านการบริจาค คือ การบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่ชุมชน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

4.5 นโยบายอื่นๆ เกี่ยวกับสังคมและชุมชน คือ นโยบายอื่นๆ ที่ปรับปรุงและพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้ดีขึ้น

5.ด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม

5.1 การต่อต้านการทุจริต คือ การกำหนดนโยบายที่ต่อต้านการทุจริตทั้งภายในและภายนอกองค์กรธุรกิจ

5.2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างรับผิดชอบ คือ การสนับสนุนให้พนักงานมีส่วนร่วมทางการเมืองในทางที่ถูกต้อง เช่น เมื่อมีการเลือกตั้งต่าง ๆ ก็ให้พนักงานสามารถลงงานไปเลือกตั้งได้

5.3 การแข่งขันอย่างเป็นธรรม คือ การแข่งขันในการดำเนินธุรกิจอย่างมีความยุติธรรม เช่น การไม่เสนอขายตัดราคาคู่แข่ง การไม่กีดกันคู่แข่งเข้ามาในตลาด เป็นต้น

5.4 การเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สิน คือ องค์กรธุรกิจไม่ละเมิดทรัพย์สินที่มีรูปร่างทางกายภาพ (Tangible Asset) เช่นเงิน ทอง อาคาร เครื่องจักร เป็นต้น และทรัพย์สินทางปัญญา (Intangible Asset) เช่น ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า สิทธิบัตร เป็นต้น ของบุคคลอื่น

5.5 การเคารพต่อสิทธิของผู้บริโภค คือ นโยบายการรักษาความลับของลูกค้า

5.6 การเคารพต่อสิทธิของคู่ค้า คือ การปฏิบัติต่อคู่ค้าด้วยความยุติธรรมในการทำธุรกิจ และการเก็บรักษาความลับของคู่ค้า

5.7 การเคารพต่อสิทธิของเจ้าหน้าที่ คือ การปฏิบัติตามข้อผูกพันที่มีต่อเจ้าหน้าที่

5.8 .8 นโยบายอื่นๆ เกี่ยวกับด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม คือ นโยบายด้านการดำเนินงานอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม

ภาคผนวก ง

การวัดปัจจัยที่มีอิทธิพลกับปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ปัจจัย	วิธีการวัดมูลค่า	อ้างอิง
1.ขนาดขององค์กรธุรกิจ	จำนวนพนักงาน,ยอดขาย,มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด,สินทรัพย์รวม	Rattanajongkol et al. (2006)
	ยอดขาย	Suttipun & Stanton (2012), มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555)
	มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด(Market Capitalization)	Suttipun (2012)
	สินทรัพย์รวม	Bayoud, et al. (2012), Hussainey, et al. (2011), Mahadeo, et al.(2011), โชติญาณ์ หิตะพงศ์ (2550), อลิสรา ผลาวรรณ (2547)
2.ลักษณะอุตสาหกรรม	บริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงและต่ำ	Suttipun & Stanton (2012), มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555), Suttipun (2012)
	บริษัทอยู่ในภาคอุตสาหกรรมและเหมืองแร่หรือไม่	Bayoud, et al. (2012)
3.ลักษณะของเจ้าขององค์กรธุรกิจ	ขนาดของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุด	Mahadeo, et al.(2011) มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555), อลิสรา
	กิจการที่มีเจ้าของเป็นรัฐบาลและเอกชน	ผลาวรรณ (2547), Suttipun (2012), Suttipun and Stanton (2012)
4.ประเทศของผู้ก่อตั้งองค์กรธุรกิจ	กิจการที่มีเจ้าของกิจการอยู่ต่างประเทศและอยู่ในประเทศไทย	Suttipun and Stanton (2012), มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555), Suttipun (2012)
5.ชนิดของผู้ตรวจสอบบัญชี	บริษัทที่ตรวจสอบบัญชีโดยบริษัทสอบบัญชีที่เป็น Big 4 หรือไม่	มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555), Suttipun (2012)

การวัดปัจจัยที่มีอิทธิพลกับปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม(ต่อ)

ปัจจัย	วิธีการวัดมูลค่า	อ้างอิง
6.ประเภทขององค์กรธุรกิจ	กิจการประเภทครอบครัวและกิจการที่ไม่ใช่กิจการครอบครัว	มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555), Suttipun (2012)
7.อายุขององค์กรธุรกิจ	จำนวนปีที่ก่อตั้ง	โชติญาณ์ หิตะพงค์ (2550), มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555), อลิสร่า ผลาวรรณ (2547), Bayoud, et al. (2012), Suttipun (2012)
8.ความเสี่ยงทางการเงิน	อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์(Debt Ratio)	มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555), Suttipun (2012)
9.ความสามารถในการทำกำไร	อัตราส่วนกำไรสุทธิก่อนภาษีต่อสินทรัพย์รวม	Mahadeo, et al. (2011)
	ผลตอบแทนการลงทุน(Return on Investment)	Hussainey, et al. (2011)
	กำไรสุทธิหารด้วยส่วนของเจ้าของ	มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555)
10.ความสามารถในการก่อหนี้ (Leverage Ratio)	กำไรสุทธิ	Suttipun & Stanton (2012), Suttipun (2012)
	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	Mahadeo, et al. (2011)
11.สภาพคล่องขององค์กรธุรกิจ	อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของเจ้าของ	Hussainey, et al. (2011)
	อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio)	โชติญาณ์ หิตะพงค์ (2550), อลิสร่า ผลาวรรณ (2547), Hussainey et al. (2011), Suttipun (2012)
12.โครงสร้างเงินทุน	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของเจ้าของ	โชติญาณ์ หิตะพงค์(2550)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางปทุมพร หิรัญสาลี		
รหัสประจำตัวนักศึกษา	5410521323		
วุฒิการศึกษา			
	วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี)	มหาวิทยาลัยทักษิณ	2548
	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2553

การตีพิมพ์/เผยแพร่ผลงาน

ปทุมพร หิรัญสาลี. (2557, 14 มิถุนายน). การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการใน รายงาน 56-1 :กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารจัดการ ครั้งที่ 6 ประจำปี 2557, คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.